

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

Samospráva a veřejný život v obci Vacov

Miloslava Hanzlíková

© 2015 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra humanitních věd

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Miloslava Hanzlíková

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Samospráva a veřejný život v obci Vacov

Název anglicky

Local Government and Public Life in the Municipality of Vacov

Cíle práce

Tématem diplomové práce je problematika veřejného života a místní samosprávy v období po roce 1989. Výzkum bude zaměřen na vybranou obec Vacov ležící v Jihočeském kraji (okres Prachatice).

Cílem práce bude v rámci zvoleného tématu:

- 1) Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele obce a vyhodnotit jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy a veřejného života.
- 2) Identifikovat aktéry veřejného života a politického procesu v obci (místní politické subjekty, zájmové skupiny, občanská sdružení, podnikatelské subjekty apod.).
- 3) Definovat charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy – role spolků a místních politických subjektů na veřejný život, samosprávu a rozvoj obce.

Metodika

Ve výzkumu politického procesu na komunální úrovni rozhodování se uplatňují dva hlavní přístupy. První upřednostňuje pohled shora a na komunální politiku pohlíží jako na nejnižší patro veřejného a politického života. Nezhledňuje však místní specifika. Druhý přístup vychází ze základního tvrzení, že komunálních politik je tolik, kolik existuje obcí. Jeho základní metodou jsou většinou jednotlivé případové studie, na jejichž základě bývají teprve opatrně konstruována zobecňující tvrzení [Balík 2005: 166 167].

Při vypracování práce bude využit výzkumný přístup, jenž se snaží zohledňovat odlišnosti v obcích různých velikostí. Práce bude postavena jako případová studie. Ke sběru dat budou využity zejména dvě základní techniky studium dokumentů a dotazování. Dále budou použity další standardní metodologické postupy využívané v politologii, především komparace.

Doporučený rozsah práce

60-70 stran

Klíčová slova

Vacov, místní samospráva, místní politický subjekt, občanské sdružení, občanská participace, rozvoj obce

Doporučené zdroje informací

Balík, S. Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada, 2009.

Balík, S. Metodologie výzkumu komunální politiky. In Fiala, P.; Strmiska, M. Víceúrovňové vládnutí: teorie, přístupy, metody. Brno: CDK, 2005.

Brokl, L. Reprezentace zájmů v politickém systému České republiky. Praha: Sociologické nakladatelství, 1997.

Čmejrek, J. a kol. Participace občanů na veřejném životě venkovských obcí ČR. Praha: Kernberg Publishing, 2009.

Čmejrek, J.; Bubeníček, V.; Čopík, J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. Praha: Grada Publishing, 2010.

Jüptner, P. Komunální koalice a politické modely. Politologická revue č. 2, 2004, s. 80-101.

Skovajsa, M. a kol. Občanský sektor: organizovaná občanská společnost v České republice. Praha: Portál, 2010.

Předběžný termín obhajoby

2015/06 (červen)

Vedoucí práce

Ing. Jan Čopík, Ph.D.

Elektronicky schváleno dne 11. 2. 2014

doc. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 26. 2. 2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 24. 03. 2015

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Samospráva a veřejný život v obci Vacov" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 25. 03. 2015

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Janu Čopíkovi, Ph.D., za odborné vedení, cenné rady a připomínky, které mi v průběhu zpracování předkládané diplomové práce vždy s ochotou a vstřícností poskytl.

Samospráva a veřejný život v obci Vacov

Local Government and Public Life in the Municipality of Vacov

Souhrn

Diplomová práce se zabývá veřejným životem a místní samosprávou obce Vacov nacházející se v okrese Prachatice v Jihočeském kraji. Vychází z teoretického vymezení základních pojmů a charakteristik, které souvisejí s organizací veřejné správy, lokálním politickým systémem, komunálními volbami a občanskou participací.

Vlastní práce je uvedena charakteristikou obce Vacov z pohledu demografických a socioekonomických ukazatelů. Následuje analýza politického a veřejného života v obci, jejímž cílem je identifikovat politické aktéry, zájmové organizace a jejich vzájemné vztahy. Pozornost je věnována i výsledkům komunálních voleb v obci Vacov od roku 2002 do posledních voleb, které se konaly v roce 2014. V neposlední řadě je rozebráno složení a obměňování obecního zastupitelstva. V závěru jsou zjištěné aspekty určující podobu lokálního politického systému obce Vacov komparovány s obecnými teoriemi týkajícími se této problematiky.

Summary

The diploma thesis deals with public life and self-government of municipality Vacov, located in the district Prachatice in the South Bohemia Region. The theoretical basis of the diploma thesis defines basic terms and characteristics relating to the organization of public administration, local political system, municipal elections and citizen participation.

The practical part of the thesis is given the demographic and socio-economic characteristics of the municipality Vacov. The following analysis identifies political players, interest groups and their interrelationships. Attention is also drawn to the results of municipal elections in the village Vacov from 2002 to the last election held in 2014.

The next part deals with the composition and variation of the municipal council members. In conclusion, the observed facts shaping the local political system of the village Vacov are compared with general theories regarding this issue.

Klíčová slova: obec Vacov, venkovská obec, místní samospráva, komunální volby, volební strana, občanská participace, političtí aktéři, spolková činnost

Keywords: municipality Vacov, rural community, local self-government, municipal elections, political party, citizen participation, political actors, local interest groups and clubs

Obsah

1	Úvod	- 10 -
2	Cíl práce a metodika	- 11 -
3	Teoretická východiska	- 14 -
3.1	Organizace veřejné správy v České republice	- 14 -
3.2	Obec	- 15 -
3.2.1	Typologie obcí dle velikosti	- 16 -
3.2.2	Samostatná a přenesená působnost obcí v ČR	- 18 -
3.2.3	Venkovské obce	- 20 -
3.3	Komunální volební systém	- 22 -
3.3.1	Kandidující subjekty	- 23 -
3.3.2	Způsob volby	- 24 -
3.3.3	Uzavírací klauzule, volební formule a volební obvod	- 25 -
3.4	Lokální politický systém	- 26 -
3.4.1	Nejmenší obce	- 27 -
3.5	Političtí aktéři v regionu	- 29 -
4	Charakteristika obce Vacov	- 31 -
4.1	Základní údaje	- 31 -
4.2	Stručná historie obce Vacov	- 34 -
4.3	Sociální a ekonomická charakteristika obce	- 37 -
4.3.1	Obyvatelstvo	- 37 -
4.3.2	Nezaměstnanost, hospodářská činnost	- 40 -
4.3.3	Zdravotní, sociální péče	- 41 -
4.3.4	Školství	- 43 -
4.3.5	Sport, rekreace, volný čas	- 44 -
4.3.6	Dopravní obslužnost	- 45 -
4.3.7	Bytová situace	- 46 -
4.3.8	Role obce, obchody, služby	- 47 -
4.4	Ekonomická struktura obce/rozpočet	- 48 -
4.5	Shrnutí	- 53 -
5	Veřejný život v obci	- 54 -
5.1	Spolková činnost v obci po druhé světové válce	- 54 -
5.2	Současná spolková činnost v obci	- 59 -
5.2.1	Sdružení dobrovolných hasičů Vacov (SDH Vacov)	- 60 -
5.2.2	Sportovní klub Vacov (SK Vacov) – oddíl kopané	- 64 -

5.2.3	Baby Club Vacov	- 67 -
6	Místní politický systém a občanská participace v obci.....	- 69 -
6.1	Politici aktéři ve Vacově.....	- 69 -
6.2	Politické strany.....	- 71 -
6.2.1	Občanská demokratická strana	- 72 -
6.2.2	Komunistická strana Čech a Moravy	- 75 -
6.2.3	Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová	- 77 -
6.2.4	Nezávislí a TOP 09	- 78 -
6.2.5	Sdružení nezávislých kandidátů.....	- 80 -
6.2.6	Česká strana sociálně demokratická	- 82 -
6.2.7	Ostatní volební subjekty	- 83 -
6.3	Participace občanů ve Vacově	- 84 -
7	Komunální volby a volební výsledky ve Vacově.....	- 87 -
7.1	Komunální volby v roce 2002.....	- 87 -
7.2	Komunální volby v roce 2006.....	- 88 -
7.3	Komunální volby v roce 2010.....	- 90 -
7.4	Komunální volby v roce 2014.....	- 90 -
8	Samospráva v obci Vacov.....	- 92 -
8.1	Zastupitelstvo v letech 1994 – 2018.....	- 92 -
8.2	Současné zastupitelstvo obce Vacov	- 97 -
8.3	Starosta obce Vacov	- 98 -
9	Výsledky práce.....	- 101 -
10	Závěr	- 108 -
11	Seznam použitých zdrojů	- 110 -
12	Seznam zkratk.....	- 121 -
13	Seznam grafů, tabulek a obrázků	- 123 -
14	Přílohy	- 124 -

1 Úvod

Jedním z hlavních úkolů obce jako základní územně samosprávné jednotky je výkon vlastní samosprávy. O územním samosprávném společenství občanů se na území dnešní České republiky poprvé dozvídáme v roce 1849. Od tohoto roku se česká samospráva vlivem historických událostí proměňovala. S nástupem KSČ v roce 1948 byla fakticky zrušena úplně. Aktuálním tématem se opět stala až po roce 1989, kdy se restaurování moderní demokratické veřejné správy stala podmínkou pro přeměnu Československa v demokratický postmoderní stát. Důležitost a význam české územní samosprávy jsou v naprostém souladu s vnímáním územní samosprávy v evropském kontextu. Stále větší důraz je kladen na decentralizační procesy a na posílení principu subsidiarity, jehož zásady jsou zakotveny i do Smlouvy o Evropské unii.

Samosprávná obec představuje přirozený prostor, v němž se bezprostředně pohybujeme a místní, resp. komunální politika zasahuje do každodenních záležitostí nás všech. Proto by problematika lokálního demokratického procesu neměla zůstat upozaděna. Samospráva obcí ovlivňuje podobu lokality a vytváří podmínky pro kvalitní život svých obyvatel. V tuto chvíli je však nutné zdůraznit, že podobu lokálního politického procesu nelze generalizovat. Politické dění v obcích je ovlivněno řadou faktorů, mezi něž patří zejména velikost dané municipality. Sídlní struktura České republiky se vyznačuje vysokým počtem malých obcí venkovského charakteru, v nichž samospráva funguje na zcela jiných principech než samospráva ve městech. Úzký sociální prostor nejmenších obcí má za následek, že důležitější roli než politická ideologie sehrávají osobní vztahy, povahové předpoklady a schopnosti politických aktérů.

Pro fungování místního politického procesu na základě demokratických principů je stěžejní význam občanské participace. Politická participace občanů jednak poskytuje zvoleným orgánům potřebnou legitimitu, jednak poskytuje prostor, v němž si mohou občané vyměňovat názory, podílet se na dění v obci apod. Zapojení občanů do místních záležitostí však nemusí nabývat pouze politických rozměrů. Významnou úlohu sehrává i spolková a zájmová činnost. Nežřídká se však setkáváme i se situací, kdy v řadě nejmenších obcí se místní politická reprezentace vytváří jedině na bázi občanských sdružení. Překrývání politické participace a dalších veřejných aktivit je opět způsobeno silnou provázaností sociální sítě venkovských obcí.

2 Cíl práce a metodika

Cíl práce

Tématem diplomové práce je problematika veřejného života a místní samosprávy v podmínkách nastolených po roce 1989. Výzkum je zaměřen na vybranou obec Vacov, nacházející se v okrese Prachatice v Jihočeském kraji. Cílem práce je v rámci zvoleného tématu zanalyzovat obec Vacov z demografického, socioekonomického a politického hlediska a na daném příkladě přiblížit specifikum venkovských obcí. Mezi dílčí cíle patří:

1. Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele obce Vacov a vyhodnotit jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy a veřejného života.
2. Identifikovat aktéry veřejného života a politického procesu v obci (místní politické subjekty, zájmové skupiny, občanská sdružení, podnikatelské subjekty apod.).
3. Definovat charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy - role spolků a místních politických subjektů na veřejný život, samosprávu a rozvoj obce.

Diplomová práce vychází do jisté míry z bakalářské práce „Postavení obcí v rámci systému veřejné správy v ČR“ (Hanzlíková, 2012), obhájené na Filozofické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích v roce 2012. Zvolenou problematiku se však snaží zarámovat do kontextu nejmenších obcí a aplikovat ji v praktické rovině na příkladě vybrané obce.

Metodika práce

Ve výzkumu politického procesu na komunální úrovni rozhodování se uplatňují dva hlavní přístupy. První upřednostňuje pohled shora a na komunální politiku pohlíží jako na nejnižší patro veřejného a politického života. Nezanedbává však místní specifika. Druhý přístup vychází ze základního tvrzení, že komunálních politik je tolik, kolik existuje obcí. Jeho základní metodou jsou většinou jednotlivé případové studie, na jejichž základě bývají teprve opatrně konstruována zobecňující tvrzení (Balík, 2005, str. 166 – 167).

Při vypracování práce byl využit výzkumný přístup, jenž se snaží zohledňovat odlišnosti v obcích různých velikostí. Práce je postavena jako případová studie vybrané obce Vacov.

Ke sběru dat bylo využito studium dokumentů a archivních pramenů uvedených v seznamu literatury a zdrojů. Analýza byla provedena na základě dat získaných z kroniky

obce, Obecního úřadu Vacov, Českého statistického úřadu, výsledků Sčítání lidu, domů a bytů 2011 a odpovídajících internetových stránek. Významným prostředkem k získání nezbytných informací bylo dotazování. Dotazování bylo prováděno formou polostrukturovaných rozhovorů, které byly po předchozím souhlasu dotazovaných zaznamenávány na diktafon.¹ Rozhovory byly vedeny s aktéry veřejného života ve Vacově – se starostou obce, vybranými obecními zastupiteli, lidry politických stran a představiteli místních spolků. Starosta obce byl dotazován především na proces sestavování obecního rozpočtu, na investiční akce a podporu spolkové činnosti. Političtí aktéři odpovídali na otázky týkající se existence základních organizací v obci, přípravy na volební klání a existence opozice v zastupitelstvu. V neposlední řadě hodnotili zájem občanů o dění v obci. V případě představitelů místních spolků byla zjišťována oblast jejich činnosti a aktivita při pořádání kulturních a společenských událostí ve Vacově. Opomenuta nezůstala ani struktura členské základny, problematika finančních zdrojů a součinnost s ostatními spolky či místní samosprávou.

Dalším použitým metodologickým postupem byla komparace, na jejímž základě se porovnávaly například údaje o obměně obecního zastupitelstva či hodnoty vypovídající o volební účasti.

Teoretická východiska diplomové práce byla zpracována na základě analyticko-empirického přístupu a opírají se o prostudované odborné informační zdroje. Literární rešerše definuje základní pojmy vztahující se k organizaci veřejné správy v ČR a k místní samosprávě. Jedná se zejména o zákonné vymezení obce, její působnost a komponenty komunálního volebního systému v ČR. Dále je tato část věnována vysvětlení pojmu venkovská obec a obecným specifikům lokálního politického systému nejmenších obcí. Na závěr jsou uvedeny hlavní formy reprezentace zájmů v politickém procesu v obci.

Praktická část předkládané práce je uvedena základní charakteristikou, vymezující území, historii, demografii a socioekonomické ukazatele obce Vacov. Druhá část vlastní práce mapuje veřejný život v obci jak z pohledu historického, tak současného. Předmětem zájmu je především místní spolková činnost, vzájemná kooperace spolků s obcí a jejich hodnocení místní samosprávy. Ve třetí části je rozebrán místní politický systém se zaměřením na identifikaci politických aktérů a analýzu jednotlivých politických subjektů. Opomenuta není ani participace občanů ve Vacově posuzována dle volební

¹ Přepis rozhovorů je k dispozici v příloze této diplomové práce.

účasti, účasti občanů na jednání zastupitelstva obce apod. Na čtvrtou kapitolu zaobírající se výsledky komunálních voleb ve Vacově od roku 2002 navazuje další část, jejímž obsahem je složení a proměna obecního zastupitelstva. Obsahem šesté kapitoly je rekapitulace výsledků diplomové práce.

V závěru předkládané práce je shrnuta daná problematika na základě metody dedukce.

3 Teoretická východiska

3.1 Organizace veřejné správy v České republice

Veřejnou správu lze obecně vymezit jako správu věcí veřejných uskutečňovanou subjekty, jež vykonávají veřejnou politiku ve veřejném zájmu, a to na úrovni ústřední, regionální či místní (Čmejrek, Kopřiva, 2007, str. 6). Veřejná správa se v České republice dělí na dva základní subsystémy – na státní správu a samosprávu. Jak plyne z názvu, státní správa představuje realizaci výkonné moci státu a sleduje celospolečenský zájem. Uskutečňuje se na základě a v mezích zákona a pro její organizaci jsou rozhodující vztahy nadřízenosti a podřízenosti. Naopak samospráva reprezentuje právo určitého společenství řídit část veřejných záležitostí samostatně, na vlastní odpovědnost a hájí čistě zájem daného společenství. Neexistuje zde ani vertikální hierarchická struktura (Horzinková, 2010, str. 14 - 16). Samospráva není odpovědná státní správě. Stát si pouze ponechává dozor nad kontrolou dodržování právních předpisů samosprávnými korporacemi (Mates, 2004, str. 323). Protože pro Českou republiku je typická dvoustupňová územní samospráva, jejím nositelem je obec jako nejnižší základní územně samosprávná jednotka, a kraj představující vyšší územně samosprávnou jednotku. Tyto dva subsystémy (samospráva a státní správa) se navzájem doplňují a ovlivňují (Horzinková, 2010, str. 14).

Samotná samospráva se tradičně člení na tři základní typy - územní, zájmovou a profesní. Územní samospráva zastupuje zájmy určitého území, resp. osob zde sídlících. Konkrétní *„územní celky jsou vytvořeny z potřeb veřejného a společenského zájmu a z principů řídit vlastní záležitosti občanů.“* (Káňa, 2007, str. 48). Jednotlivé územní samosprávné celky se vyznačují společenským a historickým vývojem, územní občanskou sounáležitostí a geografickou soudržností, ekonomickou samostatností a vytvářením vlastních právních norem (Káňa, 2007, str. 48).

Zájmová samospráva zahrnuje sdružení občanů, kteří mají stejné záliby, nebo je spojuje určitý společný zájem. Členství v zájmových korporacích funguje na principu dobrovolnosti. Občané se soustřeďují např. v politických stranách, ve svazech a zájmových organizacích.

Třetí typ, profesní zájmová samospráva, je charakteristický povinným členstvím pro osoby určité profese. Takové sdružení nese postavení a název komory (Káňa, 2007, str. 46). To znamená, že legální výkon určité profese, resp. výkon svobodného povolání, je ze zákona podmíněn příslušností ke komoře. Zánikem členství zaniká i možnost provozovat danou profesi. Posláním orgánů komory je dohlížet nad kvalitou výkonu povolání. V jejich kompetenci je i případné kárné potrestání členů komory. Typickou ukázkou je advokátní či lékařská komora.

V České republice je uplatňován smíšený model veřejné správy. Díky němu mohou být na orgány územní samosprávy přeneseny některé úkoly státní správy. V tomto případě samosprávné orgány jednají jako orgány státní správy a jsou řízeny nadřízenými státními orgány (Balík, 2009, str. 13). Z toho vyplývá, že subjekty veřejné správy mohou být jednak stát a jeho orgány, jednak veřejnoprávní korporace nebo jejich orgány.

3.2 Obec

Článek č. 99 Ústavy ČR definuje obce jako základní územní samosprávné celky. Abychom však správně pochopili celkovou podstatu a postavení obce, musíme její charakteristiku prozkoumat podrobněji.

Slovem obec lze obecně označit mnoho organizovaných a institucionalizovaných forem lidské organizace. Z běžného života můžeme uvést příklad sokolské či akademické obce. Jde o shromažďování lidí ať už za účelem materiálním, hodnotovým či teritoriálním. My se ale zaměříme výhradně na obec v pojetí nejnižšího územního administrativního článku veřejné správy České republiky (Netolický, 2006, str. 116).

Ke dvěma základním možnostem porozumění konceptu takovéto obce přispívají pojmy přejaté z němčiny, a to *Gemeinschaft* a *Gesellschaft* (Balík, 2009, str. 27). Pod pojmem *Gemeinschaft*, neboli společenství, je obec chápána jako organická skupina s pocitem vzájemnosti. Dá se tedy říct, že vychází z principu kolektivismu. Naopak model *Gesellschaft*, v překladu model společnosti, se zakládá na individuálním a racionálním přístupu a zároveň na rozdílných vztazích podřízenosti a nadřízenosti. Obě tyto dichotomní koncepce jsou klíčové pro vymezení zásadních principů územního společenství občanů, jež můžeme shrnout do následující definice: „*Obec je vyjádřena nejen svým územím, ale též osobami, které do ní náleží. Tyto osoby jsou členy obce a jejich vztahy a vzájemná*

komunikace jsou společenskými vztahy v obci. Nad touto soustavou společenských vztahů existuje též mocenská sféra, kde se jednotlivci dostávají do politických vazeb a účastní se na řízení obce.“ (Netolický, 2006, str. 116).

Termínem „obec“ jsou souhrnně označeny všechny municipalities nacházející se na území České republiky. Geografické názvy sídel jako např. víska, vesnice apod. nepatří mezi oficiální označení administrativně územní jednotky.

Legislativa státu respektuje tradiční rozdíly mezi obcemi a některé z nich mohou získat zvláštní postavení v systému. Např. podle velikosti je můžeme členit na obce, městysi, města, statutární města a hlavní město Prahu (Novotný, 2010, str. 107). Nerovnost obcí je dána teritoriální velikostí, počtem obyvatel, majetkovými poměry, politickým vlivem atd. Rozsah jejich samosprávných kompetencí se v závislosti na těchto ukazatelích nemění. Neexistuje žádný rozdíl v pravomocích malé obce a např. třítisícového města. Obecně lze říci, že všechny základní územně samosprávné jednotky jsou si ze zákona rovny ve své autonomii, tj. v oblasti samosprávného rozhodování (Balík, 2009, str. 20).

V roce 2014 bylo v České republice celkem 6 253 obcí, z toho zcela výjimečné postavení zaujímá hlavní město Praha. Dvacet pět municipalit nese označení statutární město, 602 municipalit má titul města a je zde 214 městysů.² Zbylé jednotky jsou obce bez titulu.³

3.2.1 Typologie obcí dle velikosti

Všechny základní územní samosprávné celky v České republice jsou obcemi, jen některé jsou obcemi s titulem či zvláštním postavením. Lze tedy konstatovat, že obce, které mají pod 3 000 obyvatel a zároveň nejsou městysi ani městy, zůstávají zbytkovými obcemi bez titulu. Jak již bylo zmíněno, označení je pouze statusová záležitost a nepředstavuje rozdílné postavení jednotlivých obcí v oblasti samosprávy. I obecní orgány jsou zde ustanovovány stejným způsobem jako ve městech apod. (Netolický, 2006, str. 120).

² Velikostní skupiny obcí podle krajů, okresů – počet obcí, dostupné z [http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/t/A900281F35/\\$File/32019914003.xls](http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/t/A900281F35/$File/32019914003.xls) [cit. 3. 1. 2015].

³ Do celkové struktury území České republiky se dále započítávají vojenské újezdy. V současné době v ČR existuje 5 takových újezdů (Boletice, Brdy, Březina, Hradiště a Libavá) (pozn. aut.).

Městys je historický typ obce představující synonymum pro maloměsto či městečko. Velikostně i významově ho lze zařadit mezi město a obec venkovského typu. Obcím tohoto druhu bylo v minulosti uděleno právo pořádat výroční a dobytčí trhy a mimo jiné je charakterizovala povinnost plnit roli spádového centra pro okolní obce. Na rozdíl od měst se vyznačovaly výraznějším zemědělským charakterem. Roku 1954 bylo označení městys zrušeno (Novotný, 2010, str. 108). Územně administrativní jednotka se nově může znovu stát městysem od roku 2006, a to dvěma způsoby. Zákon o obcích připouští historické právo na titul pro obce, které byly oprávněny užívat označení městys před 17. květnem 1954. V ostatních případech se obce stávají městysem, pokud tak na základě návrhu obce a následném vyjádření vlády stanoví předseda Poslanecké sněmovny PČR. Pro udělení tohoto statusu stávajícím obcím zákon nestanovuje žádné kritérium. Pro účel stanovení městysem Ministerstvo vnitra pouze zpracuje interní osnovu, kterou předloží vládě ke schválení. Osnova se zaměřuje na sjednocení charakteristiky dané obce. Především se v ní zjišťuje skutečnost, zda budoucí městys vykazuje určitý „městský“ charakter a odlišuje se tak od „běžné“ obce (Furek, 2006).

Historické dělení na venkovskou obec a město vycházelo ze způsobu obživy jejich obyvatel. Ve městech převažovala řemesla a služby, zatímco na venkově dominovala zemědělská výroba. V současné době se tento způsob dělení nepoužívá (Novotný, 2010, str. 108). Pro „povýšení“ na město legislativa požaduje splnění jediné zákonné podmínky, a to 3 000 obyvatel. Zmíněná hranice neplatí pro města, která zdědila titul z historie nebo pro ta, která již městy jsou. Před udělením titulu předsedou Poslanecké sněmovny PČR má vláda právo na vyjádření svého stanoviska.

Usnesení vlády z roku 2001 stanovuje další kritéria, jež musí žádající obec splňovat. Ona další kritéria hovoří o zástavbě a infrastruktuře obce, o poskytovaných službách v obci, vzdálenosti obce od dalšího města a o dalších náležitostech (Usnesení vlády České republiky č. 418 + P). Při splnění podmínek vydá vláda souhlasné stanovisko. *Ale „pro předsedu Poslanecké sněmovny je závazné pouze zákonné kritérium počtu obyvatel, ostatní kritéria stanovená usnesením vlády nikoli.“* (Balík, 2009, str. 22).

Statutární město lze označit za druh města mající ve správním systému specifické postavení, které je určeno zvláštním statutem. Má právo se členit na městské obvody

či městské části s vlastními orgány samosprávy. Vymezení území městských obvodů nebo částí se provede statutem města, který je vydán jako obecně závazná vyhláška (Balík, 2009, str. 22).

Statutární město má právo přijmout vlastní statut a „*rozdělit své teritorium na samosprávné celky připomínající svým charakterem obce.*“ (Netolický, 2006: 122). Vymezené městské části a obvody nejsou právními osobami, ale působí jako organizační jednotky města (Matrasová, Šlauf, 2000, str. 9). Pravomoc orgánů města a orgánů městských částí na úseku samostatné a přenesené působnosti, jejich vzájemná součinnost a další podstatné záležitosti jsou stanoveny ve statutu města. O tyto decentralizační procesy se ve velké míře zasloužil proces suburbanizace, tzn. proměna velkoměst v souvislosti s proměnou společnosti. Velký přínos územního členění statutárních měst spočívá především v přiblížení správy občanovi (Balík, 2009, str. 22).

Mezi statutární města se řadila před listopadem 1989 metropolitní centra s více jak sto tisíci obyvateli. Dnešní demokratické obecní zřízení žádné podobné pravidlo vzniku statutárních měst nemá. Statutárními městy jsou města taxativně vyjmenovaná v Zákoně o obcích a jejich počet lze korigovat pouze změnou obecního zákona (Netolický, 2006, str. 120).

Zvláštním rysem statutárních měst je i odlišné názvosloví týkající se obecních orgánů. Úřady statutárních měst se nazývají magistráty, starosta města nese označení primátor statutárního města, místostarosta je náměstek primátora apod.

Postavení hlavního města Prahy je zcela výjimečné, protože je současně vyšším územně samosprávným celkem. Jeho postavení upravuje zvláštní Zákon o hlavním městě Praze.⁴

3.2.2 Samostatná a přenesená působnost obcí v ČR

Souhrn úkolů, které obce vykonávají ve svém územním obvodu, tvoří jejich působnost. Zákon o obcích stanovuje orgánům územní samosprávy dvojí působnost. Obce spravují záležitosti místního společenství a zároveň jsou do určité míry pověřeny výkonem správy státní. V odborné terminologii se jedná o působnost samostatnou a přenesenou.

⁴ Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze.

Rozsah samostatné (samosprávné) působnosti je pro všechny obce stejný a je definován především v již zmiňovaném Zákoně o obcích. Úkoly týkající se samostatné působnosti realizují představitelé obce samostatně na základě vlastní vůle, na vlastní odpovědnost a stát smí zasáhnout jen v případě, vyžaduje-li to ochrana zákona. „*Jde tedy o výkon obecní samosprávy, kdy obec vystupuje jako samostatná právnická osoba,*“ (Matrasová, Šlauf, 2000, str. 21) a primární povinností obecních představitelů je „*naplňovat poslání obce, kterým je péče o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů.*“ (Kancelář veřejného ochránce práv, 2011, str. 125). Existence samosprávné působnosti umožňuje územním jednotkám spravovat záležitosti místního charakteru a občanům obce participovat na dění v obci. Občané svou vůli vyjadřují zejména prostřednictvím svého volebního práva, jímž ovlivňují stranicko-politickou základnu zastupitelstva. Význam oprávnění obce spravovat sebe samu potvrzuje i Hoetzelův výrok, kde apeluje, že „*právě samostatná působnost činí z obce obec, bez ní by obec klesla na státní ústav.*“⁵

Mezi nejvýznamnější pravomoci obce spadá hospodaření se svým majetkem, spolupráce s dalšími obcemi, kraji i jinými právnickými či fyzickými osobami, projednávání některých správních deliktů a vyhlášení místního referenda. Tento výčet se orientuje na záležitosti významně ovlivňující zajišťování rozvoje obce a uspokojování potřeb a zájmů jejích občanů. Příkladem může být schvalování rozpočtu obce, vydávání obecně závazných vyhlášek obce, udělování čestného občanství obce apod. Podrobnější výčet konkrétních příkladů, o nichž obec jako vykonavatel samosprávy rozhoduje, obsahuje § 84, 85 a 102 Zákona o obecním zřízení (Matrasová, Šlauf, 2000, str. 22).

Přenesená působnost náleží k povinnostem obce a její rozsah definují konkrétní právní předpisy. Přenesenou působností se rozumí výkon státní správy orgány místní samosprávy. Jedná se o uplatnění tzv. principu dekoncentrace, tj. přesun úkonů a záležitostí státních orgánů z centra na nižší úroveň, nikoliv však přesun pravomocí. Stát z důvodu hospodárnosti a efektivnosti, resp. z důvodu přiblížení správy občanům (princip subsidiarity), předelegoval část své agendy na nestátní subjekty, v tomto případě na obce. Ale i přesto, že takto svěřené záležitosti nejsou zajišťovány samotným státem, nadále spadají pod výkon státní správy, jsou činěny jeho jménem a na jeho odpovědnost (Malast,

⁵ Hoetzel dle Vedral, J.: Historie a současnost veřejné správy, k vymezení samostatné působnosti obce, dostupné z <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/casopisy/s/2000/0006/6nazor.html>.

2006, str. 99). Přenesení výkonu určitých záležitostí ze státní úrovně na úroveň místní je možné jen tehdy, stanoví-li to zákon.

Zvýšení objemu přenesených úkonů zaznamenaly municipality na začátku roku 2003, kdy převzaly většinu „místní“ státní agendy zaniklých okresních úřadů. A protože v některých obcích, zejména v těch malých do jednoho tisíce obyvatel, není možné zajistit „*odborně kvalitativní výkon přenesené působnosti státní správy, bylo nutno založit kategorii obcí s rozšířenou působností schopných a ve stanoveném obvodu tyto kompetence na potřebné úrovni vykonávat.*“ (Grospič, 2007, str. 107). Nově vzniklé kategorie obcí byly stanoveny dle rozsahu přenesené působnosti. Zákon o obcích zde rozlišuje celkem tři stupně přenesené působnosti. Obce mohou vykonávat státní správu v základním rozsahu (tzv. obce I. typu), v širším rozsahu (tzv. obce II. typu) nebo v rámci rozšířené působnosti (tzv. obce III. typu) (Malast, 2006, str. 101). Z uvedeného členění je zřejmé, že v oblasti přenesené působnosti si obce nejsou rovny. „*Metodickou a odbornou pomoc ve věcech výkonu přenesené působnosti vykonává vůči orgánům obcí krajský úřad.*“ (Čmejrek, Kopřiva, 2007, str. 37).

3.2.3 Venkovské obce

Definovat venkov, resp. venkovské obce, není jednoduchou záležitostí. Jednotné a exaktní vymezení venkovského prostoru nenalezneme ani v odborné literatuře. Je tomu tak, jelikož dosavadní přístupy k definování venkova jsou značně diferenciovány a odvíjí se od záměru práce či vědního oboru.

Pro účely politologického výzkumu lze venkovské obce vymežit na základě tří přístupů. První z nich se opírá o ukazatel velikostní kategorie obce (počet obyvatel). V podmínkách České republiky byly za venkovské pokládány obce, v nichž bylo k trvalému pobytu přihlášeno méně než 2 000 obyvatel, po přijetí nového zákona č. 128/2000 Sb., o obcích se hranice zvýšila na 3 000 obyvatel.⁶ V praxi se lze setkat i s hranicemi menšími. Druhý přístup těsně souvisí s prvním a za venkov označuje obce, které nejsou městy. Poslední přístup je založen na hustotě zalidnění. Dle metodiky OECD i Eurostatu jsou do venkovských oblastí zahrnovány oblasti s hustotou zalidnění menší než

⁶ Vymezení venkovských obcí v Česku, dostupné z <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6384068> [cit. 3. 1. 2014].

150 obyvatel na 1 km². Na úrovni České republiky je však obvykle uplatňována hodnota 100 obyvatel na 1 km² (Čmejrek a kol., 2009, s. 9-10).

Čmejrek a kol. (2009) zároveň zdůrazňují, že pro zkoumání politického procesu na venkově je vedle vlastního vymezení venkovského prostoru zásadní rozčlenění obcí do velikostních kategorií. Z tohoto hlediska je Česká republika zajímavým případem. Ve srovnání s vyspělými státy EU se její sídelní struktura vyznačuje jednak vysokým počtem malých obcí a jednak velkým množstvím malých sídel, jež jsou umístěny v malé vzdálenosti od sebe (Valeš, 2006, str. 38).^{7,8} Velikostní skupiny obcí podle stavu k roku 2014 popisuje tabulka č. 1.

Tabulka č. 1: Velikostní struktura obcí k roku 2014

Velikostní kategorie obcí v České republice				
Velikostní kategorie obcí	Počet obcí		Počet obyvatel	
	abs.	%	abs.	%
do 199	1 455	23,3	180 685	1,7
od 200 do 499	2 001	32	651 677	6,2
od 500 do 999	1 369	21,9	962 432	9,2
od 1 000 do 1 999	745	11,9	1 038 124	9,9
od 2 000 do 4 999	412	6,6	1 250 829	11,9
od 5 000 do 9 999	140	2,2	960 028	9,1
od 10 000 do 19 999	68	1,1	950 621	9
od 20 000 do 49 999	43	0,7	1 252 935	11,9
od 50 000 do 99 999	15	0,2	1 078 391	10,3
nad 100 000	5	0,1	2 186 697	20,8
Celkem	6 253	100	10 512 419	100

Zdroj: Malý lexikon obcí České republiky 2014, dostupný z <http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/p/320199-14> [cit. 3. 1. 2015]; vlastní zpracování.

Z tabulky je patrné následující. Ačkoli obce o velikosti do 500 obyvatel představují 55,3 % počtu všech obcí, žije v nich pouhých 7,9 % obyvatel. Největším podílem přispívají obce o velikostní kategorii od 200 do 499 obyvatel (32 %), po nich následují obce

⁷ Vynechejme v tomto srovnání Francii (pozn. aut.).

⁸ Rozdrobená sídelní soustava v České republice je dána historickým vývojem. Pro předlistopadové období bylo typické administrativní snižování počtu malých obcí a slučování obcí do tzv. střediskové sídelní soustavy. Nejnižšího stavu se dosáhlo v roce 1990, kdy v našem státě existovalo 4 100 obcí. Změnou režimu a následnou obnovou samosprávy nastal obrat a počet obcí se opět začal zvyšovat (Maříková, 2004, str. 2). Příčinou značného nárůstu počtu obcí bylo zejména násilné potlačení obecní samosprávy komunistickým režimem a obnovení obecního zřízení v roce 1990 (Šmíd, 2007, str. 157). Osamostatnilo se i mnoho obcí, jejichž obyvatelé nebyli spokojeni s předchozím sloučením do střediskových obcí.

v rozmezí do 199 obyvatel (23,3 %) a v rozmezí od 500 do 999 obyvatel (21,9 %). Specifičnost české sídelní struktury dokazuje i skutečnost, že téměř v polovině evropských zemí neexistují obce s méně než tisíci obyvateli. Naopak české obce o velikostní kategorii do 1 000 obyvatel tvoří 77,2 % celkového počtu obcí v ČR a žije v nich pouhých 1 794 794 obyvatel.

Pro srovnání si uvedme stav Rakouska, jehož velikostní kategorie obcí demonstruje tabulka č. 2. V Rakousku, kde v současnosti žije přes osm miliónů obyvatel, existuje 2 354 obcí. To je přibližně jedna třetina z celkového počtu obcí v ČR. Důležitý je pro Českou republiku i pro Rakousko průměrný počet obyvatel na jednu základní administrativní jednotku. V ČR připadá na jednu obec průměrně 1 681 obyvatel. Naopak v Rakousku žije průměrně v jedné obci dvakrát tolik obyvatel (cca 3 600 obyvatel) (Hanzlíková, 2012, s. 14).

Tabulka č. 2: Velikostní struktura obcí v Rakousku k roku 2014

Velikostní kategorie obcí v Rakousku		
Velikostní kategorie obcí	Počet obcí	Podíl obcí (%)
do 100	6	0,3
od 101 do 500	175	7,4
od 501 do 1 000	431	18,3
od 1 001 do 2 500	1 093	46,4
od 2 501 do 5 000	423	18
od 5 001 do 10 000	155	6,6
od 10 001 do 20 000	47	2
od 20 001 do 50 000	16	0,7
nad 50 000	8	0,3
Celkem	2 354	100

Zdroj: Struktur der Gemeinden, dostupné z <http://gemeindebund.at/struktur-der-gemeinden> [cit. 3. 1. 2015].

3.3 Komunální volební systém

Každá obec je samostatným politickým systémem s vlastní stranicko-politickou základnou (Netolický, 2006, str. 131). Volby do zastupitelstev obcí poskytují občanům možnost výběru mezi politickými alternativami a umožňují ustavit legitimní politické a správní orgány. Volby mají mimo jiné i funkci kontrolní. Tím, že se volební proces,

resp. výběr mezi politickými alternativami, pravidelně opakuje, získávají občané možnost kontrolovat zastupitelské i exekutivní orgány. V případě nespokojenosti s politickou reprezentací ji mohou vyměnit (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, str. 51).

Základní principy voleb do obecních samospráv definuje ústavní pořádek státu. Ve čl. 102 stanovuje, že se komunální volby konají tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva, na čtyřleté funkční období. Provedení a technické podmínky voleb dále spadají pod dikci Zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů. Volební zákon zároveň konkretizuje formu volebního systému, potažmo stanovuje zásady převodu hlasů voličů na mandáty (Netolický, 2006, str. 130 – 131). Komunální volby se uskutečňují v každé obci v celé České republice a vyhlašuje je prezident republiky.

Aktivní (právo volit) a pasivní (právo být volen) volební právo získává občan obce dosažením osmnácti let věku za předpokladu, že jde o státního občana České republiky, který je v den voleb v této obci přihlášen k trvalému pobytu (Ministerstvo vnitra ČR, 2002). Od roku 2001 se komunálních voleb mohou zúčastnit i státní občané jiného státu, jimž právo volit přiznává mezinárodní úmluva, kterou je Česká republika vázána. I v tomto případě musí být zachováno pravidlo věkové hranice osmnácti let a přihlášení k trvalému pobytu v dané obci (Balík, 2009, str. 85).

3.3.1 Kandidující subjekty

O mandáty v zastupitelstvech mají možnost usilovat nejen politické strany a jejich koalice, ale i jednotliví nezávislí kandidáti, případně jejich sdružení, nebo koalice těchto sdružení. Registrované politické strany a jejich koalice nemusí pro svou kandidaturu splňovat žádnou jinou podmínku.⁹ Naopak chtějí-li kandidovat jednotliví nezávislí kandidáti nebo jejich sdružení, musí předložit petici s dostatečným počtem podpisů oprávněných voličů, kteří jejich kandidaturu podporují (Balík, 2009, str. 90). Vymezení minimálního počtu podpisů naznačuje příloha č. 2.

Každá kandidující politická strana (či politické hnutí) může být součástí pouze jedné volební strany pro jednu obec. Zároveň i každý kandidát může být uveden pouze

⁹ Pro registraci politické strany nebo hnutí je nutná petice alespoň jednoho tisíce občanů České republiky (pozn. aut.).

na jedné kandidátní listině volební strany pro volby do téhož zastupitelstva obce (§ 20 (2 - 3), z. č. 491/2001 Sb.).

Od roku 1990 smí každá kandidátní listina obsahovat nejvýše tolik kandidátů, kolik má být v daném obvodu obsazeno mandátů (Balík, 2009, str. 90). Výjimku představují obce se zastupitelstvem do sedmi členů, v nichž může volební strana na kandidátní listině uvést nejvýše tolik kandidátů, kolik činí počet členů volených do zastupitelstva příslušné obce zvýšený o jednu třetinu a zaokrouhlený na celé číslo dolů (§ 22 (2), z. č. 491/2001 Sb.).

3.3.2 Způsob volby

Volby do zastupitelstev obcí probíhají podle zásad poměrného (proporčního) volebního systému s otevřenými kandidátními listinami.¹⁰ Podstatou poměrného systému je rozdělení mandátů v poměru odevzdaných hlasů a přidělovaných mandátů. To znamená, že pro určení výsledků voleb nestačí prosté sečtení hlasů, ale je nutné použít matematické metody přepočtu hlasů na mandáty.

Mezi další definiční znak listinného poměrného volebního systému patří existence kandidátních listin. Kandidátní listina představuje uspořádaný seznam kandidátů, z něhož si volič vybírá mezi volebními stranami, hnutími a sdruženími (nikoli mezi jednotlivci), které soutěží o mandáty v zastupitelském sboru (Balík, 2009, str. 95). Každá politická strana může podat pouze jednu kandidátní listinu pro volby do zastupitelstva. V případě, že se volí zastupitelstvo ve dvou nebo více volebních obvodech, je volební strana oprávněna podat kandidátní listinu v každém volebním obvodě (§ 21 (1), z. č. 491/2001 Sb.).

Pokud jde o vlastní způsob hlasování, voliči mají tři možnosti, jak své hlasy rozdělit. První možnost se nazývá panašování, tj. *„právo voliče zaškrtnout preferenčně konkrétní jména kandidátů napříč stranami a to tolikrát až do výše velikosti volebního obvodu.“* (Netolický, 2006, str. 133). Každý zvolený kandidát tak dostane jeden hlas.

¹⁰ Proporční volební systém kandidátních listin se dělí podle toho, nakolik mohou voliči svým hlasováním ovlivnit pořadí kandidátů na kandidátní listině. Tzv. uzavřené kandidátní listiny neumožňují voliči zasáhnout do stanoveného pořadí kandidátů na listině. Pořadí je pevné a nelze ho žádným způsobem změnit. U tzv. otevřených kandidátních listin může volič pořadí kandidátů do jisté míry ovlivnit. Je oprávněn vybírat své kandidáty z různých politických stran a udělovat např. preferenční hlasy (Kubát, 2007, str. 236).

Ve druhém případě volič na hlasovacím lístku zaškrtně jednu politickou stranu. Tím získává každý člen uskupení jeden hlas. Třetí způsob umožňuje kombinovat předchozí dva postupy. Volič označí jeden kandidující subjekt a současně jednotlivé kandidáty z ostatních stran. Všichni jednotlivě označení kandidáti obdrží jeden hlas. Zbytek nevyužitých hlasů případně kandidátům ze zvolené politické strany dle pořadí na kandidátní listině (Balík, 2009, str. 97).

Mezi základní proměnné, které ovlivňují volební proceduru, dále patří uzavírací klauzule, volební formule a volební obvod.

3.3.3 Uzavírací klauzule, volební formule a volební obvod

Další pevnou vlastností komunálního volebního systému v ČR je uzavírací klauzule pro vstup do zastupitelstva. Jedná se o uměle vytvořený práh, jehož výše „činí 5 % z celkového počtu hlasů ve volbách poděleného voleným počtem členů zastupitelstva a vynásobeného počtem kandidátů strany.“ (Balík, 2009, str. 98). Tuto zákonem stanovenou 5% hranici musí politický subjekt překonat, aby byl zařazen do procesu rozdělování mandátů. Uzavírací klauzule plní redukční funkci. Jejím úkolem je zabránit přílišné fragmentaci zvoleného zastupitelského orgánu (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, str. 57).

V obecních volbách se může v zájmu zachování politické soutěže volební klauzule snižovat (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, str. 57). Děje se tak zejména ve chvíli, kdy by 5% práh nepřekonal alespoň dvě kandidátní listiny. Za těchto okolností se hranice postupně snižuje o 1 % až do splnění uvedené podmínky.

K převádění hlasů voličů na mandáty dochází za využití tzv. volební formule.¹¹ Pro dnešní komunální volební systém je charakteristické převádění hlasů na základě

¹¹ Matematické metody přepočtu hlasů na mandáty se dělí na metody volebního dělitele a metody volební kvóty. Dle metody volebního dělitele jsou mandáty „přidělovány politickým stranám podle velikosti podílů získaných z dělení hlasů, které politické strany obdržely“ (Kubát, 2007, str. 268). Mezi tři hlavní druhy metod volebního dělitele patří d'Hondtova, Sainte -Laguëova a Imperialiho metoda. Složitější je přepočet na základě metody volební kvóty. Nejprve se vypočítává tzv. volební číslo (minimální počet hlasů připadající na jeden mandát). Přidělování mandátů následně probíhá tak, že strana obdrží tolik mandátů, kolikrát se celé volební číslo vejde do počtu hlasů obdržených politickou stranou. Existuje pět základních druhů volebních kvót – Hareova, Droopova, Hagenbach - Bischoffova, Hare - Niemeyerova a Imperialiho kvóta (Kubát, 2007, str. 268).

d'Hondtovy volební formule, resp. d'Hondtova dělitele. Jedná se o matematickou operaci, při níž se volební zisky stran postupně dělí určenou řadou dělitelů. „*Vypočtené podíly se pak seřadí podle velikosti a mandáty se přidělí stranám, z jejichž volebního zisku byly vypočteny nejvyšší podíly. D'Hondtova volební formule pracuje s posloupností dělitelů 1, 2, 3, ..., n (n označuje celkový počet rozdělovaných mandátů).*“ (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, str. 58).

Zásadní dopad na proporcionalitu voleb u poměrného volebního systému má dále velikost volebního obvodu. „*Čím větší je velikost volebních obvodů, tím proporcčnější jsou volební výsledky.*“ (Balík, 2009, str. 92).

Velikost volebního obvodu se odvíjí od počtu mandátů, které se v obvodu přidělují. Dle § 27 (1), z. č. 491/2001 Sb. tvoří obec jeden volební obvod. Avšak do kompetencí zastupitelstva obce náleží pravomoc rozdělit obec do více volebních obvodů. Zastupitelstvo je při svém rozhodování limitováno následujícími kritérii.

V obcích o velikosti do 10 000 obyvatel se v každém volebním obvodu musí volit nejméně pět zastupitelů. V obcích s počtem obyvatel od 10 001 do 50 000 obyvatel musí být volební obvody stanoveny tak, aby se v každém z nich volilo minimálně sedm členů obecního zastupitelstva. Pokud v obci žije více než 50 000 obyvatel, v každém volebním obvodě se volí přinejmenším devět zastupitelů. „*V hlavním městě Praze a v územně členěných statutárních městech může být městská část nebo městský obvod součástí pouze jednoho volebního obvodu.*“ (§ 27 (2), z. č. 491/2001 Sb.).

3.4 Lokální politický systém

Politický proces na místní úrovni nevykazuje jednotné rysy a nelze jej zkoumat jako jeden celek. Podoba komunální politiky do značné míry závisí na velikosti obce, a pokud chceme stanovit určité shodné atributy lokálních systémů, je třeba tyto systémy rozdělit do několika velikostních kategorií. V této práci využijeme členění dle Jüptnera, který uvádí čtyři velikostní kategorie obcí, na jejichž základě lze vysledovat několik základních aspektů lokálního stranictví. Jedná se o dělení na malé, potažmo nejmenší obce (do 1 700 obyvatel), obce menší střední velikosti (rozmezí 1 701 – 9 000 obyvatel), obce

větší střední velikosti (rozmezí 9 001 – 45 000 obyvatel) a největší obce (více jak 45 000 obyvatel) (Jüptner, 2004, s. 82, 83, 87, 92, 95).

Obecně lze tvrdit, že podoba lokálního politického systému velkých měst je téměř totožná se situací na národní úrovni. Většina zastupitelských postů připadne stranám zastoupeným v poslanecké sněmovně. Se zmenšující se velikostí municipality dochází k oslabení postavení parlamentních stran a výraznějšímu uplatnění sdružení nezávislých kandidátů či jiných lokálních subjektů.

Ve zkoumání politického procesu hraje zásadní roli vzdálenost mezi občanem a volenými politickými orgány. Jelikož ve velkých městech je tato vzdálenost značná, bez ideologického a stranického zprostředkování by tu demokratický proces nemohl fungovat. Naopak volební chování a politická participace občanů nejmenších obcí je výrazně determinována úzkým sociálním prostorem a vysokou provázaností sociálních sítí (Čmejrek, 2008, s. 62).

Obec, která je předmětem praktické části předložené případové studie, spadá do velikostní kategorie nejmenších obcí. Z tohoto důvodu bude pozornost věnována specifikům politického procesu těchto obcí.

3.4.1 Nejmenší obce

Komunální politika v nejmenších obcích *„je velmi málo stranická a nevykazuje řadu znaků, které jsou pro politické instituce reprezentativní demokracie typické (stranictví, politická soutěž, předvolební boj), případně lokální stranické systémy jsou účelové a velmi nestabilní.“* (Bernard, Illner a Kostelecký, 2011, s. 65). To znamená, že stranické spektrum těchto municipalit tvoří převážně nezávislí kandidáti a jejich sdružení, které bývá doplněno maximálně dvěma politickými stranami (většinou se jedná o KSČM a KDU-ČSL, případně ODS). Pokud v obci nějaké stranické organizace působí, mají toho se svými parlamentními stranami velmi málo společného. Formují se většinou před volbami a mají zanedbatelnou členskou základnu. Pravidelné schůze se nekonají, případně mají převážně společenský charakter. V některých obcích dokonce častěji fungují na spolkové bázi. Kandidátní listina se sestavuje s tím, že většinu nominovaných tvoří nezávislí, kteří kandidaturu za stranu vnímají spíše jako „nutné zlo“. Politické strany jsou tedy nezřídka chápány jako zdroj

nesvárů a politikaření, oproti tomu nezávislí představují záruku pracovitosti a schopnosti spolupráce (Jüptner, 2004, s. 83 - 86).

Nezávislí se tedy v místní politice angažují jednak samostatně či jako sdružení nezávislých kandidátů, ale i na kandidátkách politických stran. Jedním z důvodů je slabost členských základů parlamentních stran v obci. Strany by bez nezávislých nebyly schopny postavit celou kandidátní listinu a v podmínkách současného komunálního volebního systému by se tak jejich šance na volební úspěch zmenšovaly. Argumentem může být i taktický kalkul, kdy se u nezávislého kandidáta zpravidla počítá s větším koaličním potenciálem v povolebním vyjednávání než u člena politické strany (Čmejrek, 2008, s. 67). Nicméně kandidatura pod hlavičkou stranické organizace může být v určitém případě výhodou i pro samotné nezávislé. Odpadá jim tak nutná kompletace petice podporující kandidaturu nezávislých kandidátů či jejich sdružení (Novák, 2011, str. 180).

Jak uvádí Čmejrek, se zcela specifickou situací se dále setkáváme u obcí do 1 000 obyvatel, kde politický život ovlivňují výhradně nezávislí kandidáti a jejich sdružení. Politické strany s celostátní působností se zde vyskytují jen zřídka (Čmejrek, 2003, s. 275).

Jak již bylo zmíněno, charakteristickým rysem nejmenších, potažmo venkovských obcí, je malá vzdálenost mezi občanem a volenými politickými orgány, která zásadním způsobem ovlivňuje volební chování voličů. *„Zatímco v parlamentních volbách v zásadní míře rozhoduje profil jednotlivých seskupení, volí se strany a programy, v komunálních volbách se alespoň z pohledu voličů hlasuje pro jednotlivé kandidáty.“* (Novák, 2011, str. 181). Existence úzkého sociálního prostoru umožňuje voliči rozhodovat se podle osobních sympatií ke kandidátovi namísto kandidátních listin politických subjektů. Právě ve venkovských obcích občané hojně využívají preferenční hlasy a podporují kandidaturu místních „osobností“.

V komunálních volbách venkovských obcí se hojně setkáváme s kandidaturou jednotlivců. Nicméně soudobý volební systém přiděluje mandáty volebním seskupením a každý hlas pro „osobnost“ je zároveň hlasem pro celou kandidátní listinu. Vždy je tedy výhodnější sestavovat namísto individuální kandidatury celou kandidátní listinu, jež je zaplněna co největším množstvím známých občanů. Častým jevem je poté doplňování takových kandidátů, kteří nemají ambice získat zastupitelské křeslo a jsou takřkajíc „do počtu“ (Novák, 2011, str. 181).

Volební kampaně v nejmenších obcích jsou buď vynechány úplně, nebo mají jen informativní charakter. Spoléhá se především na známost a oblíbenost kandidáta. Příležitostně se lze setkat s volebními programy. Dle Bubeníčka je politický prostor venkovských municipalit limitován nízkým obecním rozpočtem, což je následně spjato s nedostatkem politických témat. Proto se volební kampaně zaměřují na tzv. údržbářský charakter politiky a nevykazují téměř žádné známky ideologického boje. Zpravidla obsahují informaci o plánech rozvoje obce (Bubeníček, 2006, 741 – 743).

3.5 Političtí aktéři v regionu

Dle Brokla se historicky konstituovala struktura tří hlavních forem zprostředkování zájmů, které se vzájemně doplňují. První forma je zastoupena politickými stranami, druhou formu tvoří především odbory či organizace zaměstnavatelů, třetí formu reprezentují různé zájmové skupiny, spolky, organizace a společenská hnutí. Od druhé poloviny 20. století významně roste úloha masmédií a tvůrců veřejného mínění, které můžeme právem označit za čtvrtou formu zprostředkování zájmů (Brokl, 1997: 29 – 31).

Hlavním rysem odlišujícím politické strany od ostatních subjektů je úsilí o získání podílu na státní moci prostřednictvím voleb. Jejich klíčová funkce a podstata tkví ve zprostředkování mezi občany a politickou mocí. Politické strany jsou současně hlavním prostředkem participace občanů na demokratickém procesu. Ve svých řadách sdružují politicky aktivní občany, kteří sdílejí stejné názory, postoje, zájmy či cíle, a odrážejí tak politickou vůli lidu. Odborná literatura politické strany označuje za důležitý nástroj integrace společnosti, neboť usilují o získání politické moci, obhajují zájmy svých stoupenců a uskutečňují jejich cíle (Čmejrek, 2008, s. 57).

Politické stranictví prochází v posledních desetiletích výraznými změnami (v západní Evropě od šedesátých, sedmdesátých let 20. století, ve střední a východní Evropě po obnovení pluralitních politických systémů). Můžeme hovořit o stále zřetelnějším oddělování různých aspektů života politických stran: působení jejich představitelů ve veřejné politice – *party in public office*, činnost jejich vedoucích orgánů – *party in central office* a působení stranické základny – *party on the ground* (Katz, Mair, 1994). Zatímco ve veřejné politice a ve vztahu k státní moci politické strany upevňují své pozice a uvnitř stran vzrůstá význam ústředních orgánů a stranických aparátů,

úloha místních stranických organizací se zmenšuje a klesá počet řadových členů strany. Centralizovaná, hierarchicky uspořádaná organizační struktura stran se mění a „*relevantní vztahy (uvnitř stran) jsou spíše stratařické než hierarchické.*“ (Katz, Mair, 1994, s. 17).

Pro existenci druhé a třetí formy zprostředkování zájmů, resp. pro vznik odborů či různých zájmových skupin, je zásadní díkce Zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů. Občané jsou oprávněni bez státního povolení zakládat spolky, společnosti, svazy, hnutí, kluby a jiná občanská sdružení, jakož i odborové organizace, a sdružovat se v nich. Nejrozšířenějším typem organizací, které jsou zakládány za účelem reprezentace nejrůznějších zájmů, jsou občanská sdružení. Občanská sdružení mohou mít rozmanité cíle a z hlediska motivace členství je lze členit na dvě kategorie. U první je za primární důvod členství považována touha sdílet společnost s lidmi se stejným zájmem (kulturní, sportovní organizace apod.), druhá kategorie se vyznačuje obhajobou a prosazováním zájmů vůči jiným subjektům (např. odbory, profesní a podnikatelské organizace či sdružení spotřebitelů) (Brokl, 1997, s. 152 – 155).

4 Charakteristika obce Vacov

4.1 Základní údaje

Obec Vacov se nachází v Jihočeském kraji na hranici okresů Prachatice, Strakonice a Klatovy. Nalezneme ji v oblasti tzv. Šumavského podhůří v nadmořské výšce 732 m. n. m. Její celková katastrální výměra činí 3 521 ha, z toho orná půda představuje pouhých 20 %. Přibližně jedna třetina výměry obce je porostlá lesem, značná část katastru je tvořena travními porosty.¹² Krajinný ráz značně ovlivnil hustotu zalidnění obce, která je v rámci České republiky velmi nízká. Hustota obyvatel nepřekračuje 50 obyvatel na km².¹³

Stálý počet občanů se pohybuje kolem 1 400 obyvatel, a proto můžeme Vacov zařadit mezi malé, potažmo nejmenší obce. Přesný vývoj obyvatelstva od roku 1910 po současnost znázorňuje tabulka č. 3.

Tabulka č. 3: Počet obyvatel Vacova

Počet obyvatel podle výsledků sčítání lidu od roku 1910											Počet obyv. k 12. 10. 2014
Rok	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011	
Počet obyvatel	4 258	3 784	3 324	2 364	2 275	1 934	1 673	1 445	1 354	1 434	1 442

Zdroj: Vacov - počet obyvatel a domů podle výsledků sčítání od roku 1869, dostupné z <http://www.czso.cz/sldb/sldb10.nsf/obydomy?openform&:550621> [20. 9. 2014]; Obec Vacov.

Obec Vacov se dále dělí na čtrnáct místních částí (osad), konkrétně na Benešovu Horu, Čábuze, Javorník, Lhotu nad Rohanovem, Milíkov, Miřetice, Mladíkov, Nespice, Přechín, Ptákovu Lhotu, Rohanov, Vacov, Vlkonice a Žár. Tři osady, Vacov, Vlkonice a Miřetice srostly postupně novou bytovou výstavbou v jeden celek a je zde soustředěn největší počet obyvatel. V roce 2014 zde žilo přes 700 obyvatel. Vacov spolu s Vlkonice se zároveň staly přirozeným centrem společenského a kulturního života. Naopak osada Ptáková Lhota nemá ani jednoho stálého obyvatele a slouží jako rekreační oblast. Druhou nejmenší částí co do počtu stálých obyvatel je Milíkov se svými pouhými dvěma obyvateli

¹² Vacov, dostupné z <http://www.obce-mesta.info/obec.php?id=Vacov-550621> [cit. 20. 9. 2014].

¹³ Územně analytické podklady Jihočeský kraj, dostupné z http://www.kraj-jihocesky.cz/file.php?par%5Bview%5D=1&par%5Bid_r%5D=83077 [cit. 20. 9. 2014].

(manželský pár). Některé osady se dále dělí na menší části. Proto se v některých pramenech můžeme setkat s informací, že se obec Vacov skládá z 19 osad. Jedná se o Bošice (spadají pod Javorník), Přečínské Chalupy (spadají pod Přečín), Tejmlov (spadá pod Javorník), Vítovce (z části spadají pod Nespice a z části pod Čábuze) a Zahrádky (spadají pod Benešovu Horu). Přesné údaje o počtu trvale žijících osob v jednotlivých částech obce Vacov demonstruje tabulka č. 4. Údaje za roky 1991, 2001 a 2011 jsou převzaty z Regionálního informačního servisu, kde je uváděn stav obyvatelstva čtrnácti osad a jejich některých menších částí zvlášť. Příkladem je osada Benešova Hora a její část Zahrádky. Oproti tomu informace o počtu stálých obyvatel k roku 2013 a k roku 2014 byly poskytnuty Obecním úřadem ve Vacově, který eviduje obyvatelstvo pouze na základě čtrnácti osad. Nerozlišuje některé další „podčásti“. Vrátime-li se tedy k případu Benešovy Hory, její údaj o počtu obyvatel zahrnuje i občany žijící v části Zahrádky.

Tabulka č. 4: Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých spádových oblastech obce Vacov

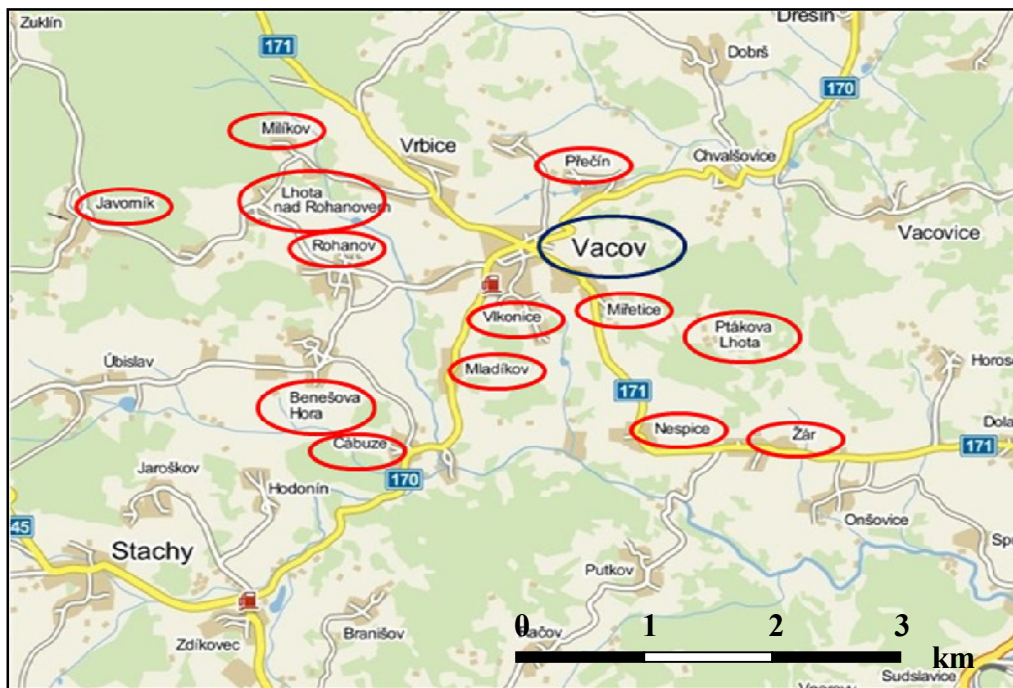
Počet obyvatel v jednotlivých spádových oblastech obce Vacov					
Část obce (osada)	1991	2001	2011	k 29. 9. 2013	k 12. 10. 2014
Benešova Hora	175	164	113	138	141
Zahrádky	0	0	18	-	-
Čábuze	55	42	37	44	43
Javorník	96	68	154	133	136
Bošice	19	19	17	-	-
Tejmlov	0	5	10	-	-
Lhota nad Rohanovem	40	37	20	40	41
Milíkov	2	2	2	2	2
Měřetice	69	65	82	93	89
Mladíkov	11	16	12	13	9
Nespice	62	58	45	70	69
Vítovce	0	0	17	-	-
Přečín	96	81	72	92	97
Přečínské Chalupy	24	21	18	-	-
Ptáková Lhota	1	0	0	0	0
Rohanov	86	87	91	85	90
Vacov	98	73	81	101	108
Vlkonice	468	484	494	531	523
Žár	106	94	84	94	93

Zdroj: Vacov, dostupné z <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=550621> [20. 9. 2014]; Obec

Vacov.

Prostorové rozložení čtrnácti místních celků obce Vacov a jejich vzájemnou vzdálenost vykresluje obrázek č. 1.

Obrázek č. 1: Obec Vacov

Zdroj: Mapy.cz, dostupné z <http://www.mapy.cz> [20. 9. 2014]; vlastní zpracování.

Ve struktuře veřejné správy Vacov zaujímá postavení tzv. jedničkové obce, to znamená, že je pověřena výkonem přenesené působnosti v základním rozsahu a navíc zastává funkci matričního úřadu. Administrativně přísluší pod obec s rozšířenou působností Vimperk. Podrobnější administrativní zařazení obce znázorňuje tabulka č. 5.

Tabulka č. 5: Administrativní zařazení obce Vacov

Obec Vacov	
LAU 1 (NUTS 4)	Prachatice
NUTS 3	Jihočeský kraj
NUTS 2	Jihozápad
ORP	Vimperk

Zdroj: Vacov, dostupné z <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=550621> [20. 9. 2014]; vlastní zpracování.

Obec Vacov je rovněž sdružena ve dvou mikroregionech. Mikroregion Šumavské podhůří je tvořen třemi obcemi – Zdíkov, Stachy a Vacov. Vznikl koncem roku 1999 za účelem společného řešení některých problémů a důležitých otázek.¹⁴ Druhým mikroregionem operujícím na území zkoumané oblasti je Regionální sdružení Šumava, kde participuje 35 obcí. Založení je datováno k roku 1993 a hlavním podnětem ke spolupráci bylo garantování a reprezentování šumavských obcí. Jak je jistě patrné, toto zájmové sdružení má mnohem větší územní působnost než Mikroregion Šumavské podhůří. Zahrnuje právnické osoby z okresů Český Krumlov, Klatovy a Prachatice.¹⁵

Co se týče regionálních uskupení na bázi přeshraniční spolupráce, Vacov spadá pod Euroregion Šumava. V oblasti dále působí místní akční skupina Chance in Nature.¹⁶

4.2 Stručná historie obce Vacov

Nepříhodné životní podmínky, neprostupné hluboké lesy, zrádné bažiny a obávaná zvěř byly důvodem, proč šumavský kraj zůstával dlouho neosídlen. Vzhledem k tomu, že nemáme k dispozici žádné výsledky archeologického průzkumu, prvopočátky soustavnějšího lidského osidlování jsou stále zakryty množstvím nejasností (Novák a kol., 1980, s. 5). Kronikář Josef Sládek ve vlkonické kronice uvádí, že prvními obyvateli na Vacovsku byli sklenáři, kteří zde káceli lesy a stavěli pece. Vykácené plochy obdělávali na pole a louky. Časem zemědělské půdy přibývalo, a tak skláři svého původního řemesla zanechali a začali obhospodařovat půdu. Tím rychleji pak přibývalo vesnic. Prvními byly Benešova Hora, Miřetice, Vrbice a až později Vacov a Vlkonice.

Z historických pramenů je známo, že první zmínky o Prachaticích jsou z 10. až 11. století, kdy byly darovány II. pražské vyšehradské kapitule. Ve 13. století vyšehradská kapitula začala se soustavnou kolonizací Prachaticka. Na počátku 14. století byla velká část nynější prachatického okresu tvořena církevními velkostatkami a tvrzemi drobných feudálů. Z tohoto období jsou zmínky o tvrzích v Benešově Hoře, Čábuzích a Přečíně (největší tvrz v okolí Vacova).

¹⁴ Mikroregion Šumavské podhůří, dostupné z <http://www.sumavanet.cz/mrsp/> [cit. 20. 9. 2014].

¹⁵ Mikroregiony, dostupné z <http://www.risy.cz/vyskakovaci-okno-mikroregiony?id=667&language=Cs> [cit. 20. 9. 2014].

¹⁶ Vacov, dostupné z <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=550621> [cit. 20. 9. 2014].

Dle historických pramenů byl Vacov založen v roce 1352 a název byl pravděpodobně odvozen po majiteli jménem Váca nebo Václav. (Z dochovaných pramenů víme, že v roce 1588 patřila obec Václavu Kocovi z Dobrše.)

I Vacov byl původně malou zemanskou tvrzí, ale ta zpuskla. Středem oblasti se stal, když byl na místě zpustlé tvrže postaven románský jednolodní kostel a zřízena farní nadace. Pod rozsáhlou vacovskou farností spadaly všechny vesnice kolem Vacova mimo Žár a Nespice (patřily do Bohumilic). Patřil k ní i Zdíkov a Stachy (Novák a kol., 1980, s. 5).¹⁷ Dále Vacov náležel různým vladyckým rodům a v roce 1708 přešel společně s nedalekým statkem Přečín do vlastnictví Schwarzenbergů.

Dle vlkonické kroniky na počátku 20. století panoval trend rozdělování velkých politických obcí v menší celky (Pamětní kniha obce Vlkonice, snímek 11). Proto Vacov s osadou Miřetice, Vlkonice s osadou Peckov, Rohanov, Milíkov, Lhota nad Rohanovem, Nespice, Žár, Benešova Hora, Čábuze, Mladíkov a Javorník existovaly jako samostatné obce. První snahy o sloučení se začaly projevovat mezi obcemi Vacov a Vlkonice. Sloučení bylo navrhováno s odůvodněním, že tyto dvě části jsou již prakticky spojené a větší celek by prosperoval lépe (Pamětní kniha obce Vlkonice, snímek 28).

Zde je třeba opět připomenout, že obec Vacov byla jádrem celé oblasti. A to i přes svůj nízký počet obyvatel ve srovnání s okolními osadami. Například v roce 1911 žilo ve Vacově 156 obyvatel, naproti tomu ve Vlkonicích jich žilo 415. Přírozeným střediskem kraje se obec stala již v historii zejména díky výstavbě kostela, jenž byl hlavním centrem veškerého dění. Svou roli sehrála i zástavba domů ve Vacově, která byla soustředěna při hlavní silnici. Nesmíme zapomenout ani na občanskou vybavenost, která se vzhledem k velikosti obce pohybovala na velmi dobré úrovni. Roku 1812 zde byla například zřízena obecná škola a od roku 1904 bylo možné docházet do školy živnostenské (Pamětní kniha obce Vlkonice, snímek 10 - 12). O několik desítek let později, v roce 1939, se žákům otevřely dveře školy měšťanské. Vacov se dále pyšnil přítomností lékaře, který poskytoval zdravotní služby pro celé širší okolí. V obci nechyběly ani pohostinství, pošta, kino a Spořitelni a záruční spolek, jenž byly hojně využívány i vlkonickými obyvateli. Proto bylo jen otázkou času, kdy se obce Vlkonice a Vacov integrují v jeden celek. Ke spojení Vlkonic a Vacova došlo 15. ledna 1954 (Pamětní kniha obce Vacov I. díl, snímek 22, 36,

¹⁷ Historie školství na Vacovsku, dostupné z <http://www.vacov.cz/ouvacov/fr.asp?tab=ouvacov&id=41&burl=&pt=XS> [cit. 21. 9. 2014].

74). V konečné fázi obě části srostly novou bytovou výstavbou a v současné době je zde soustředěn největší počet obyvatel z celého vacovského regionu.

O šest let později, v roce 1960, se k Vacovu přičlenil i Mladíkov. K dalšímu rozšíření došlo 19. 7. 1964, kdy se k Vacovu přidružila obec Vrbice. V roce 1971 bylo na zasedání národního výboru odsouhlaseno připojení Milíkova a Lhoty nad Rohanovem. A v roce 1976 došlo ke sloučení šesti místních národních výborů pod pravomoc MNV Vacov. Jednalo se o tyto obce: Benešova Hora, Javorník, Rohanov, Přečín, Nespice a Žár (Pamětní kniha obce Vacov II. díl, snímek 36, 72, 78, 79).

Po integraci byl Vacov střediskovou obcí, pod níž spadalo celkem patnáct částí: Benešova Hora, Čábuze, Javorník, Lhota nad Rohanovem, Milíkov, Miřetice, Mladíkov, Nespice, Přečín, Ptáková Lhota, Rohanov, Vacov, Vlkonice, Vrbice a Žár. Jednotlivé osady střediskové obce, doplněné o číselné informace k roku 1976, zobrazuje tabulka č. 6.

Tabulka č. 6: Součásti střediskové obce Vacov v číslech k roku 1976

Součásti obce Vacov k roku 1976				
Osada	Rok založení	Vzdálenost sídla od obce (km)	Katastrální rozloha (ha)	Lokality
Benešova Hora	1274	2,5	419	Benešova Hora
Čábuze	1377	3	250	Čábuze
Javorník	1852	5,5	643	Javorník, Tejmlov
Lhota nad Rohanovem	1544	3,3	467	Lhota nad Rohanovem
Milíkov	1850	3,3	-	Bošice, Milíkov
Miřetice	1359	0,7	155	Miřetice
Mladíkov	1274	1,6	142	Mladíkov
Nespice	1400	2,7	400	Nespice
Přečín	1362	1,5	349	Přečín, Přečínské chalupy
Ptáková Lhota	1383	2,2	805	Ptáková Lhota
Rohanov	1544	2	161	Rohanov
Vacov	1352	sídlo obce	54	Vacov
Vlkonice	1274	1	170	Peckov, Vlkonice
Vrbice	1382	1,2	228	Vrbice
Žár	1400	4	320	Mlýny, Žár

Zdroj: NOVÁK, Michal a kol. *Vacovsko 1352 – 1980*. Vacov: MNV Vacov, 1980, s. 15 – 32.

V současné době Vrbice není místní částí obce Vacov. Roku 1992 se od Vacova odtrhla a stala se samostatnou obcí.

4.3 Sociální a ekonomická charakteristika obce

4.3.1 Obyvatelstvo

Následující kapitola vychází převážně z dat zjištěných při sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011. Tyto plošně zjištěné údaje jsou sice staršího data a plně nevystihují současnou situaci, nicméně přesto lze předpokládat, že dobře charakterizují i dnešní poměry ve struktuře obyvatelstva. Dle šetření v roce 2011 ve Vacově žilo 1 398 obyvatel, z toho bylo 723 mužů a 675 žen.¹⁸ Pokud se na obyvatele zaměříme z hlediska věkové struktury, zjistíme, že 181 lidí (13 %) bylo v předproduktivním věku (0 – 14 let), 948 osob (68 %) se nacházelo v produktivním věku (15 – 64 let) a 264 obyvatel (19 %) spadalo do poproduktivní kategorie (65 let a více). Věková struktura obyvatelstva oblasti je dlouhodobě považována za nepříznivou. „*Tento stav je způsoben nízkým podílem obyvatelstva v předproduktivním věku a vysokým podílem obyvatelstva poproduktivního věku. Příčinou tohoto neuspokojivého stavu je převažující venkovský charakter regionu.*“¹⁹ Pokud uvedené údaje srovnáme s celorepublikovým výsledkem z roku 2011, dospějeme k tvrzení, že ve věkové struktuře obec Vacov dosahuje podprůměrných výsledků.²⁰ Což opět dokládá, že věková struktura vacovských občanů není ideální. Zároveň, jak je vidět na grafu č. 1, „*věkové složení obyvatelstva nevytváří předpoklady pro příznivou změnu populace vlastní měnou. Vývoj může zřejmě zvrátit jen růst imigrace mladých lidí vytvořením vhodných životních podmínek v oblasti.*“²¹

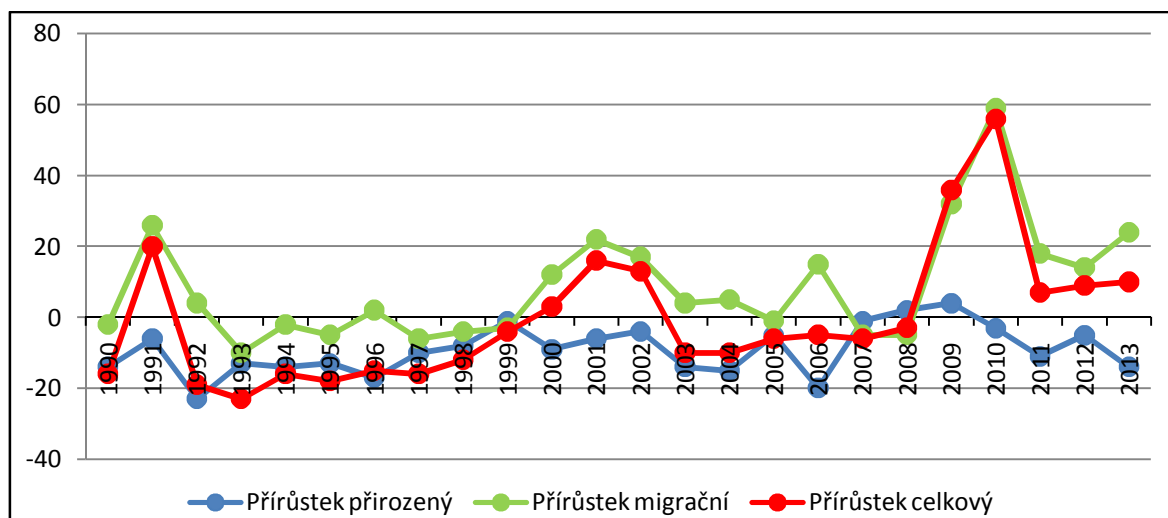
¹⁸ Údaje jsou platné k 26. 3. 2011. K 31. 12. 2011 ve Vacově žilo již 1430 obyvatel. Zdroj: Stav obyvatelstva a průměrný věk v obcích SO ORP Vimperk, dostupné z http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=AGOBY6031PU_OB2.188&vo=null [cit. 23. 9. 2014].

¹⁹ Mikroregion Šumavské podhůří, dostupné z <http://www.sumavanet.cz/mrsp/> [cit. 23. 9. 2014].

²⁰ Dle celorepublikových výsledků sčítání lidu, domů a bytů z roku 2011 je 14,3 % obyvatel v předproduktivním věku, 70 % v produktivním věku a zbylých 15,7 % v poproduktivním věku. Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 2011, dostupné z <http://vdb.czso.cz/sldbvo/#!stranka=podletematu&tu=30710&th=&vseuzemi=null&v=&vo=null&void=> [cit. 23. 9. 2014]; vlastní zpracování.

²¹ Mikroregion Šumavské podhůří, dostupné z <http://www.sumavanet.cz/mrsp/> [cit. 23. 9. 2014].

Graf č. 1: Populační přírůstky v obci Vacov v časovém horizontu 1990 - 2013

Zdroj: Databáze demografických údajů za obce ČR, dostupné z http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm [cit. 23. 9. 2014].; vlastní zpracování.

Z grafu je patrné, že od devadesátých let panuje dlouhodobý trend záporného přirozeného přírůstku. Důvodem byla nízká natalita ve spolupůsobení s vysokou mortalitou. Jedinými výjimkami, kdy v obci počet narozených převýšil počet zemřelých, byly roky 2008 a 2009. I tak se ale jednalo o velmi nízké hodnoty. Naproti tomu migrační přírůstek dosahoval od nového tisíciletí téměř každý rok kladných čísel. Zajímavými jsou hlavně roky 2009 a 2010, kdy se obec rozšířila o 92 obyvatel. Z velké míry byl nárůst způsoben zahájením činnosti domova pro osoby se zdravotním postižením na Javorníku, jehož kapacita činí 82 lůžek. Nicméně svou roli sehrály taktéž snahy místního starosty a zastupitelů o pozvednutí obce tak, aby byla atraktivní i pro mladé lidi. Za poslední dvě volební období se vedení obce podařilo získat značnou sumu peněz na dotacích, díky nimž došlo k celkové obnově obce a k výstavbě kulturních a sociálních zařízení. Mladí lidé začali mít větší zájem o obec i díky novým stavebním parcelám, k nimž byly zavedeny inženýrské sítě apod.

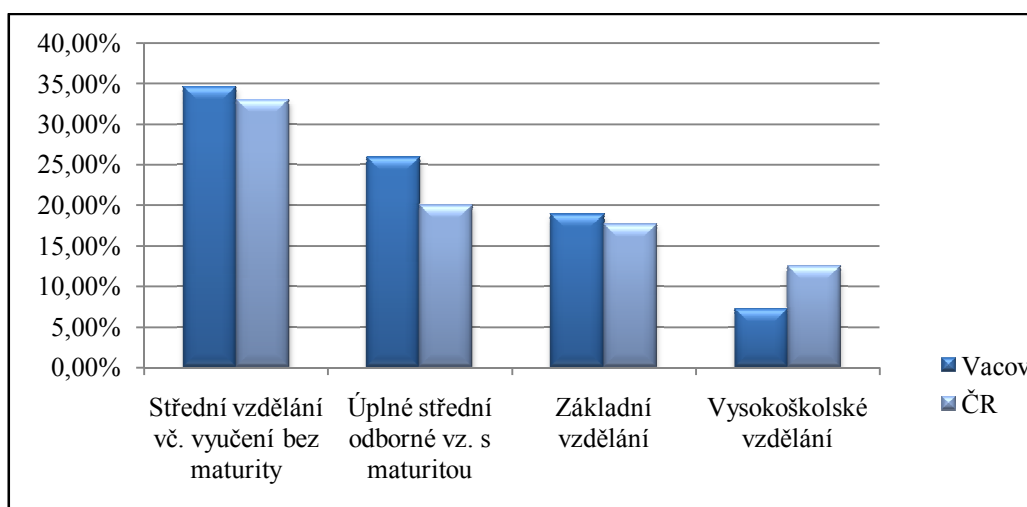
Dalším významným ukazatelem vypovídajícím o struktuře obyvatelstva je průměrný věk. Pro účely této diplomové práce máme k dispozici údaje z roku 2013. V tomto období se průměrný věk obyvatele České republiky pohyboval na úrovni 41,5 let, kdežto v obci Vacov dosáhl 43,4 let.^{22, 23}

²² Obyvatelstvo – průměrný věk, index stáří, dostupné z http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=OBY5082PU_OK [cit. 24. 9. 2014].

Z hlediska charakteristiky obyvatelstva je zajímavý i pohled na jeho vzdělanostní strukturu. Druh vzdělání je statisticky sledován u osob starších patnácti let (ve Vacově 1 217 osob). V našem případě největšího zastoupení dosahuje střední vzdělání včetně vyučení bez maturity (34,6 %), druhou příčku obsadilo úplné střední vzdělání s maturitou (25,9 %) a na třetím místě skončilo vzdělání základní (18,9 %). Za zmínku stojí i vysokoškolské vzdělání, které obsadilo pomyslnou čtvrtou příčku (7,2 %).²⁴ Těmito výsledky obec víceméně kopíruje celorepublikový trend, kde na prvním místě stojí vzdělání střední včetně vyučení bez maturity (33 %), na druhém místě úplné střední odborné vzdělání zakončené maturitou (20 %) a na třetím místě základní vzdělání (17,6 %). Na čtvrté příčce se umístilo vysokoškolské vzdělání. Zde se ale výsledky co do počtu vysokoškolsky vzdělaných lidí různí. Zatímco celostátní průměr činí 12,5 % osob, ve Vacově je téměř o polovinu vysokoškoláků méně.

Pro lepší orientaci ve výše zmíněných údajích je vytvořeno grafické znázornění č. 2.

Graf č. 2: Vzdělání osob nad 15 let z roku 2011 (první čtyři příčky)

Zdroj: vlastní zpracování.

²³ Vybrané statistické údaje za obec, dostupné z http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?kapitola_id=5&potvrz=Dokon%C4%8Dit+%C3%BApravy&pro_1_154=550621&cislatab=MOS+ZV01&str=tabdetail.jsp [cit. 24. 9. 2014].

²⁴ Sčítání lidu, domů a bytů 2011, dostupné z <http://vdb.czso.cz/sldbvo/#!stranka=vse-o-uzemi&tu=0&th=&vseuzemi=H4sIAAAAAAAAAIIVRv08bMRR> [cit. 24. 9. 2014].

4.3.2 Nezaměstnanost, hospodářská činnost

V rámci České republiky se Jihočeský kraj dlouhodobě řadí ke krajům s relativně nízkým počtem nezaměstnaných osob. Vacov, jako jedna z jihočeských obcí, netvoří výjimku. Míra registrované nezaměstnanosti zde nepřevyšuje průměrné údaje za celý stát. V roce 2011 činila 4,44 % a pohybovala se tak dokonce pod celorepublikovým průměrem (8,6 %).^{25, 26}

Od roku 2013 se Ministerstvo práce a sociálních věcí rozhodlo změnit stávající metodiku pro výpočet registrované nezaměstnanosti a zavedlo nový ukazatel s názvem Podíl nezaměstnaných osob. Nový ukazatel vyjadřuje podíl nezaměstnaných ze všech obyvatel ve věku 15 - 64 let, zatímco míra registrované nezaměstnanosti poměřuje uchazeče o zaměstnání pouze k ekonomicky aktivním osobám.²⁷ Z dostupných údajů bylo zjištěno, že k prvnímu čtvrtletí roku 2014 činil podíl nezaměstnaných osob ve Vacově 4,5 %. Obec tedy opět v porovnání s celostátním výsledkem (7,38 %) vykazuje příznivější hodnoty. Pozitivní je i srovnání se samotným Jihočeským krajem, v němž daný ukazatel dosahoval 7,38 %.^{28,29}

Relativně nízký počet nezaměstnaných je bezesporu ovlivněn skutečností, že se v obci Vacov nachází jeden z významných zaměstnavatelů prachatického okresu. Jedná se o pekárnu NoVy Vacov, s. r. o., jež poskytuje okolo 100 pracovních míst. Značnou část pracovní síly pojme i provozovna Stten, s. r. o. v Nespících, zaměřující se na výrobu přesného gumového těsnění. K dalším významným zaměstnavatelům v oblasti patří tradiční výroba dřevěných hraček MIVA v Miřeticích, Zemědělské obchodní družstvo Vacov a OTAVA Electronics, a. s., zabývající se recyklací elektroodpadu a montáží elektroniky. Zároveň zde působí mnoho drobných živnostníků a řemeslníků. Pro obec je

²⁵ Vacov, dostupné z <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=550621> [cit. 25. 9. 2014].

²⁶ Tisková zpráva, dostupné z http://www.mpsv.cz/files/clanky/11922/tz_090112b.pdf [cit. 25. 9. 2014].

²⁷ MPSV mění výpočet ukazatele registrované nezaměstnanosti, dostupné z <http://www.finance.cz/zpravy/finance/370159-mpsv-meni-vypocet-ukazatele-registrovane-nezamestnanosti/> [cit. 25. 9. 2014].

²⁸ Územně analytické podklady (1a) v obcích vybraného SO ORP, dostupné z http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=UAP6010PU_OB1.188&vo=tabulka [cit. 25. 9. 2014].

²⁹ Nezaměstnanost v Jihomoravském kraji k 31. březnu 2014, dostupné z http://www.czso.cz/xb/redakce.nsf/i/nezamestnanost_v_jihomoravskem_kraji_k_31_breznu_2014 [cit. 25. 9. 2014].

typický vysoký podíl aktivních zemědělců na celkovém počtu ekonomicky aktivních obyvatel. Kompletní strukturu hospodářského prostředí demonstruje tabulka č. 7.

Tabulka č. 7: Hospodářská činnost v obci Vacov

Hospodářská činnost	Počet subjektů
Zemědělství, lesnictví, rybářství	42
Zpracovatelský průmysl	34
Stavebnictví	46
Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	62
Doprava a skladování	6
Ubytování, stravování a pohostinství	24
Činnosti v oblasti nemovitostí	11
Profesní, vědecké a technické činnosti	26
Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	9
Ostatní činnosti	26
Nezařazeno	9
Akciové společnosti - počet subjektů	0
Obchodní společnosti - počet subjektů	24
Družstevní organizace - počet subjektů	2
Podnikatelé - fyzické osoby - počet subjektů	206
Svobodná povolání - počet subjektů	35
Ostatní právní formy - počet subjektů	47
Počet subjektů bez zaměstnanců	118
Počet subj.s 1-9 zaměst.- mikropodniky	19
Počet subj.s 10-49 zaměst.- malé podniky	5
Počet subj.s 50-249 zaměst.- střed.podn.	2
Počet subj.s >249 zaměst.- velké podniky	0

Zdroj: Vacov, dostupné z <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=550621> [cit. 20. 9. 2014].

4.3.3 Zdravotní, sociální péče

V obci Vacov působí praktická lékařka a lékařka pro děti a dorost. Do nedávné doby byly jednotlivé ordinace umístěny ve dvou objektech, což přinášelo řadu problémů. Jednalo se zejména o vysoké provozní náklady, špatný technický stav budov a nízkou úroveň

zařízení. Proto obec Vacov využila dotačních možností a v rámci dotačního programu 5. výzvy ROP Jihozápad zažádala o poskytnutí finanční podpory na rekonstrukci místního zdravotního střediska. Praktická a dětská lékařka zde začaly provozovat svou praxi po slavnostním otevření v dubnu roku 2012. Faktem ale bohužel je, že praktická lékařka zde ordinuje jen několik hodin týdně, převážně slouží v nedaleké obci Čkyně. Jednou ze snah zastupitelů je proto získat do obce obvodního lékaře nastálo. Neméně důležitá výzva pro ně nastane i počátkem roku 2015, kdy má z důvodu odchodu do starobního důchodu v úmyslu ukončit svoji praxi dětská lékařka.

V objektu byly dále zřízeny ordinace gynekologa a zubního lékaře. Ty však v současné době (r. 2014) nejsou obsazeny. V přízemí střediska se nachází lékárna.

K budově zdravotního střediska byly dále přistavěny nové prostory určené jako zázemí pro stanoviště Zdravotní záchranné služby Jihočeského kraje. Zřízením nového stanoviště rychlé záchranné pomoci, které je v provozu dvacet čtyři hodin denně, došlo ke zkrácení dojezdových časů k pacientům v okolních regionech.

Zařízení sociální péče tvoří Dům s pečovatelskou službou Miřetice a Domov pro osoby se zdravotním postižením Sociální pohoda, o.p.s. na Javorníku. Dům s pečovatelskou službou, resp. dům s chráněnými byty pro seniory, sice územně spadá do katastrálního území Miřetice, prakticky se však nachází cca 200 m od samotného centra Vacova (náměstí s nákupním střediskem a kostelem). Jedná se o nově zřízený objekt, na jehož výstavbu obec získala dotaci od Ministerstva pro místní rozvoj ČR ve výši 16 000 000 Kč. Objekt byl otevřen roku 2008 a nabízí dvacet bytových jednotek. Z toho šestnáct bytů je pro jednu osobu a čtyři větší jednotky jsou určené pro manželské páry. Výstavba domu pro seniory přispěla ke zvýšení přitažlivosti obce a její prestiže ve srovnání s ostatními střediskovými obcemi v regionu.

Obecně prospěšná společnost Sociální pohoda, poskytující péči lidem se zdravotním postižením, se nachází v horské části Javorník. Tato oblast se vyznačuje čistým ovzduším a kvalitními klimatickými podmínkami, které jsou známy svými přírodními léčebnými účinky. Kapacita tohoto zařízení čítá přes osmdesát lůžek a mezi cílové skupiny uživatelů patří osoby se zdravotním, mentálním či tělesným postižením. Služba je poskytována jako pobytová (Jihočeská rozvojová, 2010, s. 55).

4.3.4 Školství

V současné době (r. 2014) je oblast vzdělávání v obci zajišťována základní a mateřskou školou. Jak praví historické prameny, škola ve Vacově existuje téměř 350 let. Nicméně původní školní budova byla postupem času kapacitně nevyhovující, a tak v roce 1944 byla postavena škola zcela nová. K budově školy přiléhá nově zateplená tělocvična a venkovní hřiště s tartanovým povrchem, na něž se představitelům obce podařilo získat dotace. Jak tělocvična, tak sportovní hřiště, jsou hojně využívány i obyvateli obce. Škola se zároveň pyšní nedávno zrekonstruovanou jídelnou, do které mohou taktéž docházet místní občané. V roce 2014 započala další finančně náročná komplexní rekonstrukce, zaměřená na energetické úspory objektu školy (Roučka, 2014, s. 2). Základní škola má devět postupových ročníků a kapacitně je schopna pojmout 250 žáků. V posledních letech byl ale podobně jako v jiných menších obcích zaznamenáván soustavný pokles počtu dětí, a tak se počet žáků navštěvující Základní školu Vacov pohybuje v rozmezí 120 až 130 žáků. Nejedná se tedy o ideální stav a v důsledku toho dochází ke slučování některých ročníků.³⁰

Jednou z priorit vacovského zastupitelstva je zachovat základní školu v obci. Zastupitelé jednomyslně zastávají názor, že zrušení základní školy by se negativně promítlo nejen do celého života, ale především do perspektiv obce. Proto školu podporují tak, že jsou za docházku do mateřské školy vybírány nižší poplatky. Podmínkou však je, aby rodiče při výběru základní školy pro své děti upřednostnily tu vacovskou. Zároveň bylo odsouhlaseno, že obec jako zřizovatel školy bude její provoz dofinancovávat z obecního rozpočtu. Jedná se zejména o situaci, kdy počet dětí ve škole klesne pod požadované minimum a hrozilo by tak uzavření některých tříd. V tomto případě by obec musela dotovat například platy zaměstnanců základní školy (rozhovor č. 1, 2014, Roučka).

Ke škole dále patří školní družina (nachází se v prostorách školy) a mateřská škola. Mateřská škola se stala součástí Základní školy Vacov v roce 2003, jež je její příspěvkovou organizací. Současná budova mateřské školy byla postavena roku 1995. V roce 2012 byly půdní prostory objektu přestavěny a vznikla zde další třída. Dnes (r. 2014) školka funguje jako trojtřídní předškolní zařízení s celodenním provozem a její kapacita činí 82 dětí. Zřizovatel Obec Vacov přistoupil k tomuto kroku na základě zvýšené

³⁰ Historie školy, dostupné z http://www.zsvacov.cz/?page_id=30 [cit. 29. 9. 2014].

poptávky ze strany rodičů o umístění jejich dětí do školky. Hlavním důvodem byl vysoký počet nepřijatých dětí do zařízení ve školním roce 2011/2012. V obci Vacov tedy dochází k pozvolnému zvyšování počtu dětí a lze se domnívat, že se postupně stabilizuje počet dětí v základní škole (Čtvrtníková, 2013, s. 1). To dokládá i skutečnost, že Mateřská škola Vacov zahájila školní rok 2014/2015 s počtem 60 dětí a v průběhu školního roku by mělo nastoupit dalších osm dětí. Z toho je celkem 31 předškoláků, respektive dětí, které by od září 2015 měly započít povinnou školní docházku v Základní škole Vacov.³¹

Oblast vzdělávání doplňuje Základní umělecká škola Vimperk, která ve spolupráci se Základní školou Vacov otevřela v obci 1. září 2014 detašovanou třídu. Nové místo poskytovaného vzdělání má své zázemí v prostorách ZŠ Vacov.

4.3.5 Sport, rekreace, volný čas

Vacov těží ze své turisticky příhodné polohy v šumavském podhůří, byť do ní ještě nezasahují Chráněná krajinná oblast Šumava ani Národní park Šumava.³² Známy lyžařský areál Zadov - Churáňov je vzdálen pouhých 15 km a v dosahu 20 km je možné navštívit městečko Kašperské Hory s hradem Kašperk. Vacovsko je atraktivní i svou relativní blízkostí do Spolkové republiky Německo.

Co se týče zázemí samotného Vacova, obec má poměrně pestrou nabídku pro sportovní vyžití a rekreaci. Obyvatelům i návštěvníkům je k dispozici víceúčelové tartanové hřiště před budovou základní školy. Občané mohou své sportovní aktivity provozovat i ve školní tělocvičně. V obci nechybí ani fotbalové hřiště, kilometry cyklostezek a turistických tras. V zimním období je hojně využíván lyžařský areál na Javorníku, v létě naopak vyhlášený Kemp a přírodní koupaliště Rohanov. Zájemci mohou taktéž navštívit soukromé tenisové kurty či šestijamkové golfové hřiště Zahrádky u Benešovy Hory, které je jediným golfovým resortem na okrese Prachatice.

Mezi turisticky nejvýznamnější letoviska patří osada Javorník, která je návštěvníky vyhledávána především pro své nenarušené a téměř původní prostředí kulturní krajiny, pro jedinečné výhledy na celou Šumavu a pro své čisté horské ovzduší. K dalším

³¹ Zahájení školního roku v MŠ Vacov, dostupné z <http://www.zsvacov.cz/?p=4627> [cit. 29. 9. 2014].

³² Vacov leží na hranici ChKO Šumava (pozn. aut.).

javornickým lákadlům patří Klostermannova rozhledna, rotunda sv. Antonína Paduánského a již zmíněný lyžařský areál.

V kulturní oblasti je pro obec velmi významné víceúčelové zařízení zřízené roku 2005. Do té doby obec nedisponovala vhodnými veřejnými prostory, kde by se mohly konat vzdělávací kurzy a kulturní či společenské události. Většina spolkových a kulturně-společenských akcí bylo pořádaných v soukromých prostorách. Jednalo se v podstatě o schůze místních spolků a organizací a o nejrůznější plesy, jež byly obvykle pořádány v místních pohostinských zařízeních. Tuto nevyhovující situaci se podařilo vyřešit až po získání dotačních prostředků z Evropské unie, kdy došlo k rekonstrukci objektu v centru obce na víceúčelové zařízení. Výstavba tohoto vacovského „kulturního centra“ měla pozitivní vliv na zintenzivnění a zkvalitnění společenského života v obci a v jejím okolí. Pravidelně se zde konají kulturní a společenské akce. U místních občanů se proto častěji setkáme s označením „obecní sál“ než „víceúčelové zařízení“ (Kozáková, 2012, s. 23). Za další kulturní zařízení lze považovat obecní knihovnu, nacházející se v budově obecního úřadu.

4.3.6 Dopravní obslužnost

Dopravní obslužnost obce lze označit za obstojnou. Vacov leží na hlavní trase dálkových autobusových linek Zadov, Churáňov – Strakonice – Praha. Tím je zajištěno pravidelné spojení nejen do 24 km vzdálených Strakonic, ale i do hlavního města ČR. Pravidelné autobusové spojení rovněž funguje i do obce s rozšířenou působností Vimperk (Kozáková, 2012, s. 12). Důležité je i fungující dopravní spojení po celém spádovém území obce Vacov. Díky němu se obyvatelé z jednotlivých osad mají možnost dostat do střediskové obce, ať už za účelem nákupu, docházky do vzdělávacích institucí, návštěvy lékaře apod. Relativně horší spojení je potom do krajského města. V současnosti neexistuje přímé spojení z Vacova do Českých Budějovic. Za nevyhovující lze považovat i spojení do cca 37 km vzdáleného okresního města Prachatic, které je spojeno se značnou časovou náročností.

Dopravní infrastruktura v rámci spádové oblasti odpovídá spíše venkovskému rázu a zahrnuje převážně komunikace III. a IV. třídy. Centrem území, tedy Vacovem, prochází dvě silnice II. třídy, a to ve směru Sušice – Vacov – Čkyně a Němětice – Čestice – Vacov

– Zdíkov. Ve vzdálenosti do 30 km vede rychlostní komunikaci R4 spojující Strakonice, Vimperk a německý Freyung.

Obcí Vacov dále neprochází železniční trať. Nejbližší železniční zastávka se nachází v 9 km vzdálené obci Čkyně. Železniční spojení na ose Strakonice – Vimperk, Sušice – Horažďovice – Strakonice, nebo Strakonice – České Budějovice je dostupné rovněž v dojezdové vzdálenosti do 30 km.

4.3.7 Bytová situace

Celkový rozsah domovního fondu v obci Vacov činil dle výsledků posledního sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 celkem 740 domů. Z toho převážnou většinu tvoří domy rodinné (701 domů). Pouze polovina těchto objektů je obydlena. Konkrétně se jedná o 343 rodinných domů, 24 bytových domů a 12 ostatních budov. Z hlediska vlastnických poměrů jsou nejčastějším majitelem fyzické osoby (328 objektů). Do majetku obce spadá celkem sedm budov (pět bytových domů a dvě ostatní budovy). Dle stáří zástavby lze říci, že 51 % domů bylo vybudováno do roku 1970, 24 % objektů pochází z období 1971 – 1990 a 25 % budov bylo vystavěno od počátku devadesátých let do roku 2011.³³

Obec Vacov si uvědomuje důležitost podpory bytové politiky pro celkový rozvoj obce. V současnosti vybudovala mezi správními částmi Vacov a Přečín (tzv. lokalita Pod Dubem) stavební parcely pro novou zástavbu rodinných domů. Nezbytná infrastruktura, například vodovodní přípojky, kanalizace a asfaltová příjezdová komunikace, jsou již zbudované. Místní samospráva se snaží zabránit odchodu mladých lidí z obce a zároveň vynakládá úsilí k přilákání obyvatel nových. Proto se také zasadila o výstavbu bytového domu se sociálními byty, řešící problematiku trvalého bydlení mladých lidí a rodin. Bytovka byla dostavěna roku 2005.

Bytový fond k roku 2011 zahrnoval 555 obydlených bytů. Většina z nich, konkrétně 68 % bytů, se nachází v rodinných domech. Téměř 30 % bytů nalezneme v bytových domech a zbylá 3 % v budovách ostatních.³⁴ Bytovou situaci ve Vacově dále přibližuje tabulka č. 8, znázorňující počet dokončených bytů v rozmezí let 2002 až 2013. V tomto období bylo průměrně dokončeno devět bytů ročně.

³³ Sčítání lidu, domů a bytů 2011, dostupné z <http://www.scitani.cz> [cit. 30. 9. 2014].

³⁴ Tamtéž.

Tabulka č. 8: Počet dokončených bytů v obci Vacov v období 2002 - 2003

Počet dokončených bytů v obci Vacov v období 2002 - 2013												
Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet bytů	16	9	6	20	2	7	23	6	8	-	7	6

Zdroj: Dokončené byty v obcích vybraného okresu, dostupné z http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=null&childsel0=1&cislotab=BYT7010PC_OB2.52&voa=tabulka&go_zobraz=1&childsel0=1&verze=0 [cit. 24. 9. 2014].

4.3.8 Role obce, obchody, služby

Ačkoli v rámci Jihočeského kraje nezastává Vacov příliš vlivnou roli, jeho regionální význam už tak zanedbatelný není. Je nutné si uvědomit, že se obec nachází v oblasti s absencí větších sídel, která pro svá spádová území běžně zajišťují řadu funkcí. Proto úlohu větších středisek přebírají na svá bedra malé obce jako je Vacov. Přestože je oblast řídko osídlená, v zimní i letní sezóně se počet přechodných obyvatel skokově zvýší a tím roste i poptávka po službách a související infrastruktuře. To je zapříčiněno lukrativní polohou obce, zejména blízkostí NP Šumava (hranice NP Šumava jsou vzdálené cca 5 km), a tím zvýšeným zájmem turistů a chatařů o tuto oblast (Kozáková, 2012, s. 14).

Vzhledem k velikosti obce můžeme její sféru obchodu považovat za standardní. Vzniklo zde poměrně velké množství obchodů a drobných provozoven. Nachází se zde smíšená prodejna COOP TUTY, soukromé potraviny a drogerie Voldřich a dvě smíšené prodejny asijských obchodníků, z nichž jedna funguje jako tzv. „večerka“. Hojně navštěvované je soukromé řeznictví U Švehlů. U občanů, ale i turistů je velmi oblíbená specializovaná prodejna pečiva, jež je součástí místní pekárny. Dále je zde prodejna Patera, která zákazníkům nabízí sortiment v oblasti nápojů, základního drogistického zboží, květin a mobilních telefonů. Z textilního odvětví lze jmenovat Second Hand a oděvy provozované vietnamským obchodníkem. Zmíněné obchody jsou soustředěny v centru, tzn. na území Vacova a Vlkoníc. V ostatních osadách žádné nakupovací možnosti neexistují.

Z poskytovaných služeb nesmíme zapomenout na salon Metrix, jež představuje zázemí pro kadeřnictví, manikúru, pedikúru, kosmetiku a masáže. V obci se rovněž nachází lékárna, benzinová stanice, fotoateliér a pobočka České pošty. Dále zde nalezneme několik podnikatelů nabízející své služby v oblasti truhlářství, instalatérství apod. Typický je také nemalý počet restauračních zařízení, ubytovacích kapacit a rodinných penzionů.

4.4 Ekonomická struktura obce/rozpočet

Proces tvorby rozpočtu probíhá v podstatě ve dvou hlavních fázích. V první fázi místní starosta ve spolupráci s ekonomickou složkou obce vytváří hrubý nástin záměrů. Veškeré plánování při tom musí zohledňovat finanční možnosti obce. *„My víme, jaké jsou naše stabilní příjmy, ty se mění velice málo. A z těchto předpokládaných příjmů musíme prvotně vyčlenit prostředky na uhrazení nezbytných nákladů, jakými jsou např. mzdy obecního aparátu, provoz základní a mateřské školy, energie apod. Dále nesmíme zapomenout na preventivní údržby komunikací a veřejného osvětlení a na věci, které takřkajíc nesnesou odkladu. V současné době je to třeba vodárna ve Lhotě nad Rohanovem,“* vysvětlil starosta Miroslav Roučka.

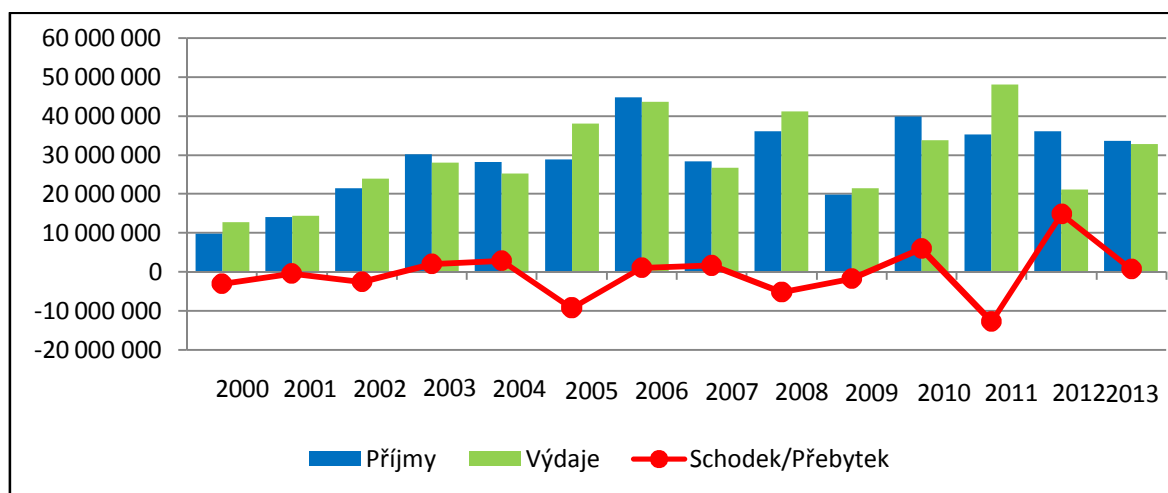
Teprve až z celkové sumy zbylých finančních prostředků lze plánovat další investiční záměry. Problémem však je, že po odečtení mandatorních a nezbytných nákladů v rozpočtu nezůstává objemná suma peněžních prostředků a je nutné dobře zvážit, jaké akce jsou pro daný rozpočtový rok prioritní. Tento hrubý nástin se posléze dostává do rukou rady a přechází se tím do druhé fáze rozpočtového procesu. V této fázi dochází k rozpravám mezi radními a k „doladování“ ve finančním výboru. Celý proces je zakončen schválením rozpočtu na zasedání zastupitelstva obce. Na otázku, zda se v zastupitelstvu při schvalování rozpočtu vyskytují spory, starosta Miroslav Roučka odpověděl, že se v posledních letech žádné nevyskytovaly (rozhovor č. 1, 2014, Roučka).

Snahou obecního zastupitelstva je sestavovat návrh rozpočtu jako vyrovnaný. Zaměříme-li se však na hospodaření obce Vacov v období let 2000 - 2013, zjistíme, že ne vždy bylo vyrovnané či přebytkové. Naopak. V letech 2000, 2001, 2002, 2005, 2008, 2009, 2011 rozpočty vykazovaly saldo záporné. To však neznamená, že by obec hospodařila špatně. Je tomu tak převážně kvůli spolufinancování projektů a investicím. Dle starosty obce současný legislativní systém financování municipalit (rozpočtové určení daní, neexistence obecních daní, apod.) nezabezpečuje místním samosprávám dostatek finančních zdrojů, které by zajistily jejich finanční nezávislost. To znamená, že ze základního souboru příjmů je financován běžný provoz, ale nelze z něj zajistit potřebné rozvojové akce. Proto obec trvale usiluje o veškeré možné dotační prostředky. A v souvislosti s předfinancováním či povinným dofinancováním úspěšných projektů se obec neobejde bez úvěrů a investic (Roučka, 2010, s. 2). Co se týče plánování

investičních i neinvestičních akcí v rozpočtu, jedná se pouze o orientační nástin, který se upřesňuje průběžně podle toho, jak se daří shánět peníze z jiných zdrojů. „*My teď ani nevíme, jaké budou vypsané dotační programy na příští rok, natož abychom přesně věděli, kolik prostředků se nám podaří získat. Proto v těchto otázkách nelze rozpočet sestavit přesně. Pro představu zmíním snahu obce o výstavbu nové čističky ve Vlkonících. Je nereálné akci uskutečnit pouze z obecních peněz. Proto do připravovaného rozpočtu dáme nějakou sumu na vodohospodářskou sféru s tím, že se v průběhu roku budeme snažit získat peníze odjinud. A potom nastupují tzv. rozpočtová opatření, protože buď dotaci obdržíme a v rámci finanční spolupráce se peníze z rozpočtu vyčerpají nebo se vyčerpají ve výši větší. Nebo bude dotace zamítnuta a námi vyčleněné peníze se nevyčerpají.*“ (Rozhovor č. 1, 2014, Roučka). Hospodaření obce za období 2000 - 2013 je znázorněno v grafu č. 3.

Je zajímavé poukázat i na skutečnost, že obec Vacov ve srovnání s okolními obcemi hospodaří s poměrně velkou částkou peněz. Ale jak vysvětluje starosta obce, to je jen díky dotacím. „*Náš obec nemá bohužel žádný vlastní významný zdroj financí. Netěžíme z pronájmu či prodeje nemovitostí, nemáme lesy ani nic podobného. Náš základní rozpočet se pohybuje okolo 16 milionů korun. Ale díky dotacím se nám ho podaří otočit až na 40 či 50 milionů. V této oblasti se nám poměrně daří. Zaměstnanci finančního úřadu nás co do výše získaných dotací několikrát srovnávali s okresním městem Prachatice.*“

Graf č. 3: Rozpočet obce Vacov v období 2000 - 2013

Zdroj: Rozpočet obce, dostupné z <http://www.rozpočetobce.cz/seznam-obci/550621-vacov?zobrazeni=celkem> [cit. 3. 10. 2014], vlastní zpracování.

Hospodaření v záporných číslech za některá rozpočtová období je tedy důsledkem vynaložených investic. Od roku 2000 byla uskutečněna řada finančně náročných rozvojových akcí, jejichž realizace se nutně projevila schodkem v obecním rozpočtu. Jmenujme si alespoň ty pro obec nejvýznamnější.

Za rok 2000 lze zmínit investici ve výši cca 3 860 000 Kč spojenou s odváděním a čištěním odpadních vod. Roku 2002 bylo vynaloženo téměř 8 500 000 Kč na bytové hospodářství. Výstupem této akce byla stavba bytového domu se čtrnácti bytovými jednotkami, které obec následně odprodala zájemcům do soukromého vlastnictví. Rok 2005 představoval jedno z finančně nejnáročnějších období. V rámci více jak desetimilionové investice do bytového hospodářství došlo k postavení bytového domu s kapacitou čtrnácti bytů poskytujících zázemí mladým rodinám. Vlastníkem je obec Vacov. Zároveň dalších 10 000 000 Kč plynulo do zájmové činnosti v kultuře. Od této doby se Vacov pyšní víceúčelovým kulturním zařízením. Naopak roku 2008 se investice týkaly především přípravy základního technického vybavení pro výstavbu rodinných domů v lokalitě „Pod Dubem“, zřízení zcela nového domu pro seniory a kompletní rekonstrukce školní jídelny. Do sféry zdravotnictví byla v roce 2011 vyčleněna investiční částka cca 13 500 000 Kč, na jejímž základě se podařilo provést kompletní renovaci původní budovy zdravotního střediska.³⁵

Z uvedených aktivit je patrné, že investice v obci Vacov směřují do nejrůznějších oblastí (vodohospodářská, bytová, kulturní apod.). To potvrzuje i starosta obce, který na otázku, kam nejčastěji proudí investice, odpověděl: *„To je každý rok různé. Záleží na záměru, který se do konkrétního rozpočtového roku dává. V tomto roce (rok 2014) to bylo především školství, kdy došlo ke kapacitnímu rozšíření a zateplení školky a k zateplení školy. Zároveň šlo i o snížení režijních nákladů, neboť vytápění těchto budov bylo v poměru k „tepelné pohodě“ v nich finančně neúměrné. V nadcházejícím období se budou investiční prostředky orientovat spíše do vodohospodářské infrastruktury.“* (Rozhovor č. 1, 2014, Roučka).

Jak již bylo zmíněno v předchozích kapitolách, Vacov je centrální obcí, jejíž spádový potenciál zahrnuje čtrnáct osad. Je tedy zřejmé, že zajistit nejen základní chod, ale i další rozvoj všech místních celků, není jednoduchou záležitostí. Nabízí se tedy otázka,

³⁵ Rozpočet obce, dostupné z <http://www.rozpocetobce.cz/seznam-obci/550621-vacov?vydaje=vse#rok> [cit. 3. 10. 2014]; vlastní zpracování.

do jakých částí proudí investice nejčastěji a zda jsou v otázce rozvoje některé osady preferovanější.

Starosta obce se samozřejmě čas od času setkává s názory, že je rozvoj v centrálním Vacově podporován na úkor ostatních osad. Tuto myšlenku však striktně odmítá slovy: *„Zajisté, největší část investic směřovala do centrální části. Ale drtivá většina toho, co se ve Vacově (resp. v již propojených částech Miřeticích, Vlkonicích a Vacově) udělalo, ve větší či menší míře slouží občanům celé naší obce, i těm, kteří ji navštěvují. Vacov tvoří centrum celé obce a stavby, které se zde zbudovaly, by šly jen stěží realizovat jinde.“* (Roučka, 2010, s. 4). Pro názornější představu lze uvést investiční akci v podobě zřízení „obecního sálu“, jehož smyslem je oživit společenský život všech občanů. Taktéž nelze opomenout, že ho pro své účely hojně využívá Základní a mateřská škola Vacov či místní spolky. To samé lze tvrdit o výstavbě domu pro seniory, kdy v přidělování jednotlivých bytů byla přednostně uspokojena poptávka místních seniorů. O umístění objektu se vedly dlouhé debaty, nicméně nakonec byl vybrán pozemek, jenž byl ve vlastnictví obce Vacov. Toto rozhodnutí se i dnes jeví jako správné, neboť jeho umístění v Miřeticích, v klidné ulici a současně v těsné blízkosti nákupního střediska, obecního úřadu a pošty, usnadňuje život všem jeho obyvatelům.

Často zmiňovaným tématem je revitalizace chodníků na území Vlkonic, Miřetic a Vacova. I tyto akce se ale dají snadno obhájit. Dochází k opravě chodníků u frekventovaných cest, jakými jsou ulice od autobusového nádraží k mateřské škole, do obchodního centra či k základní škole. Opravou těchto chodníků zastupitelé nesledují nic jiného, než zvýšení bezpečnosti při cestě dětí (vacovských i dojíždějících z okolních osad) do vzdělávacích zařízení a všech, kteří využívají autobusovou dopravu (Roučka, 2010, s. 5).

Byť by se z výše uvedeného mohlo zdát, že veškeré rozvojové aktivity se opravdu dějí pouze na území Vlkonic, Miřetic a Vacova, místní samospráva se snaží podporovat rozkvět všech svých místních částí. Bohužel, tak jako v každé obci, i zde je úsilí limitováno dostupnými finančními prostředky. A tak se investiční záměry odvíjejí najmě od vypsaných dotačních výzev, které jsou svými kritérii pro obec dosažitelné (podmíněno kupř. počtem obyvatel aj.). Avšak za samozřejmost je považováno zajistit „slušný“ stav místních komunikací, veřejného osvětlení, údržbu obecního majetku a rozšiřování potřebné infrastruktury ve všech osadách (Roučka, 2010, s. 5 - 6). Postupně tak dochází k rozšíření

kanalizační sítě, výměnám opotřebovaných vodovodních potrubí, rekonstrukcím kapliček, památníků a křížků, výměnám a údržbě autobusových čekáren, zajištění svozu a třídění komunálního odpadu, zimní údržbě komunikací, odbahňování rybníků atd.

Otázku rozložení investic v obci nejlépe vystihují slova současného starosty: *„Myslím, že je zbytečné konkrétně pitvat, kolik se přesně do jaké části investovalo, protože jsme jedna obec a věřím, že takto je to chápáno většinou občanů. Skutečností však je, že se jedná o mnohamilionové částky. Snahou vedení obce bylo a je v rámci veškerých možností trvale zlepšovat podmínky pro život v celé naší obci.“* (Roučka, 2010, s. 5 - 6).

Z hlediska finanční podpory spolkové činnosti ve Vacově lze konstatovat, že obec určitým způsobem podporuje všechny místní spolky. Nicméně tato finanční podpora je nevelká a jedná se spíše o symbolický charakter. *„Příspěvky se pohybují řádově pouze okolo 5000 – 6000 Kč. Ale na druhou stranu spolkům umožníme nebo slevíme např. na pronájmu obecního sálu při pořádání nejrůznějších akcí či plesů. Co je smysluplné, tak přispíváme. Nezanedbatelnou položkou v rozpočtu tvoří potom příspěvky pro hasiče z jednotlivých správních částí obce. Všichni chtějí udržovat vozidla a techniku v dobrém stavu a pravidelné technické či financování pohonných hmot není jednoduchou záležitostí.“* (Rozhovor č. 1, 2014, Roučka). Specifickou záležitostí je poté Sdružení hasičů Vacov (SDH Vacov), jehož zřizovatelem je právě obec Vacov. SDH Vacov má, co se týká významu, strategické postavení a je připravené pro případné nutné zásahy v regionu. Proto objem finančních prostředků, kterých se jim z rozpočtu dostává, je mnohem větší než u ostatních spolků.

Pro účely této diplomové práce se budeme podrobněji zabývat rozpočtem z roku 2013, kdy obec hospodařila s částkou převyšující 33 mil. Kč. V tomto období příjmy převýšily výdaje o 798 803 Kč. Celkové příjmy se skládají z položek daňové, nedaňové, kapitálové příjmy a dotace. Nejvíce finančních prostředků plynulo do rozpočtu z příjmů daňových (52,9 %), konkrétně z daně z přidané hodnoty. Významným zdrojem byly dále přijaté dotace (27,7 %), zejména ze státního rozpočtu.³⁶

Výdaje obce jsou tvořeny jedenácti položkami: zemědělství a lesy, průmysl, vzdělání, kultura, církev a sdělovací prostředky, tělovýchova a zájmová činnost, bydlení,

³⁶ Rozpočet obce, dostupné z <http://www.rozpocetobce.cz/seznam-obci/550621-vacov?vydaje=vse#rok> [cit. 3. 10. 2014].

komunální služby a územní rozvoj, ochrana životního prostředí, sociální věci, bezpečnost, veřejná správa. Největší finanční zátěží byly výdaje na veřejnou správu (27 %), z toho značná část prostředků byla vynaložena na činnost místní správy. Těsně v závěsu stojí výdaje na vzdělávání (26,3 %). Provoz samotné základní školy stál v roce 2013 obec přes 6 000 000. Kč. Významnou položkou byly dále výdaje v oblasti průmyslu (21 %), v první řadě se jednalo o pozemní komunikace. Z hlediska investic nejvíce financí proudilo do oblasti vzdělávání (56,4 %).³⁷

4.5 Shrnutí

Z hlediska sociálního a ekonomického je pro obec Vacov nejproblémovější její věková struktura, vyznačující se nízkým podílem obyvatel v předproduktivním věku a vysokým podílem osob v poproduktivním věku. Tento nepříznivý vývoj se vedení obce snaží zvrátit přilákáním nových obyvatel a vytvořením vhodného zázemí pro mladé rodiny s dětmi. S tím souvisí podpora bytové výstavby a nový vytčený cíl místní samosprávy, zaměřující se na zajištění kvalitních zdravotních služeb ve Vacově a zajištění spokojenosti občanů. Ke kladům patří relativně nízká míra registrované nezaměstnanosti, která je bezesporu ovlivněna existencí několika středně velkých podniků v obci i blízkém okolí. Výhodou obce je zároveň její geografická poloha v blízkosti Národního parku Šumava, variabilita kulturních a sportovních zařízení, uspokojující úroveň stávající sociální péče a vzdělávacích služeb. Dopravní obslužnost lze označit za obstojnou. Zároveň je nutné vyzdvihnout úspěšnost obce v získávání dotačních prostředků, jejichž prostřednictvím se daří realizovat mnoho investičních cílů.

³⁷ Tamtéž.

5 Veřejný život v obci

Významným aspektem kulturního a společenského života každé obce byla v minulosti existence bohaté spolkové činnosti. V tomto hledu nezaostávala ani obec Vacov. První vacovský spolek vznikl jako reakce na aktivitu tehdejšího kaplana Matouše Ledviny, který pracoval s lidmi a vedl je k národnímu uvědomění. V roce 1873 tak vznikl Čtenářský spolek, jehož činnost byla různorodá. Zaměřovala se na nedělní schůze, organizování přednášek na různé náměty, zejména vlastenecké, pořádání plesů, veselic a divadelních představení. V roce 1914 si přes 300 čtenářů mohlo v knihovně vybírat z téměř 600 knih. Po první světové válce, v roce 1923, byla knihovna darována obci.³⁸

Období druhé poloviny 19. století lze charakterizovat jako dobu uvědomění si českého národa a jeho snah čelit nebezpečí národnostního útlaku, který hrozil ze stále většího hospodářského a politického postavení německé buržoazie. Na tento podnět byla založena v roce 1884 Národní jednota pošumavská, známá svým zřetelným nacionálním zaměřením. „Spolek pořádal přednášky, večírky s vlasteneckými deklamacemi, divadelní představení, taneční zábavy a plesy s kulturním programem a vycházky do blízkého i vzdálenějšího okolí. Ke zřízení Místního odboru NJP ve Vacově došlo v roce 1884.“ (Starý, 2003, str. 3).

Další, v pořadí třetí, vacovský spolek vznikl v roce 1893. Jednalo se o Sbor dobrovolných hasičů. O několik let později byly založeny Spořitelní a záložní spolek (roku 1895), Včelařský spolek (roku 1945) a Tělovýchovná jednota Sokol (roku 1919) (Starý, 2003, str. 3).

5.1 Spolková činnost v obci po druhé světové válce

Převzetí moci Komunistickou stranou Československa po druhé světové válce znamenalo převratný zásah do života státu a všech jeho občanů. Byly položeny základy nového společenského systému, a to v oblasti ekonomické, politické, sociální i kulturní. Komunisté se snažili oficiálně legalizovat a především posílit svou moc ve státě. Začala probíhat „tzv. očista veřejného života, uskutečňovaná prostřednictvím akčních výborů Národní

³⁸ O knihovně, dostupné z <http://knihovna.vacov.cz/?t=1416490104&modul=1&sm=6> [cit. 20. 11. 2014].

*fronty ve státních úřadech, školách, v povolených politických stranách a v dalších institucích a spolcích.*³⁹ Mimo Národní frontu nemohla legálně existovat žádná politická strana, občanské sdružení, organizace či spolek. Veškeré organizace byly personálně i existenčně podrobeny komunistické straně a měly plně podporovat politiku komunistického vedení. Snahou komunistické ideologie bylo zasahovat do všech sfér života občanů a ovlivňovat tak veškeré dění ve státě.⁴⁰

Jelikož jedním z cílů této práce je zmapovat veřejné dění v obci Vacov, vrátíme se na chvíli do historie a uvedeme si, v jakých spolcích a organizacích byli vacovští obyvatelé organizováni. Předmětem našeho zájmu budou zejména složky Národní fronty. Zmapujeme tedy spolkovou činnost v období totalitního režimu po druhé světové válce.

Ve střediskové obci Vacov bylo roku 1979 ustaveno klubové zařízení místního národního výboru, jež poskytovalo metodickou pomoc všem složkám Národní fronty při plnění Jednotného plánu kulturně výchovné činnosti. Společenské organizace se do veřejného života zapojovaly hlavně zajišťováním akcí Jednotného kulturního programu, pomocí místnímu JZD i pomocí na akcích volebního programu Národní fronty (Novák a kol., 1980, s. 35).

Důležitým činitelem nejen v kulturní, ale i v pracovní činnosti školy a obce, byla Pionýrská organizace. Poskytovala významnou pomoc místnímu JZD a zajišťovala fungování zájmových kroužků v rámci základní školy. Mezi nejdůležitější zájmové činnosti patřil kroužek výtvarný, pěvecký, recitační, šachový, střelecký a fotografický (Novák a kol., 1980, s. 35).

Při ZDŠ (základní devítiletá škola) ve Vacově spolupracoval s pionýrskou organizací Socialistický svaz mládeže.⁴¹ Tato složka měla v jednotlivých obcích různé výsledky, jež byly ovlivněny v první řadě složením výborů i členských základů. Socialistický svaz mládeže měl své platformy ve Vacově, Žáře, Nespících, Benešově Hoře, Rohanově, na Javorníku a v Přechíně, přičemž nejpestřejší činnost vykazovala poslední

³⁹ Dějiny 1948 – 1960, dostupné z <http://www.stopytotality.org/ke-stazeni/dejiny-1948-1960> [cit. 3. 10. 2014].

⁴⁰ Tamtéž.

⁴¹ Socialistický svaz mládeže se stal nástupnickou organizací po zaniklém Československém svazu mládeže. Organizace fungovala mezi lety 1970 až 1989 a sdružovala mladé lidi ve věku 15 – 35 let. Jako hlavní cíle si kladla cenzurovat názory mladých studujících lidí, posilovat v mladých lidech vědomí mocenského postavení KSČ a vychovávat mládež v duchu marxismu-leninismu. Zdroj: Nezapomeňte, dostupné z http://www.nezapomente.cz/zobraz/zalozen_socialisticky_svaz_mladeze [cit. 3. 10. 2014].

zmiňovaná (Kronika obce Vacov IV. díl, s. 78 - 89, 93). Členové se zapojovali do politických kampaní a do oslav významných výročí. Během celého roku vykazovali brigádnickou, sportovní a kulturní činnost. Pro ilustraci můžeme zmínit například lyžařské závody, hokejové turnaje, táborové ohně, stavbu májky, prvomájové průvody a karnevaly (Novák a kol., 1980, s. 35).

V roce 1950 došlo k ustanovení Tělovýchovné jednoty Sokol ve Vacově. Jednalo se o jednu z neaktivnějších složek, podílející se jak na úkolech volebního programu, tak i zajištění masového rozvoje tělesné výchovy. Tato organizace zároveň potřebovala pro svoji činnost největší počet finančních prostředků. Financování si však musela zajišťovat z vlastních zdrojů. Hlavním předmětem zájmu byla kopaná a šachový oddíl (Novák a kol., 1980, s. 37). V 80. letech se začal rozvíjet odbor turistiky, pořádající pochody do přírody či zimní výlety na běžkách a odbor základní rekreační tělesné výchovy (pravidelné cvičení žen, cvičení rodičů s dětmi apod.). Dále se sokolové z Vacova účastnili například nácvičku na celostátní spartakiádu, pořádali turnaje v odbíjené, košíkové a stolním tenise, kulturní dění v obci podpořili i uspořádáním několika tanečních zábav a konopické (Pamětní kniha obce Vacov II. díl, snímek 51). Stěžejní částí byl vždy oddíl kopané. Roku 1992 vystoupil oddíl kopané z TJ Sokol Vacov a stal se z něj samostatný oddíl s novým názvem Sportovní klub Vacov – oddíl kopané. V této podobě existuje dodnes (Kronika obce Vacov IV. díl, s. 307).

Sportovní život ovlivnila i Tělovýchovná jednota Sokol na Javorníku se svými oddíly lyžování, kopané, stolního tenisu a základní rekreační tělesné výchovy (ZRTV). Odbor ZRTV zapojoval do připravovaných akcí nejen své stále členy, ale i širokou veřejnost. Nejčastěji se podílel například na organizaci rekreační odbíjené, turistického pochodu Javorník – Churáňov, cvičení žen s hudbou v místním pohostinství apod. (Kronika obce Vacov IV. díl, s. 90).

Další z předních složek Národní fronty, která se pyšnila největší členskou základnou, byl Svazarm (v roce 1979 měl 198 členů) (Pamětní kniha obce Vacov III. díl, snímek 59). Služby a pomoc svazarmovské dílny využívala celá široká motoristická veřejnost. Vůbec celá budova poskytovala zázemí pro pořádání větších akcí i ostatních složek Národní fronty. Nacházela se zde zařízená klubovna a zasedací místnost. Jmenujme si pouze některé aktivity: střelecký a radistický kroužek, svazarmovské dny, kurzy řidičů,

jízdy zručnosti, účast na veřejných pracích, spolupráce s místním JZD apod. (Novák a kol., 1980, s. 35 - 36).

Místní organizace Svazarm ve Vacově zanikla před koncem roku 1990. Místo ní byla roku 1991 zřízena organizace nová s názvem Sdružení činností a aktiv Šumava – Svazarm. V provozu zůstala svépomocná dílna pro potřeby občanů a hlavně členů, kde se prováděly prohlídky převážně osobních automobilů za přítomnosti dopravní policie (Kronika obce Vacov IV. díl, s. 267). V současné době (r. 2014) již Svazarm nepůsobí.

Jako další významnou organizaci s dlouholetou tradicí nesmíme zapomenout zmínit Český svaz požární ochrany (ČSPO). Sbor dobrovolných hasičů ve Vacově byl ustaven v roce 1893 (Pamětní kniha obce Vacov I. díl, snímek 21). Lze tvrdit, že tato složka měla pro svoji činnost nejlepší podmínky. *„Aby jejich činnost, v rámci střediskové obce, byla zkvalitněna, byl utvořen MV ČSPO ze zástupců všech organizací, které působily na území obce. Místní národní výbor ve spolupráci s MV ČSPO potom rozděloval finanční prostředky jednotlivým organizacím. Moderní technika, umístěná v požární zbrojnici ve Vacově, zajišťovala možnost včasného zásahu v kterékoli části obce. Ostatní sbory v obcích vykonávaly svou činnost podle místních potřeb.“* (Novák a kol., 1980, s. 37 - 38).

Požární sbory měly své základny téměř v každé části střediskové obce. Pod základní organizaci Českého svazu požární ochrany Vacov (ZO ČSPO Vacov) spadaly následující místní jednoty Českého svazu požární ochrany (MJ ČSPO): MJ ČSPO Javorník, Benešova Hora, Čábuze, Lhota nad Rohanovem, Rohanov, Přečín, Žár a Nespice. Za neaktivnější lze označit ZO ČSPO Vacov, MJ ČSPO Benešova Hora a MJ ČSPO Přečín. Ostatní jednoty se potýkaly s problémem neaktivity svých členů, malou členskou základnou či nižší spoluprací s MV NF (Kronika obce Vacov IV. díl, s. 93).

Pravidelnou činností sborů byla účast na soutěžích požárních družstev, dále cvičení družstev, školení svých členů ale i veřejnosti a jiných organizací, preventivní prohlídky po domech v rámci protipožární ochrany, údržba techniky aj. Místní hasiči se ve velké míře podíleli i na společenském dění v obci. Jednak se účastnili na všech aktivitách pořádaných MNV a MV NF (například pomoc a zajištění oslav 1. máje) a jednak sami organizovali hasičské bály, maškarní plesy a masopustní průvody (Pamětní kniha obce Vacov II. díl, snímek 107).

Velkou oporou Národní fronty při přípravě jakékoli akce byl Český svaz žen. Aktivita sboru zasahovala do sféry politickovýchovné, zájmové, brigádnické a do oblasti

práce s dětmi. Členky vykazovaly pravidelnou schůzovou činnost, podílely se na úpravě veřejného prostranství, pořádaly zájezdy do divadla. Velkému zájmu se těšily kurzy ručních prací a vaření. Tradičním bylo i pořádání maškarního karnevalu pro děti a příprava oslav MDŽ (Pamětní kniha obce Vacov III. díl, snímek 94 - 95). Český svaz žen měl svoji platformu v několika částech obce, ve Vacově, na Javorníku, v Benešově Hoře, ve Lhotě nad Rohanovem a v Žáře. Nejaktivnější byly opět ženy ve Vacově. Ostatní složky se postupem času začaly potýkat s vysokou věkovou hranicí členek a členská základna nešla dále rozšířit v důsledku malého počtu obyvatel (Kronika obce Vacov IV. díl, s. 78 – 79, 93).

Důležitou úlohu ve společenském životě v obci sehrála komise místního národního výboru, označována jako Sbor pro občanské záležitosti (SPOZ). Hlavní náplň práce byla zaměřena na navštěvování občanů u příležitosti životních jubileí a významných dnů. Členové pořádali besedy s důchodci, s mládeží a se snoubenci, spolupracovali při slavnostním předávání občanských průkazů a účastnili se slavnostního rozloučení s branci (Novák a kol., 1980, s. 40).

Aktivitu na velmi dobré úrovni vyvíjel v obci i Český červený kříž. Ten můžeme ve Vacově považovat za početnější složku NF, jejíž velikost se pohybovala okolo 60 členů. Složka organizovala péči dobrovolníků o staré a nemocné občany, poskytovala školení první pomoci, pořádala zdravotní přednášky, pozornost věnovala i péči o bezpečnost a hygienu na pracovištích, pracovala s dětmi ve škole aj. (Pamětní kniha obce Vacov II. díl, snímek 106). Organizace měla své zázemí nejen ve Vacově, ale i na Javorníku, v Benešově Hoře, Rohanově, Žáře a Nespících (Kronika obce Vacov IV. díl, s. 78 - 79).

Jako jeden z mála spolků, který se může pyšnit předválečnou tradicí⁴², je Včelařský spolek. Vznikl již v roce 1915. V totalitním režimu byl znám pod názvem Český svaz včelařů. Základní organizace ČSV Vacov organizovala cca 70 včelařů. Jejich úsilí se zaměřovalo na péči o včelstvo, přednášky o včelařství, brigádnickou výpomoc apod. (Pamětní kniha obce Vacov II. díl, snímek 107).

K méně početným spolkům lze zařadit i Myslivecké sdružení Vacov (MS Vacov). V roce 1974 disponovalo pouhými dvanácti členy a obhospodařovali území o velikosti asi 1 000 ha. Myslivci svou pozornost soustředili primárně na ochranu lesní zvěře a lesního

⁴² Rozumějme tradici před 2. světovou válkou (pozn. aut.).

porostu, vykazovali brigádnickou činnost a na veřejnost se snažili působit promítáním filmů o ochraně zvěře a přírody (Pamětní kniha obce Vacov II. díl, snímek 114). Dle vacovské kroniky kulturní život v obci podpořili uspořádáním plesu.

K dalším složkám národní fronty, vyskytujících se ve střediskové obci, patřily Svaz československo-sovětského přátelství, Český svaz zahrádkářů, Český svaz chovatelů drobného zvířectva, Stavební bytové družstvo, Svaz invalidů a Dohlížecí výbor Jednota. V obci Vacov měla také své zastoupení středisková knihovna, jejíž náplní bylo mimo jiné metodicky řídit činnost místních lidových knihoven v Benešově Hoře, Čábuzích, Javorníku, Lhotě nad Rohanovem, Nespících a Žáru (Novák a kol., 1980, s. 39). Typickými činiteli, kteří zasahovali do veřejného života občanů, bylo osm komisí místního národního výboru: komise školská, kulturní, obchodu a bytová, výstavby, sociální a zdravotní, zemědělská, finanční, výboru lidové kontroly a SPOZ (Novák a kol., 1980, s. 36, 38, 40).

5.2 Současná spolková činnost v obci

V obci Vacov existuje několik spolkových organizací, které naplňují především sociální funkce. Působí zde např. hasiči, včelaři, chovatelé či myslivci a jejich aktivity mají rozličný charakter. Předmětem zájmu sdružení chovatelů a včelařů je příležitostné pořádání odborných přednášek a výstav. Myslivecké sdružení Podhájí Vacov kulturní život v obci obohacuje především uspořádáním tradičního mysliveckého plesu. Jelikož se obec skládá ze čtrnácti místních částí, některé spolky se zde vyskytují vícekrát. Typickým příkladem jsou dobrovolní hasiči. Jejich sdružení nalezneme v celkem šesti osadách: ve Vacově, na Javorníku, v Rohanově, Benešově Hoře, Přechíně a v Čábuzích. Podrobněji budou představeny pouze nejaktivnější a největší spolky. Řadí se mezi ně Sdružení dobrovolných hasičů Vacov, Sportovní klub Vacov – oddíl kopané a Baby Club Vacov. U vybraných organizací byly zjišťovány základní historické souvislosti, oblast činnosti, složení členské základny a finanční zdroje. Předmětem zájmu se stala i aktivita spolků při pořádání kulturních a společenských akcí v obci. Dále byla vyhodnocena spolupráce subjektů s vedením obce a součinnost s ostatními vacovskými zájmovými organizacemi. Potřebné informace byly získány na základě rozhovorů vedených s představiteli jednotlivých spolků.

5.2.1 Sdružení dobrovolných hasičů Vacov (SDH Vacov)

Počátky Sdružení dobrovolných hasičů ve Vacově sahají do roku 1893. Podnět k založení vzešel téhož roku z řad místního Čtenářského spolku. Při příležitosti konání valné hromady bylo totiž konstatováno, že kníže Schwarzenberg již roku 1886 daroval statku v Přečíně hasičskou stříkačku. Byl tedy vznesen návrh, aby byl ve Vacově zřízen samostatný hasičský sbor. Ustavující schůze nově vzniklého spolku se zúčastnilo 23 členů. Předsedou byl zvolen místní obvodní lékař, MUDr. Josef Chaloupecký. Postupem času se členská základna rozrůstala, v únoru 1895 byl uspořádán první hasičský ples. Tím byla odstartována dlouholetá tradice dobrovolných hasičů ve Vacově. Avšak řádné fungování hasičského sboru započalo až nákupem potřebné hasičské stříkačky v roce 1896. Do té doby si musel vypůjčovat stříkačku z přečínského zámku. „*Důležitou roli sehrál vacovský sbor v květnových dnech r. 1945. V této neklidné době, kdy Vacovem projížděly transporty německých vojáků, a v budově školy bylo ubytováno několik stovek německých uprchlíků, tvořili vacovští hasiči spolu s četnickou stanicí a s hasiči z Přečina a z Rohanova hlídky, které byly umístěny na poště, v budově školy a na křižovatkách.*“⁴³

Co se týče další spolkové činnosti hasičů, historické prameny hovoří i o provozování divadelních představení. S touto aktivitou bylo započato v roce 1927 a v roce 1959 bylo divadelní zařízení předáno místní Osvětové besedě. Dále se pokračovalo v tradici organizování plesů a tanečních zábav, roku 1963 byla uspořádána maškarní zábava. V osmdesátých letech byly položeny základy tradičního masopustního průvodu v obci a okolí. Rokem 1983 započal výcvik mladých požárníků (Starý, 2003, str. 15, 28 – 30, 34).

Aktuální informace o SDH Vacov byly získány na základě rozhovoru s velitelem sboru Miroslavem Molitorem, který se stal členem vacovských hasičů v roce 1996. V krátké době se stal jednatelem SDH a vedoucím soutěžního družstva Muži I. Funkci velitele SDH zastává od roku 1999 a od roku 2001 působí taktéž jako velitel výjezdové jednotky SDH obce Vacov. Mimo jiné byl také jmenován velitelem okrsku SDH Vacov, členem odborné rady velitelů v Prachaticích a v roce 2006 složil republikové zkoušky rozhodčího instruktora v požárním sportu. Vztah k požárnictví měl již od základní školy. Do jisté míry ho ovlivnil i jeho děda a známí, kteří u hasičů působili. Díky tomu

⁴³ Z historie hasičského sboru ve Vacově, dostupné z <http://www.sdhvacov.cz/historie.html> [cit. 20. 11. 2014].

se zúčastňoval i nejrůznějších spolkových akcí. Do řad dobrovolných hasičů oficiálně vstoupil až na popud bývalého starosty sboru Jaroslava Škopka. Hlavním důvodem jeho angažmá byla snaha posílit roztržitěnou členskou základnu a napomoci tak oživit tehdy stagnující činnost spolku. „*Po převratu nastala jiná doba, mnoho členů začalo podnikat nebo odešli za prací do zahraničí. Mnoho jich také zestárlo. Při mém vstupu k hasičům bylo ve výboru pouhých pět lidí a jednalo se spíše o starší generaci. Mladí lidé chyběli,*“ vzpomíná na tehdejší situaci Miroslav Molitor. Nastalý stav se posléze začal řešit tím, že se začali intenzivně oslovovat jednak neaktivní a bývalí členové a jednak členové zcela noví. Kolem roku 1998 se po dlouhé době podařilo sestavit mladé soutěžní družstvo a úspěchy na závodech na sebe nenechaly dlouho čekat. Členská základna se začala postupně rozrůstat, až nabyla dnešní podoby (rozhovor č. 2, 2014, Molitor).

V současné době si sbor na nedostatek členů nemůže stěžovat. Naopak. Zájem o členství roste, zejména ze strany nejmladší generace. Díky příznivému vývoji čítá základna 111 členů (k 31. 12. 2013). Z uvedeného počtu je 25 osob v zásahové jednotce, kterou pro účely požární bezpečnosti musela ze zákona zřídít obec. Z hlediska věkové struktury jsou ve spolku zastoupeny všechny věkové kategorie. V kategorii mladších má spolek 38 členů. Dále zde působí 19 členů v rozmezí 18 - 25 let a 54 členů, kteří se nacházejí ve věkové kategorii 26 let a více. Nejmladšímu členovi je pět let, nejstarší člen letos (r. 2014) oslavil jubilejní 80. narozeniny. Členská základna je tvořena převážně vacovskými obyvateli a obyvateli z přilehlých správních oblastí obce, v nichž není sbor hasičů ustanoven. Jedná se o Vlkonice, Miřetice, Přechínské Chalupy, Peckov, Mladíkov a Nespice. Pouhý jeden člen je dále z Benešovy Hory (zde existuje SDH) a někteří jsou z vedlejší obce Vrbice, kde taktéž sbor nemají. V jednotlivých družstvech je zároveň i velké zastoupení žen (rozhovor č. 2, 2014, Molitor).

Na základě uvedeného byl Miroslav Molitor tázán, zda spolek stále přibírá nové členy, a v čem dle jeho názoru tkví popularita vacovského sboru. Dle jeho slov jsou noví členové stále vítáni. Nábor nováčků probíhá v podstatě každý rok. „*Na začátku školního roku dostávají rodiče nabídku s několika školními kroužky, kam mohou své děti přihlásit. A mezi nimi je zařazen i náš kroužek dobrovolných hasičů.*“ Popularitu, či zvýšený zájem o hasiče přičítá Miroslav Molitor aktivitám, které dětem i starším členům spolek nabízí. Sdružení se účastní soutěží v požárním sportu, za tímto účelem se konají pravidelné tréninky. Mimo to probíhají společné akce, exkurze, výlety, školení, přípravy kolem

hasičské techniky, soustředění, ale i schůze apod. Záměrem je vytvářet dobrý kolektiv. Cílem výboru je dále vytvořit členům co nejlepší podmínky v oblasti soutěží, tzn. zajistit potřebné a kvalitní vybavení, techniku a materiál. „*Skutečností zároveň je, že žijeme na vsi, kde není tolik možností jako ve městě. Kromě hasičů a fotbalu tu žádný větší zájmový spolek není, který by, jak se říká, strhával mládež.*“ (Rozhovor č. 2, 2014, Molitor).

Všechna sestavená družstva se pravidelně účastní soutěží v Šumavské hasičské lize. Co do počtu závodů, neaktivnější jsou družstva žen, která jich za sezónu zvládnou kolem dvanácti. Děti vyjedou v průměru šestkrát. K tomu dále přibývají doplňkové soutěže, okrsková soutěž, předváděcí akce požárního útoku či soutěže u příležitosti různých výročí. Nejméně soutěží má na svém kontě družstvo mužů. Je tomu kvůli jejich pracovnímu vytížení v letních měsících (období žní, senáže apod.) a činnosti v požární zásahové jednotce. Pokud se jim podaří sestavit družstvo, vyjedou cca na pět závodů. „*Nejvíce ocenění ze závodů přivážejí děti, mladší i starší. V celkovém hodnocení se pohybují na třetím místě, což je obrovský úspěch. Ženy se pohybují na čtvrtém či pátém místě,*“ zmínil velitel sboru.

Jak již bylo zmíněno, SDH Vacov je zařazeno do integrovaného záchranného systému a spadá do kategorie JPO3. Povely k výjezdům jim zadává operační středisko České Budějovice. Jednotka se skládá z pětadvaceti lidí. Z pohledu statistiky má jednotka do patnácti výjezdů ročně. Nejčastěji se zasahuje z důvodu technické události či požáru (rozhovor č. 2, 2014, Molitor).

Každých pět let probíhají ve spolku hlavní volby do výboru SDH Vacov. Zvolený výbor se schází v rozmezí ledna a června. Není určen pevný termín, který by se s pravidelností opakoval. Schůze se odvíjí dle potřeb. Lze však tvrdit, že v uvedeném období výbor zasedne třikrát až čtyřikrát. V době příprav jubilejních výročí se frekvence schůzí zvyšuje na pět až šest schůzí. Přes letní prázdniny se zasedá jen výjimečně. Výbor se opět začne scházet zhruba od poloviny září do konce listopadu. Na začátku prosince se pořádá tradiční výroční valná hromada, resp. schůze celé členské základny, kde se hodnotí veškerá činnost uplynulého roku. Zároveň si v průběhu roku svolávají vlastní schůze jednotlivá soutěžní družstva i zásahová jednotka (rozhovor č. 2, 2014, Molitor).

V roce 2002 se SDH Vacov zapojilo do politického dění v obci. Sestavilo svoji vlastní kandidátní listinu, pod názvem SNK Hasiči obce Vacov, a kandidovalo v místních komunálních volbách. Z volebního klání vyšlo se ziskem jednoho mandátu. Zastupitelem

se stal velitel sboru Miroslav Molitor. Od té doby hasiči kandidátní listinu nesestavili. O opětovné zvolení, byť pod kandidátkou jiné volební strany, se nepokusil ani velitel SDH. Vybízí se tedy otázka, co hasiče ke kandidatuře v roce 2002 vedlo, a proč ji nezopakovali i ve volbách následujících. Volby roku 2002 byly typické snahami místních aktérů o změnu ve vedení obce. *„Kandidátku jsme sestavili, protože se měnili starostové a nikdo z nás tenkrát nevěděl, jakým způsobem se spolupráce sboru a obce bude vyvíjet dál. Proto jsme chtěli mít někoho v zastupitelstvu, aby popřípadě mohl hájit zájmy celého sboru. Když se v průběhu toho čtyřletého období nastavila určitá úroveň jasné spolupráce, neměli jsme potřebu v následujícím období kandidaturu opakovat,“* vysvětlil Miroslav Molitor. Dále navazovaly otázky zaměřené na oblast součinnosti spolku s obcí. Z již předchozí odpovědi vyplynulo, že kooperace mezi oběma subjekty probíhá na velmi dobré úrovni. *„S obcí už spolupracujeme několik let, a za tu dobu se vykrytalizovala taková forma spolupráce, kdy si vycházíme vzájemně vstřícně. My už zcela automaticky vykonáváme pro obec nebo ve spolupráci s ní řadu věcí a naopak. Pravidelně se i během roku scházíme, protože těch zaštitovaných akcí je opravdu od ledna do prosince hodně. Proto jsme názoru, že naše spolupráce už je tak provázaná, že rozhodně ani jedna strana necítí potřebu, abychom na sebe museli nějak tlačit.“* (Rozhovor č. 2, 2014, Molitor).

Důležitá byla otázka zjišťující aktivitu spolku v oblasti kulturní i společenské. Lze tvrdit, že z tohoto hlediska je sbor nejaktivnějším spolkem v obci. Nejenže zajišťuje významné akce ve spolupráci s obcí, ale vyvíjí i iniciativu vlastní. Pořádají taneční zábavy, tradiční hasičský ples, masopustní průvod, karetní turnaj v Kačabě, stavbu májky, Mikulášskou nadílku aj. K největším akcím patřily oslavy 115. a 120. výročí od vzniku dobrovolných hasičů ve Vacově. U příležitosti prvního zmíněného jubilea byl zároveň svěcen hasičský prapor. S obecním úřadem probíhá spolupráce zejména při organizování tradiční Vavřínecké poutě, poutěové zábavy, Mikulášské pouti, novoročního ohňostroje, rozsvícení vánočního stromku apod. Sdružení neodmítá být nápomocným i ostatním místním spolkům. Pravidelně tak vypomáhá se zajišťováním dětského dne a letošní léto proběhla první spolupráce i se sportovním klubem SK Vacov, při pořádání I. Vacovského fotbalohraní (rozhovor č. 2, 2014, Molitor).

Poslední otázka zjišťovala, jakým způsobem spolek získává finanční prostředky. Podle slov Miroslava Molitora významný peněžní zdroj představují krajské dotace, které jsou získávány na chod zásahové jednotky. Další příspěvky pocházejí z obecního rozpočtu

a od sponzorů. „*Určitou sumu si vyděláme i sami vlastní činností, např. pořádáním masopustu či zábav. V tomto ohledu jsou hodně aktivní i naše hasičky. Stalo se již tradicí, že v průběhu roku uspořádají zhruba dvě tematické zábavy a z vydělaných peněz si pořizují potřebnou výbavu.*“ (Rozhovor č. 2, 2014, Molitor).

5.2.2 Sportovní klub Vacov (SK Vacov) – oddíl kopané

Prvopočátky vacovského fotbalu jsou neodmyslitelně spjaty s fungováním Tělovýchovné jednoty Sokol Vacov, ustavené v lednu roku 1950, jejíž stěžejní částí byl právě oddíl kopané. Již roku 1950 se podařilo získat povolení na zřízení fotbalového hřiště na farních pozemcích. Roku 1955 oddíl sdružoval celkem dvacet hráčů z Vacova, Rohanova a Vrbice. Postupem času bylo mužstvo mužů doplněno družstvem žáků a dorostenci. Od roku 1970 jsou k dispozici i zápisy o výsledcích dalšího družstva, Mužů „B“. Proměnou procházelo i zázemí pro fotbalovou činnost. Původní dřevěné kabiny byly v letech 1968 – 1969 nahrazeny kabinami zděnými. V sedmdesátých letech proběhly některé rekonstrukce na hřišti.

Vacovští fotbalisté působili převážně na úrovni okresního přeboru. První postup do I. B třídy se podařil až v roce 1974 zásluhou tehdejšího trenéra Jaroslava Blahouta. V této vyšší soutěži se však sportovci udrželi pouhý rok.

Rok 1992 byl pro vacovský fotbal obdobím organizačních změn. Oddíl kopané se stal součástí nově vzniklého spolku s názvem Sportovní klub Vacov. „*V rámci povinné registrace na Ministerstvu vnitra ČR došlo ke změně názvu ze Sokola Vacov na SK Vacov,*“ vysvětlil jeden z funkcionářů SK Vacov Ing. Zdeněk Novák. Všechny oddíly z TJ Sokol Vacov tedy organizačně přešly pod správu SK Vacov. Jelikož od té doby je prakticky jediným aktivním oddíl kopané, je následující kapitola věnována pouze činnosti z oblasti fotbalu. Následující text vychází z rozhovorů vedených s čestným prezidentem oddílu kopané Ing. Zdeňkem Novákem a současným předsedou Mgr. Václavem Hanzlíkem.

O organizační záležitosti a celkové vedení sportovního klubu, resp. oddílu kopané, se Ing. Zdeněk Novák začal zajímat na začátku devadesátých let. Do té doby se spíše věnoval zabezpečování a rozvíjení volnočasových aktivit v místní části Vlkonice, v níž se narodil a žije dodnes. Tak zde vznikla tradice pořádání každoročních turnajů na přírodním kuželníku, či byl vybudován tenisový kurt, který se nově v zimním období

mění na ledové kluzišti. Jeho snažení vedlo ke konkrétním výsledkům, a proto byl osloven svým švagrem Jaroslavem Mikešem, který se v oblasti fotbalu pohyboval, zda by se nepodílel i na rozvoji oddílu kopané. Vzápětí se Ing. Novák ujal vedení tohoto oddílu, roku 1990 se stal předsedou a tuto funkci vykonával do roku 2013 (rozhovor č. 3, 2014, Novák). V současné době figuruje jako čestný prezident oddílu. Pro úplnost je třeba doplnit, že Ing. Zdeňek Novák dále zastává post obecního radního a je spolujednatel místní pekárny NoVy Vacov, která se řadí k nejvýznamnějším sponzorům klubu. Jedná se tedy o velmi výraznou a aktivní osobu obce Vacov. Od roku 2014 funkci předsedy fotbalového oddílu zastává Mgr. Václav Hanzlík, aktivní hráč fotbalového oddílu.

Členská základna fotbalového oddílu čítá 220 členů (k 31. 12. 2014). I přesto, že jsou v ní zastoupeny všechny věkové kategorie, největší zastoupení má mládež. Jelikož ve srovnání s okolními kluby působí vacovští fotbalisté na poměrně vysoké soutěžní úrovni, mají ve svých řadách i děti z okolních obcí, např. ze Čkyně, Stachů, Zdikova, Čestic apod. Noví členové jsou ale stále vítáni. Nábor si zajišťují převážně sami trenéři jednotlivých družstev. Většina dětí bývá oslovována již v předškolním věku. Druhou nejčastější variantou je iniciativa rodičů, kteří mají zájem na sportovní aktivitě svých dětí. Do budoucna by v této oblasti chtělo vedení navázat větší spolupráci se základními školami v regionu. Oddíl má ve svých řadách i několik málo žen, resp. dívek. Jsou zastoupeny v mládežnických oddílech, kde do patnácti let věku pravidla umožňují existenci smíšených fotbalových družstev (rozhovor č. 4, 2014, Hanzlík).

Organizační záležitosti oddílu spadají pod kompetence sedmičlenného výboru, jehož hlavním posláním je vytvářet vhodné podmínky a prostředí pro činnost oddílu. Výbor zasedá pravidelně každých čtrnáct dní v pátek, většinou před domácím zápasem „A“ týmu, a samozřejmě dle potřeby. Schůzí se zpravidla účastní jeden či dva poradní členové. A to trenér a kapitán družstva mužů. Poslední volba předsedy oddílu proběhla na valné hromadě v lednu 2014. Předseda následně sestavil nové personální obsazení výboru a předložil jej ke schválení. *„Myslím si, že dlouhou dobu před tím výbor fungoval bez nějakých zásadních změn. Proto naším nynějším záměrem je, pořádat valné hromady pravidelně každý rok,“* prozradil Mgr. Václav Hanzlík.

Otázka zjišťující hlavní poslání a účel oddílu byla prezidentem oddílu zodpovězena následovně: *„Základní filozofii je vychovávat kvalitní mládež a nabízet dětem možnost sportovního vyžití a nějakou alternativu, jak trávit volný čas. Mimo fotbal v obci existují*

některé školní zájmové kroužky a hasiči. Ale jinak nemáme dětem co nabídnout. Proto zdejší fotbalový klub chápu jako zázemí, sloužící především pro volnočasové využití mládeže.“ V tomto ohledu se spolku cíle plnit daří, neboť dle slov Mgr. Václava Hanzlíka zázemí SK Vacov je na vysoké úrovni. Právě kvalitní hrací plocha, osvětlená tréninková plocha a nově zrekonstruované kabiny jsou prvky, které jsou vzorem pro mnohé oddíly okolních obcí (rozhovor č. 3, 2014, Novák; rozhovor č. 4, 2014, Hanzlík).

Vacovský fotbal však nezaostává ani z hlediska sportovních výkonů. Družstvo Muži „A“ soutěží v I. A třídě, Muži „B“ v současné době (r. 2014) vedou v okresním přeboru, dorost již pátou sezónu hraje o čelo tabulky I. A třídy. Takzvanou „átřidu“ hrají i obě družstva žáků, přípravky se účastní zápasů okresního přeboru (rozhovor č. 4, 2014, Hanzlík).

Finanční zdroje získává oddíl především na základě darů a reklam. To znamená, že hlavními sponzory jsou soukromé fyzické nebo právnické osoby. Činnost spolku z části podporuje i obec Vacov a cca 30 % nákladů je hrazeno prostřednictvím Fotbalové asociace České republiky a Československého svazu tělesné výchovy a sportu. Klub se samozřejmě snaží i o čerpání prostředků z dotací, nejčastěji tak získává finance na údržbu. Výše zisků z vlastní činnosti nenabývá velkých rozměrů a bývá většinou použita pro nákup nových sportovních pomůcek či sportovních dresů (rozhovor č. 3, 2014, Novák).

Z rozhovoru zároveň vyplynulo, že se spolek nepotýká s finančními problémy, ale spíše ho trápí záležitost personálního zajištění. *„Máme opravdu širokou mládežnickou základnu. Dohromady tvoří pět fotbalových družstev. Čili k jejich vedení potřebujeme minimálně deset schopných lidí. Bohužel v dnešní době je tomu tak, že někdo aspoň trochu schopný a ochotný mívá náročné povolání či sám podniká, a na tyto aktivity mu nezbývá čas,“* vysvětlil situaci Ing. Zdeněk Novák.

Typickými akcemi, které oddíl pro své členy připravuje, jsou zimní a letní dokopné, novoroční výkop, memoriálová utkání apod. Pro veřejnost fotbalisté každoročně připravují tradiční sportovní ples, který se u občanů těší velkému zájmu a oblibě. Letošní léto (r. 2014) bylo zároveň pod záštitou SK Vacov uspořádáno I. Vacovské fotbalohraní. Jednalo se o charitativní fotbalový zápas týmu osobností s týmem SK Vacov. Díky tomu, že utkání přihlíželo 2 500 diváků, stalo se I. Vacovské fotbalohraní největší společenskou událostí v historii obce Vacov. Na základě pozitivních ohlasů ze strany návštěvníků akce vyjádřilo vedení SK Vacov přání uspořádat ročníky další a vytvořit z Vacovského

fotbalohraní tradiční událost. Při zajišťování utkání zároveň došlo i k první spolupráci mezi fotbalisty s místními hasiči a obcí. Jelikož náročnost akce vyžadovala značné pořadatelské obsazení, ujalo se této úlohy právě SDH Vacov. Nemalou měrou při přípravách vypomohla i samotná obec Vacov, která jednak přispěla finančním darem a jednak zajistila potřebné uzavěry silnic, objízdné trasy apod. Výtěžek akce byl určen na dobročinné účely. Proto bylo 30 000 Kč věnováno vacovské mateřské škole na nákup zařízení na dětské hřiště. Zbylý zisk byl použit na nákup sportovních úborů pro fotbalisty a hasiče, část peněz byla zároveň uložena jako finanční rezerva pro pořádání následujícího ročníku. V návaznosti na zmíněnou událost následoval taktéž první ročník sportovního klání fotbalisté versus hasiči v požárním útoku a ve fotbale. Co se týče další spolupráce s místními spolky či obcí Vacov, téměř žádná neprobíhá (rozhovor č. 4, 2014, Hanzlík).

Nelze však opomenout spolupráci s jinými fotbalovými oddíly. *„Když nemáme v jednotlivých kategoriích dostatek dětí, musíme navázat spolupráci i s okolními obcemi. Zřizují se tzv. střídavé stavy. To znamená, že hráč může hrát např. v sobotu za SK Vacov a v neděli za svůj oddíl,“* doplnil Mgr. Václav Hanzlík.

Samosprávu obce hodnotí oba představitelé vacovského fotbalu velmi kladně. *„Myslím si, že úroveň jakou má Vacov, nemá široko daleko obdoby. To je opravdu pár obcí v kraji, kde se děje to, co u nás,“* uvedl Ing. Zdeňek Novák. Poslední otázka směřovala na současného předsedu a ptala se, co by se dalo v obci zlepšit. *„Do budoucna by bylo možná dobré navázat užší vztah s obcí Vacov a vstoupit s ní do nějakých investičních projektů a grantových programů, např. na pořízení umělého trávníku apod.,“* vyjádřil svoji představu Mgr. Václav Hanzlík.

5.2.3 Baby Club Vacov

Baby Club Vacov vznikl v roce 2008 jako reakce na zvýšený počet narozených dětí v obci a na skutečnost, že zde neexistovalo pro maminky s dětmi zázemí, kde by se mohly pravidelně setkávat a vyvíjet společnou činnost. Nápad vzešel ze strany jedné z maminek, Veroniky Šturmové, která se tehdy ve spolupráci se svojí kamarádkou rozhodla založit tuto neziskovou organizaci a dodnes stojí v jejím čele. Proto s ní byl proveden rozhovor. Jak sama popisuje svoji funkci v klubu, zajišťuje činnost a hlavní program organizace, shání finanční podporu a je zároveň hlavní lektorkou při cvičení s dětmi.

Baby Club Vacov je určen pro maminky s dětmi ve věku od jednoho roku do tří let. Jeho hlavní náplní je uspořádat pro své členy pravidelná setkání, v nichž se lektorka zaměřuje především na řízenou činnost dětí. Toto cvičení probíhá jednou týdně a trvá 45 minut, ve zbylé čtvrt hodině si děti hrají. Smyslem výuky je naučit maminky pracovat s malými dětmi, vzájemně seznámit děti i jejich rodiče, připravit děti na vstup do mateřské školy aj. (rozhovor č. 5, 2014, Šturmová).

Již od samého počátku se club setkal s pozitivními ohlasy. V prvním roce se do něj zapsalo osmnáct maminek. V současnosti (r. 2014) jich projevilo zájem čtrnáct. Při tom se nejedná pouze o vacovské občany. Za cvičením dojíždí i maminky s dětmi z blízkého okolí, jako např. ze Zálesí, Stach či Zadova. Noví členové jsou stále vítáni. Oficiální nábor probíhá každý rok na začátku školního roku. Potencionální zájemci jsou oslovováni formou propagačních materiálů jako jsou letáky, vyvěšené plakáty či inzerce v místních novinách. Osvědčeným zdrojem je i ústní doporučení od bývalých členů. Pravidelná setkání probíhala v zasedací místnosti místního obecního úřadu, od září 2014 se cvičení nově konají v tělocvičně vacovské základní školy (rozhovor č. 5, 2014, Šturmová).

Baby Club Vacov mimo cvičení pořádá pro své členy i speciální akce. Tradičními se staly např. Mikulášská nadílka, dětský den či rozloučení se školním rokem. Veronika Šturmová se však angažuje i při organizaci akcí určených pro širokou veřejnost. K této otázce sama doplnila: *„Dá se říct, že v obci jsme čtyři ženy, které iniciují pořádání nejrůznějších obecních akcí. Postupem času jsme se domluvily, že každá z nás bude mít na starosti organizaci dvou veřejných událostí a ostatní jí při tom budou pomáhat. Já, resp. Baby Club Vacov, připravuji jarní pálení čarodějnic a podzimní drakiádu. Zbylé akterky mají na starosti dětský karneval, dětský den aj.“* (Rozhovor č. 5, 2014, Šturmová).

Finanční prostředky získává organizace prostřednictvím „školného“. Maminky při každé návštěvě platí 30 Kč, které jsou následně použity na nákup potřebných pomůcek či dárků pro děti. Významným přispěvatelem je i Obec Vacov, která ochotně podporuje všechny aktivity klubu. Celková spolupráce s obcí je hodnocena na velmi dobré úrovni. Sama Veronika Šturmová považuje místního starostu za pomyslného otce Baby Clubu Vacov a dodává: *„Bez podpory pana starosty Miroslava Roučky by Baby Club vůbec nevznikl. Snaží se nám maximálně vyjít vstříc. Obec nám např. poskytla zcela zdarma prostory k činnosti.“* S vacovskými spolky klub nespolupracuje. Nepotýká se ani s žádnými výraznými problémy (rozhovor č. 5, 2014, Šturmová).

6 Místní politický systém a občanská participace v obci

První komunální volby se v popřevratovém Československu uskutečnily v listopadu 1990. Jelikož se jednalo o skutečně první svobodné volby po více jak 50 letech, nelze je zařadit mezi „klasické“. Volba obecního zastupitelstva probíhala ve zvláštním kontextu i díky fenoménu Občanského fóra. Zmíněné skutečnosti ovlivnily i podobu politického procesu ve Vacově. Místní politická scéna se teprve „usazovala“ a obměna politických aktérů nebyla překvapujícím jevem. Ve Vacově dokonce v prvním volebním období došlo k výměně starostů. Sedmého prosince 1990 byl na prvním zasedání zastupitelstva starostou obce Vacov zvolen František Patera. Ten však v roce 1993 z funkce starosty obce rezignoval a byl nahrazen Janem Uhlířem.

Pro tyto první polistopadové komunální volby je zároveň k dispozici minimum souhrnných dat, které jsou omezeny pouze na archivní prameny. Tato diplomová práce se tedy s ohledem na nedostupnost dat zabývá analýzou místního politického systému až od roku 1994, kdy je možné výzkum založit na souhrnných údajích zpracovaných ČSÚ (srov. také Balík, 2009, str. 139).

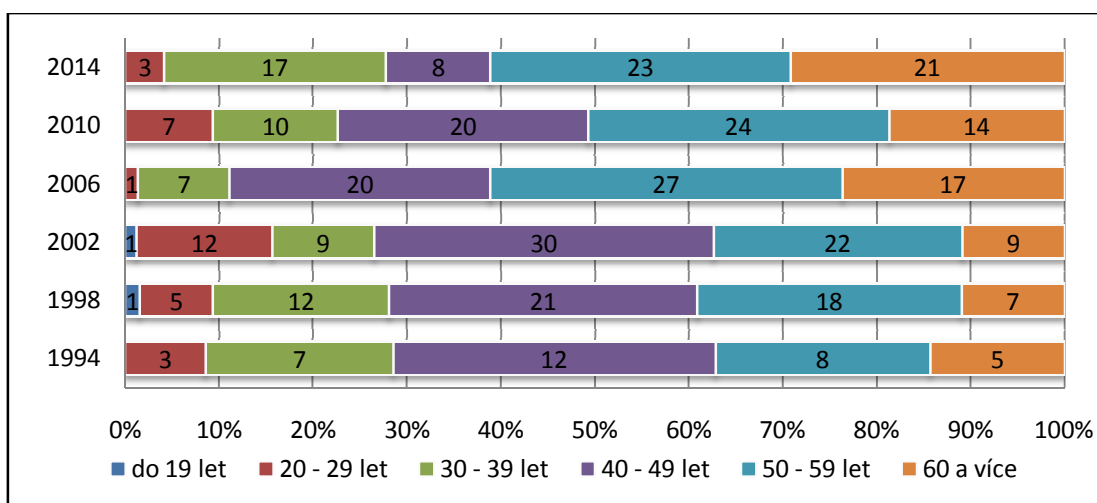
6.1 Političtí aktéři ve Vacově

Jak vyplývá z následujícího grafu č. 4, do politického života ve Vacově se nejčastěji zapojují občané ve věku od 40 do 59 let. Zaměříme-li se na celé období počínaje rokem 1994 a konče rokem 2018, zjistíme, že do zmiňované věkové kategorie spadalo téměř 60 % kandidátů o funkci zastupitele obce. Zde je na místě podotknout, že tito kandidáti jsou taktéž ve volbách nejúspěšnější (viz kapitola 8.1 Zastupitelstvo v letech 1994 – 2018).

Své zastoupení na kandidátní listině mají i uchazeči starší šedesáti let (18 %) a opomenout nelze ani méně početnou, ale v posledních volbách výraznější kategorii občanů ve věku 30 – 39 let (15,5 %). Nejmenší zájem o kandidaturu v místních volbách projevují občané ve věku do 29 let (4 %). Toto nízké procentuelní zastoupení je zapříčiněno hranicí osmnácti let, jejíž dovršení je jednou ze základních podmínek pro výkon pasivního volebního práva na komunální úrovni. To znamená, že nezletilý

občan nemůže být zvolen obecním zastupitelem. Zároveň lze tvrdit, že zájem vacovských občanů o politiku roste s věkem. Průměrný věk uchazečů o post obecního zastupitele za sledované období se pohybuje okolo 48 let. Nejnižší průměrný věk uchazečů vykazovala kandidátní listina ve volbách roku 2002 (45,19 let), nejvyšší ve volbách roku 2006 (52,13 let).

Graf č. 4: Věková struktura kandidátů do obecního zastupitelstva

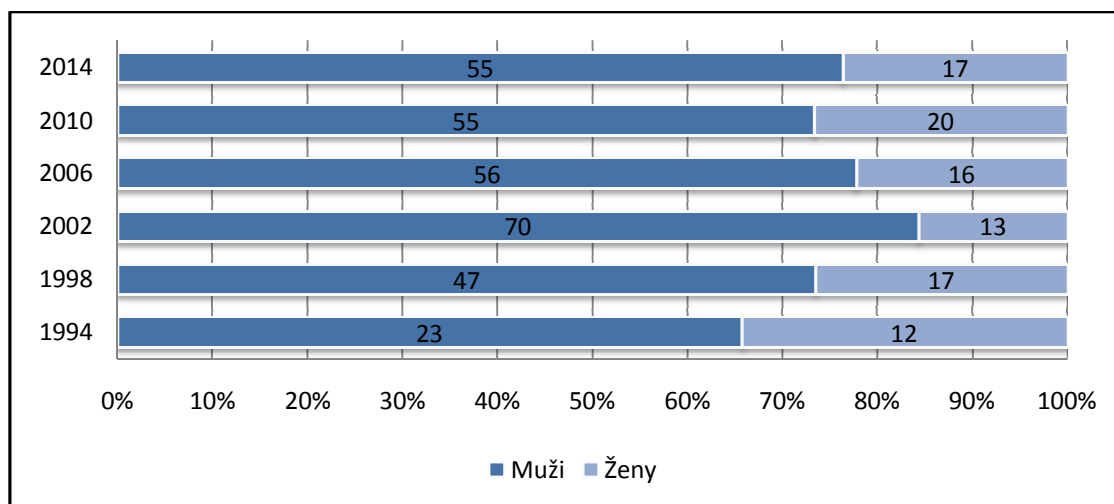
Zdroj: Volby.cz, dostupné z <http://www.volby.cz/> [cit. 10. 1. 2015]; vlastní zpracování.

Překvapující není ani skutečnost, že mezi uchazeči o mandát zastupitele obce převažovali a nadále převažují muži. Ženy se politicky angažují méně, v období 1994 – 2018 byly na kandidátní listině zastoupeny průměrně z 23,7 %. Nejaktivnějšími byly ve volbách roku 2010, jak je možné vidět v grafu č. 5. Volebního klání se zúčastnilo dvacet uchazeček, tedy 26,7 % žen.

Nadpoloviční většina ze všech uchazeček, tedy dvacet osm žen, se o opakovanou kandidaturu nepokusila. Celkem dvakrát svého pasivního volebního práva využilo deset žen, ve třech volebních obdobích kandidovalo žen šest. Pouze jedna zástupkyně ženského pohlaví kandidovala do zastupitelstva obce čtyřikrát. V pěti volebních obdobích se o mandát pokusilo pět žen.

Z hlediska volebního zisku bylo úspěšných sedm žen. Z toho čtyři usedly do zastupitelského křesla pouze jednou. Dvě uchazečky byly úspěšné ve dvou volebních obdobích a pouze jedna žena se stala členkou obecního zastupitelstva pětikrát.

Graf č. 5: Struktura kandidátů do obecního zastupitelstva dle pohlaví

Zdroj: Volby.cz, dostupné z <http://www.volby.cz/> [cit. 10. 1. 2015]; vlastní zpracování.

Podrobnější údaje o kandidatuře vacovských občanů v komunálních volbách od roku 1994 jsou k dispozici v příloze č. 3.

6.2 Politické strany

Tato podkapitola se zabývá spektrem politických subjektů, které se od roku 1994 účastnily voleb do zastupitelstva obce Vacov. Pozornost bude soustředěna na jejich úspěšnost v komunálních volbách, na jejich proměny v personálním obsazení a celkovou životaschopnost. Stranou zájmu nezůstane ani politická příslušnost kandidátů k některé z parlamentních stran či naopak jejich nezávislost. Sledovány budou i schopnost a způsob jednotlivých volebních stran v oblasti sestavování kandidátních listin a způsob zapojení do místní volební kampaně. Potřebné informace byly získány na základě rozhovorů, vedených s reprezentanty jednotlivých volebních stran.

Na politické scéně obce Vacov od roku 1994 figurovalo pět parlamentních stran. Jsou to Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová (KDU-ČSL), Občanská demokratická strana (ODS), Česká strana sociálně-demokratická (ČSSD), Komunistická strana Čech a Moravy (KSČM) a TOP 09. Dále se zde objevily dvě sdružení nezávislých kandidátů a kandidatura nezávislých kandidátů. Lze tvrdit, že občané Vacova kandidují většinou pod hlavičkou některé z parlamentních stran. Sdružení nezávislých kandidátů započalo své působení až v roce 1998. Nezávislí kandidáti většinou kandidátní

listinu sestavovali ve spolupráci s některou z parlamentních stran. V roce 1994 to bylo s KSČM a v roce 2014 s TOP 09. Samostatně vystupovali pouze ve volebním období 2006 – 2010 pod názvem Nezávislí pro všechny spoluobčany.

Co se týče působení jednotlivých volebních stran, v období devadesátých let měli rozhodující vliv na dění v obci komunisté a občanští demokraté. Společně s KDU-ČSL patří zároveň mezi jediné subjekty, jež sestavily kandidátní listinu pro každé komunální volby konané od roku 1994. Tudíž můžeme zmíněné tři parlamentní strany považovat za strany tradiční. Avšak jak můžeme vypožorovat v tabulce č. 9, postavení politických subjektů v dalších letech doznalo značných změn. Rozhodujícím hráčem se stala ODS, naopak vliv KSČM a KDU-ČSL byl oslaben. Svou pozici zároveň posílilo Sdružení nezávislých kandidátů. V současné době místní vládu tvoří, resp. posty obecních radních obsadily strany ODS, SNK a KDU-ČSL.

Tabulka č.9: Výsledky voleb do obecního zastupitelstva ve Vacově

Výsledky voleb do zastupitelstva obce Vacov v letech 1994 - 2014												
volební strana	1994		1998		2002		2006		2010		2014	
	hlasy (%)	mand.	hlasy (%)	mand.	hlasy (%)	mand.	hlasy (%)	mand.	hlasy (%)	mand.	hlasy (%)	mand.
KDU-ČSL	19,45	3	17,63	3	10,07	1	10,01	1	8,33	1	7,97	1
ODS	42,25	6	30,11	5	23,55	4	45,04	8	44,28	7	39,52	7
ČSSD	-	-	7,16	1	7,43	1	-	-	-	-	-	-
KSČM*	38,30	6	29,97	4	27,36	5	15,67	2	17,87	3	21,33	3
TOP 09**	-	-	-	-	-	-	-	-	11,67	1	15,96	2
SNK***	-	-	15,12	2	21,84	3	21,69	3	17,85	3	15,22	2
SNK Hasiči obce Vacov	-	-	-	-	9,75	1	-	-	-	-	-	-
Nezáv. pro všechny spoluobčany	-	-	-	-	-	-	7,59	1	-	-	-	-

Pozn.: * V roce 1994 jako Sdružení KSČM a NK; ** V roce 2014 jako Nezávislí a TOP 09;

*** V roce 1998 jako SNK - míst. celkem a v roce 2002 jako SNK I.

Zdroj: Volby.cz, dostupné z <http://www.volby.cz/> [cit. 10. 1. 2015]; vlastní zpracování.

6.2.1 Občanská demokratická strana

Občanská demokratická strana patří k nejsilnějším politickým subjektům ve Vacově. Její kandidáti tvořili prakticky za celé sledované období 1994 – 2018 nejpočetnější skupinu

jak v obecním zastupitelstvu, tak v obecní radě. Od roku 2002 vykonává její lídr Miroslav Roučka rovněž funkci starosty obce.⁴⁴

Občanští demokraté mají v obci své místní sdružení. Avšak v tomto případě se jedná pouze o jakési symbolické zaštitění, neboť organizace již dlouhou dobu žádnou činnost nevyvíjí. Aktivitu nestupňuje ani v předvolebním období. Členskou základnu tvoří pouhých pět osob (rozhovor č. 1, 2014, Roučka).

Tato parlamentní strana se účastnila zatím všech komunálních voleb konaných od roku 1994. Její kandidátní listina byla postavena převážně z nestraníků a vždy čítala patnáct osob, to znamená, že vždy obsahovala maximální možný počet uchazečů o mandát obecního zastupitele. Nejvyššího volebního zisku strana dosáhla ve volbách roku 2006, obdržela osm mandátů z patnácti možných. Naopak nejhorší výsledek zaznamenala v roce 2002, kdy se zastupiteli stali pouze její čtyři uchazeči. Propad byl pravděpodobně způsoben i vstupem nového „hráče“ v podobě SNK Hasiči obce Vacov (zisk jednoho mandátu) a silicím postavením Sdružení nezávislých kandidátů (oproti předchozímu období si polepšilo o jeden mandát). V posledních dvou volebních období si dokázala zajistit sedm zastupitelských křesel. Úspěch ve volbách lze do značné míry přičítat silné osobnosti lídra Miroslava Roučky a všeobecné spokojenosti místních občanů s jeho působením v roli starosty obce.⁴⁵

Dlouhodobý starosta Miroslav Roučka však není jedinou výraznou postavou na kandidátce ODS. Naopak. Pod hlavičkou občanských demokratů kandiduje několik dalších známých a v obci aktivních osob. Bezesporu se mezi ně řadí dlouholetý funkcionář fotbalového oddílu SK Vacov a podnikatel Ing. Zdeněk Novák (narozen r. 1960), který zároveň patří k největším zaměstnavatelům vacovského regionu. Dále nelze opomenout lékařky MUDr. Ivanu Uhlířovou (narozena r. 1968) a MUDr. Zuzanu Appeltovou (narozena r. 1979). Neméně známá je i učitelka ZŠ Vacov a organizátorka mnohých kulturně-společenských akcí, Mgr. Pavlína Kopáčiková (narozena r. 1975).

Ohledně poskytnutí rozhovoru byli osloveni dva členové strany ODS, a to starosta Miroslav Roučka a radní Ing. Zdeněk Novák. Bližší informace o politickém působení

⁴⁴ Občanským demokratům se podařilo získat post starosty obce již v roce 1994, kdy do funkce usedl bývalý lídr ODS František Vachel. Ten však po roce svého působení kvůli zdravotním důvodům z funkce rezignoval a byl nahrazen MVDr. Františkem Roučkou, členem KSČM.

⁴⁵ Miroslav Roučka se narodil roku 1951. Než nastoupil do funkce uvolněného starosty obce Vacov, pracoval v soukromém sektoru jako administrativní pracovník (pozn. autora).

Miroslava Roučky jsou k dispozici v kapitole s názvem Starosta obce Vacov. V tuto chvíli bude tedy přiblížena pouze politická aktivita na komunální úrovni Ing. Zdeňka Nováka.

Ing. Zdeněk Novák poprvé v komunálních volbách kandidoval v roce 1994. V tomto volebním klání mandát zastupitele obce nezískal. Iniciativa vstoupit do komunální politiky nevzešla z jeho strany, ale byl osloven. Jak sám popisuje: *„Oslovila mě skupina lidí, kterých jsem si vážil a o kterých jsem předpokládal, že svými schopnostmi a filozofií můžou pro naši obec něco udělat. A já jsem usoudil, že bych se toho rád účastnil s nimi. Jinak na půdě obce bych se sám do větších aktivit nepouštěl, kdybych kolem sebe neměl lidi, kterých si cením.“* Při dalších komunálních volbách byla jeho kandidatura již úspěšná. Od roku 1998 usedal do zastupitelského křesla pravidelně. V roce 2006 kandidoval již jako řádný člen ODS.

Oběma vybraným zástupcům strany byla položena otázka týkající se příprav ODS na volební klání. Miroslav Roučka i Ing. Zdeněk Novák se shodují v názoru, že v uplynulých volebních obdobích se podařilo kandidátní listinu sestavit bez sporů a větších problémů. *„Pokud chce být kandidátka úspěšná, musí být sestavena ze schopných lidí,“* vyjádřil svůj pohled na věc Ing. Zdeněk Novák. A v tom jsou občanští demokraté zatím úspěšní. Proto za poslední tři volební období bylo personální obsazení na kandidátní listině změněno minimálně. V posledních volbách byl prakticky představen pouze jeden nový člen. Volební strana ODS se zároveň snaží, aby na jejich kandidátní listině byli zastoupeni občané ze všech místních částí obce (rozhovor č. 1, 2014, Roučka; rozhovor č. 3, 2014, Novák) Nicméně ne vždy se to úplně daří. Jak uvedl Miroslav Roučka: *„Nominováni byli kandidáti z Rohanova, Javorníku, Přechína, Vacova i Vlkoníc. Takže se snažíme, ale na druhou stranu musím říct, že není spíše zájem ze strany občanů, ne všichni oslovení mají o kandidaturu zájem.“* Dle Ing. Zdeňka Nováka určitou roli při oslovování nových tváří může v současné době sehrát i méně populární postavení ODS na centrální úrovni. *„I přes to, že naše volební strana nemá s celostátní politikou nic společného, může být někomu nepříjemné pod hlavičkou ODS figurovat.“*

Zásadní spory neprobíhají ani ohledně pořadí kandidátů na listině. Dle slov Ing. Zdeňka Nováka základním kritériem při sestavování kandidátky je, vyjasnit si, kdo by měl vykonávat post starosty a funkci v radě. A tyto osoby by měli obsadit první místa na listině. Ostatní pozice jsou přerozděleny na základě dalších konzultací s jednotlivými kandidáty. S tím se ztotožňuje i Miroslav Roučka a k dané problematice dodává: *„Pořadí*

kandidátů konzultujeme a vždy se nám podaří dospět ke společnému konsensu. Občas nastane i situace, kdy se snažíme reflektovat, jak je kandidát v obci známý. Pokud víme, že je činný, nemusíme ho striktně umisťovat na první pozice, a přesto se do zastupitelstva dostane. A naopak, máme schopné kandidáty, kteří ale bohužel nejsou ve všech částech obce známi a musíme je dát na přednější příčky.“ Miroslav Roučka tak zároveň zastává názor, že v obcích jako Vacov, má hlavička politické strany na rozhodování voličů minimální vliv. Jelikož se občané ve Vacově navzájem znají, při volbách se řeší spíše konkrétní lidé. *„Voliči se nerozhodují jenom na základě schopností kandidátů, ale je to o tom, jak se kdo prezentuje, jak je v povědomí občanů a jak působí.“* (Rozhovor č. 1, 2014, Roučka; rozhovor č. 3, 2014, Novák)

Co se týče předvolební kampaně, ODS sestavila volební program a zasílala ho lidem do schránek. Jiné akce nepodnikla. K této problematice se lídr Miroslav Roučka vyjádřil následovně: *„Distribuovali jsme pouze volební program, který je vodítkem našeho snažení a o který budeme opravdu usilovat. Nepořádáme žádné předvolební meetingy. Ten se naposledy konal, pokud si dobře vzpomínám, v roce 1994.“* (Rozhovor č. 1, 2014, Roučka).

6.2.2 Komunistická strana Čech a Moravy

Dlouhodobě významnou politickou stranou v obci je Komunistická strana Čech a Moravy. Volební podpora komunistů vykazuje od roku 1994 spíše klesající tendenci. V současné době získávají okolo 20 % hlasů, což po přepočtu na mandáty znamená zisk dvou až tří křesel v obecním zastupitelstvu. Ve sledovaném období 1994 – 2014 se volebního klání účastnili pravidelně. Kandidátní listina byla vždy plně obsazena a byla tvořena převážně členy KSČM. V tomto ohledu se komunistům dařilo nejméně při posledních volbách roku 2014, kdy museli delegovat sedm nestraníků. Nejvýraznější osobou této volební strany je bývalý starosta z let 1995 - 2002, MVDr. František Roučka (narozen r. 1952).⁴⁶ MVDr. František Roučka je zároveň členem SDH Vacov a Mysliveckého sdružení Podhájí Vacov. V obci provozuje soukromou veterinární praxi. Jelikož se jedná o lídra volební strany KSČM, byl s ním proveden rozhovor týkající se příprav na volební klání apod.

⁴⁶ MVDr. František Roučka není v příbuzenském vztahu se současným starostou Miroslavem Roučkou (pozn. autora).

MVDr. Roučka se rozhodl kandidovat do obecního zastupitelstva po sametové revoluci v roce 1989. Jak sám říká: *„Tehdy jsem si byl vědom velkých změn, které se začínají v naší společnosti objevovat. Před rokem 1989 jsem nikdy v lidosprávě nepracoval. Poprvé jsem kandidoval v obecních volbách až v roce 1990. V zastupitelstvu jsem se chtěl podílet na změnách, o kterých jsem se domníval, že přispějí k lepšímu životu občanů Vacovska.“* MVDr. František Roučka je jedním z devíti členů základní organizace KSČM. Byť se schází nepravidelně, spíše dle potřeb, jedná se o neaktivnější vacovskou politickou organizaci. Před komunálními volbami se scházejí opakovaně. Organizace se potýká především s problémy stárnoucí členské základny, malým zájmem ze strany mladých lidí a tím klesajícím počtem členů (rozhovor č. 6, 2014, Roučka).

Při sestavování kandidátní listiny jsou oslovení jak členové KSČM, tak i občané, o kterých je známo, že s programem komunistické strany sympatizují. *„Tyto občany navštěvujeme i opakovaně a snažíme se je podrobněji seznamovat s naším programem komunální politiky. Zdá se nám, že zájem o veřejnou činnost se snižuje, zejména mladí spoluobčané nejeví o politiku zájem. V každých volbách se snažíme oslovit některé nové kandidáty, ale základem jsou členové předchozích kandidátek. Při sestavování kandidátek se spory nevyskytují. Snažíme se, aby byli zastoupeni občané ze všech částí obce, ale toto se ne vždy daří.“* (Rozhovor č. 6, 2014, Roučka).

Volební strana KSČM se před volbami prezentuje hlavně tím, že sestavuje volební program. *„Členové naší kandidátky jsou našim občanům všeobecně známi. Z úsporných důvodů jsme letáky s programem nezasílali do všech domácností, ale sami jsme je roznášeli pouze našim sympatizantům,“* uvedl MVDr. Roučka. Dále bylo uspořádáno předvolební setkání, kam byli sympatizanti komunistické strany rovněž pozváni. Ti pak předali informace dalším spoluobčanům (rozhovor č. 6, 2014, Roučka).

Další otázka zjišťovala, jaké faktory působí na zvolení v komunálních volbách. Lídr KSČM odpověděl, že vliv má především to, jak je kandidát v obci a jejích částech znám, jak se prezentuje, jakou vykonává profesi. Dále i to, zda v minulosti dokázal občanům i obci pomoci v řešení jejich potřeb (rozhovor č. 6, 2014, Roučka).

6.2.3 Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová

Volební strana KDU-ČSL se volebního klání ve sledovaném období 1994 – 2018 účastnila pravidelně. Zpočátku byla třetí nejúspěšnější stranou v obci, avšak od voleb konaných v roce 2002 voličská podpora stagnovala. Od té doby se dařilo křesťanským demokratům obsazovat pouze jedno zastupitelské křeslo. Nicméně od roku 2006 zastávají pozici místostarosty nestraníci, zvolení na kandidátce KDU-ČSL. V roce 2006 funkci místostarostky vykonávala místní zdravotní sestra Drahomíra Jelínková (narozena r. 1962), která v této roli vystupovala již v předchozím volebním období, avšak jako zástupkyně ČSSD. Od roku 2010 ji nahradil František Hůle (narozen r. 1963), povoláním administrativní pracovník v soukromém sektoru.

Kandidátní listinu KDU-ČSL se nepodařilo plně sestavit v roce 1994 (osm kandidátů) a v roce 2014 (třináct kandidátů). Vždy ji tvořili převážně nestraníci. Místní organizace ve Vacově prochází složitým obdobím. V současné době má pouze jednoho člena a žádnou činnost nevyvíjí (rozhovor č. 7, 2014, Hůle).

Proces sestavování kandidátky křesťanských demokratů a problémy s tím spojené ozřejmil v rozhovoru František Hůle. František Hůle kandiduje za KDU-ČSL jako nestraníci již od roku 1994. Impulsem vstoupit do komunální politiky bylo oslovení ze strany člena KDU-ČSL. „*Chtěl jsem se podílet na rozvoji obce a zároveň jsem chtěl podpořit skupinu kolem KDU-ČSL. Konkrétní představy jsem tenkrát neměl. Nevěděl jsem, jak vše v zastupitelstvu funguje. Ale hned na poprvé jsem mandát získal. Od té doby kandiduji pravidelně, neúspěšný jsem byl pouze v roce 2006,*“ vysvětlil František Hůle. Jak již bylo zmíněno, František Hůle v současné době vykonává již druhé volební období pozici místostarosty, dále byl také předsedou stavební komise (rozhovor č.7, 2014, Hůle).

František Hůle se dříve podílel na sestavování kandidátní listiny spíše jako pomocník, v posledních volbách (rok 2014) byl ale naopak hlavním aktérem. Jak sám říká, kandidátka křesťanských demokratů se sestavuje velmi obtížně. Nejprve jsou oslovováni minulé kandidáti, poté jsou hledány tváře nové. Často se však setkává s nezájmem občanů. „*Někteří nechtějí být na žádné kandidátce, aby si z nich v hospodě nedělali srandu. Jiným zase může být nepříjemné, aby jejich jméno figurovalo pod hlavičkou KDU-ČSL. Nemyslím si, že křesťanská demokracie patří k „top“ stranám u nás na Vacově, do které by se občané hrnuli.*“ (Rozhovor č.7, 2014, Hůle). Byť by strana chtěla dosáhnout takového

personálního obsazení kandidátky, které by zastupovalo všechny místní části obce, nedaří se jí to. Je pro ni těžké sehnat nového kandidáta vůbec.

Volební strana křesťanských demokratů se před volbami nijak neprezentuje. Neoslovuje potencionální voliče ani prostřednictvím volebního programu. Tento krok zdůvodnil František Hůle následujícím: „*Volební program považuji celkem za zbytečnost. Jednak z toho důvodu, že nám je jasné, že získáme maximálně jeden mandát. A slibovat něco, co jeden zástupce za KDU-ČSL sám stejně nemůže prosadit, nemá význam. A druhá věc je skutečnost, že žijeme v malé obci. A je třeba dělat věci potřebné a finančně dostupné. Dále se prosazuje kultura a sport, ale to jsou věci zcela běžné, které obec vykonává, aniž by k tomu potřebovala sestavovat program.*“ (Rozhovor č. 7, 2014, Hůle).

6.2.4 Nezávislí a TOP 09

Nejmladší stranou působící na místní politické scéně je strana TOP 09. Volebního klání se poprvé účastnila v roce 2010 a vybojovala si jeden mandát obecního zastupitele. V následujícím volebním období sestavila kandidátní listinu pod názvem Nezávislí a TOP 09. Toto partnerství kopíruje spolupráci TOP 09 a hnutí Starostové a nezávislí na parlamentní úrovni, v krajských a obecních zastupitelstvech. Oproti předešlým volbám získala strana větší podporu voličů a posílila tak svůj vliv na obecní záležitosti. V zastupitelstvu obsadila dvě křesla. Do obou volebních období vstoupila s plně obsazenou kandidátní listinou, v roce 2010 ve složení dvou členů strany TOP 09 a třinácti kandidátů bez politické příslušnosti, v roce 2014 ve složení dvou členů strany TOP 09 a se třinácti nezávislými uchazeči. Svou místní organizaci strana v obci nemá.

Nejvýraznější postavou této volební strany je místní podnikatel Jan Šťastný (narozen r. 1956), jenž v komunální sféře působí již od roku 2002. Jeho kandidatura vždy úspěšně vyústila v získání mandátu obecního zastupitele. Jan Šťastný byl současně hlavním iniciátorem vzniku nového volebního subjektu TOP 09, resp. Nezávislí a TOP 09. Do té doby se angažoval ve Sdružení nezávislých kandidátů.

Ohledně působení strany Nezávislí a TOP 09 byl osloven její lídr z roku 2014, Ing. Veronika Šťastná (narozena r. 1983). Ing. Šťastná pracuje jako referentka pro zahraniční styk v soukromé rodinné firmě. O dění v obci se začala zajímat na základě debat se svým tchánem, výše zmíněným Janem Šťastným. Shodovali se v názoru,

že vacovské zastupitelstvo nedoznalo delší dobu značných obměn a bylo by dobré ho doplnit mladšími lidmi. Proto se ve svých tehdy 27 letech rozhodla stranu TOP 09 podpořit. Úspěch ve volbách však zaznamenala až při druhé kandidatuře (v roce 2014).

Hlavním účelem nové volební strany bylo jednak nabídnout občanům větší variabilitu volebních subjektů a jednak zapojit do místních záležitostí mladší osobnosti. „*Se současnou místní politikou jsme spokojeni. Ale vykonávají ji vesměs lidé, kteří za chvíli odejdou, a je potřebné s chodem obce seznámit nové potencionální nástupce.*“ (Rozhovor č. 8, 2014, Šťastná). To, pod jakou hlavičkou budou noví uchazeči kandidovat, nebylo rozhodující. V konečné fázi iniciátoři upřednostnili zaštitění politickou stranou TOP 09, protože z existujících parlamentních stran jim byla názorově nejsympatičtější a nebylo nutné předkládat petici podepsanou voliči podporujícími kandidaturu nového volebního subjektu, jak je tomu u sdružení nezávislých kandidátů či u nezávislých kandidátů (rozhovor č. 8, 2014, Šťastná).

Sestavováním kandidátní listiny se zabýval především Jan Šťastný, při posledních volbách se více zapojila i Ing. Veronika Šťastná. Oslovovány byly především nové tváře, které v místní politice nikdy předtím nepůsobily a chtěly by se na rozvoji obce podílet. Aby měla kandidátka větší šanci na úspěch, bylo nutné ji kompletně zaplnit. Z toho důvodu byly nominovány i osoby starší (rozhovor č. 8, 2014, Šťastná). Z hlediska statistiky se v roce 2010 o přízeň voličů ucházelo devět nováčků a šest aspirantů, kteří již v minulosti kandidovali za jiný politický subjekt. Straně se podařilo naplnit i předsevzetí týkající se věku kandidátů. Představila jednoznačně nejvíce mladých lidí (sedm osob ve věku do 39 let). V následujícím volebním období došlo pouze ke třem personálním obměnám. Při výběru kandidátů je zároveň kladen důraz na zastoupení co největšího počtu místních částí obce.

Jelikož zrod této volební strany je spojen se začleněním mladých lidí do místních záležitostí, nabízela se otázka, jak oslovení na předloženou výzvu reagovali. Odpověď poskytl lídr strany: „*Mnoho z nich o vstupu do komunální politiky předtím neuvažovalo a neprojevovalo ambice v obci něco ovlivňovat. Takže jejich prvotní reakce byly spíše zdráhavé a ostýchavé. Ale po tom, co jsme jim více přiblížili o co nám jde a nechali jsme jim nabídku rozležet v hlavě, změnili postoj. Takže nelze tvrdit, že by lidé neměli zájem kandidovat, ale potřebují spíše trochu postrčit.*“ (Rozhovor č. 8, 2014, Šťastná). Co se týče schůzí této názorové skupiny, žádné oficiální diskuse neprobíhají. Zhruba polovina

nominovaných se stýká na bázi osobního kontaktu, kdy si individuálně popovídají o svých představách a názorech (rozhovor č. 8, 2014, Šťastná).

Předvolební kampaň pojali Nezávislí a TOP 09 jako většina volebních stran. Vytvořili volební program a zasílali ho lidem do všech osad obce. O významu předvolebního plakátu se Ing. Veronika Šťastná vyjádřila následovně: „*Osobně si myslím, že lidé detailně jednotlivé programy nezkoumají. Ale je klíčové, že o straně ví a udělají si o ní určitou představu. Zároveň jsme považovali za důležité leták doplnit o společnou fotografii všech uchazečů.*“ Oproti ostatním dále využili moderní informační zdroje a své adepty představovali na sociální síti Facebook. Sestavený program obsahoval několik základních bodů. „*Cílem nebylo mít nejlepší program a nějakou stranu tím přebít. V obci není v podstatě co měnit, všichni víme, že to u nás běží dobře. Naopak jsme chtěli podpořit současné vedení s tím, že bychom se k němu rádi přidali a částečně ho tak omladili,*“ objasnila Ing. Veronika Šťastná. Proto jedním z programových prohlášení bylo, že strana oceňuje práci současného starosty a podpoří jeho činnost i v budoucnu (rozhovor č. 8, 2014, Šťastná).

6.2.5 Sdružení nezávislých kandidátů

Sdružení nezávislých kandidátů se jako politický subjekt zformovalo před komunálními volbami roku 1998. Idea založit novou volební stranu vzešla ze strany zástupců občanské demokracie. Ve Vacově do té doby působily spíše klasické politické strany, ve smyslu tradičních představitelů pravice a levice. Proto měla vzniknout nová alternativa, která by občanům nabídla výběr z většího spektra volebních stran. Avšak jednalo se o subjekt inklinující spíše k pravicové ideologii. Lze se tedy domnívat, že kandidátní listina SNK představuje tzv. „béčkovou“ kandidátku ODS. Jedná se o spřátelené kandidáty, o nichž se předpokládá, že s občanskými demokraty vytvoří koalici. Kvůli informacím vztahujícím se k existenci sdružení byl proveden rozhovor s jedním z členů SNK, Mgr. Stanislavem Mauricem (narozen r.1951). V profesním životě působí Mgr. Mauric jako ředitel ZŠ Čkyně.

Jméno Mgr. Stanislava Maurice je součástí kandidátky Sdružení nezávislých kandidátů již od jeho prvopočátků. On sám se ale na myšlenku zrodu nového volebního subjektu nepodílel. Jak sám prozradil, byl osloven svým dlouholetým kamarádem, který

kandidoval za občanské demokraty. A jelikož byl přesvědčen, že jeho názory a zkušenosti by mohly být pro obec potřebné, rozhodl se do komunální sféry vstoupit. O jeho úspěšném působení svědčí skutečnost, že se do obecního zastupitelstva probíjaval ve všech volbách konaných od roku 1998. Od téhož data je zároveň radním obce Vacov (rozhovor č. 9, 2014, Mauric).

Počet voličských hlasů zajišťuje sdružení dvě až tři místa v obecním zastupitelstvu. V sestavování kandidátní listiny SNK žádné problémy neshledává. S neúplnou kandidátkou, resp. se čtrnácti nominovanými z patnácti možných, se představilo pouze ve volbách 1998 a 2014, přičemž v posledním zmiňovaném roce nastal individuální případ. Strana sestavila kandidátní listinu s patnáctičlenným obsazením a až po odevzdání povinné registrace jeden uchazeč odstoupil. V konečné fázi tedy bylo voličům představeno čtrnáct kandidátů, což se v podmínkách současného komunálního volebního systému projevilo ztrátou jednoho mandátu. Z hlediska personálního obsazení můžeme SNK považovat za velmi ustálenou skupinu. Od roku 2002 si udržuje poměrně stabilní členskou základnu. V posledních volbách došlo pouze k dvěma personálním obměnám (rozhovor č. 9, 2014, Mauric).

Pravidelné schůze kandidáti SNK nepořádají. *„Jedná se víceméně o otázku osobního kontaktu zaběhnuté názorové skupiny. Během volebního období si popovídáme o tom, co se děje, co by se mělo apod. Před volbami je ten kontakt samozřejmě intenzivnější, jelikož musíme sehnat podpisy na podporu hnutí. S tím začínáme minimálně půl roku dopředu,“* ozřejmil Mgr. Stanislav Mauric. Na nezájem ze strany občanů si sdružení nemůže stěžovat. Naopak. Strana má „v záloze“ několik náhradníků. *„Při oslovování potencionálních kandidátů jsem se nesetkal s vyloženým odmítnutím. Ale je tam ten dvojitý pohled. Ano, lidé nás podpoří, budou na kandidátce, ale nechtějí být umístěni v horní polovině kandidátky.“* (Rozhovor č. 9, 2014, Mauric). Stejně jako ostatní volební strany, i SNK se snaží na svou kandidátku nominovat uchazeče z různých částí obce.

Sdružení nezávislých kandidátů před volbami sestavuje volební program a zaslá ho do jednotlivých domácností. Dle Mgr. Stanislava Maurice je důležité občany seznámit se základní vizí, s níž strana do komunální politiky vstupuje. *„V podstatě je to stručný program o základních pěti bodech. Zmiňujeme prosperitu obce a občanů, rozvoj služeb, podporu školství, kultury aj. Snažíme se být co nejupřímnější. Proto občanům neslibujeme,*

že něco uděláme, či zařídíme. My se o to můžeme pouze pokoušet, jelikož vše se nakonec stejně odvíjí od finančních možností obce a od celospolečenské situace,“ vyjádřil se k dané problematice Mgr. Stanislav Mauric.

Dle zástupce SNK občané Vacova v komunálních volbách nedávají svůj hlas straně, ale volí naprosto adresně. Rozhodující je, jak se kandidát chová, jak je úspěšný, jak se mu daří v rodinném životě. *„Myslím si, že i většina lidí zaměřena levicově či pravicově, si v případě obecních voleb vybírá z různých politických stran.“* (Rozhovor č. 9, 2014, Mauric).

6.2.6 Česká strana sociálně demokratická

Své působení, ač krátkodobé, ve Vacově zaznamenala i Česká strana sociálně demokratická. Její kandidátka se na místní politické scéně poprvé objevila v komunálních volbách v roce 1998 a byla zastoupena pouhými pěti občany. Jednalo se o samé nestraníky. Nikdo z uchazečů zároveň neměl zkušenosti z předchozí kandidaturou. Nízké personální obsazení kandidátní listiny tak dopředu předznamenávalo malou úspěšnost ve volbách. V konečné fázi se straně podařilo do zastupitelstva protlačit jednoho člena. V tomto případě se zároveň potvrdilo tvrzení, které v komunálních volbách menších obcí přičítá velký význam osobnosti a známosti kandidáta. Do obecního zastupitelstva se totiž dostal uchazeč z posledního nominovaného místa. Jednalo se o tehdejšího předsedu místního zemědělského družstva.

Do volebního klání v roce 2002 nastoupila ČSSD s osmi kandidáty. Z toho pouze dva kandidovali pod hlavičkou ČSSD v předchozím volebním období, jeden člen v minulých volbách zastupoval křesťanskou demokracii a pět tváří bylo zcela nových. V tomto boji se sociální demokracii podařilo uhájit jeden mandát obecního zastupitele. Úspěšnější byla ČSSD v koaličním vyjednávání, kdy jí byl nabídnut post místostarosty obce. I při těchto volbách nastal jev, kdy do zastupitelského křesla usedla uchazečka nacházející se na nevýhodné výchozí pozici (šesté místo). Byla jí místní zdravotní sestra Drahomíra Jelínková.

V dalších letech již kandidátní listina ČSSD sestavena nebyla. Někteří z jejích bývalých kandidátů se zúčastnili dalších voleb jako členové jiných volebních stran.

Za zmínku stojí úspěšnost Drahomíry Jelínkové, která se v roce 2006 opětovně stala místostarostou obce Vacov. Tentokrát však pod záštitou KDU-ČSL.

6.2.7 Ostatní volební subjekty

Mezi subjekty, jež v obci předložili kandidátní listinu pouze v jednom volebním období, patří Nezávislí pro všechny spoluobčany a Sdružení nezávislých kandidátů Hasiči obce Vacov.

Zapojení vacovských hasičů do místních záležitostí bylo zmíněno již v kapitole s názvem SDH Vacov. Požárníci kandidovali v roce 2002 pod názvem Sdružení nezávislých kandidátů Hasiči obce Vacov s cílem hájit zájmy sboru a nastolit určitou formu spolupráce s novým vedením obce. Kandidátní listinu se jim podařilo plně obsadit. Všichni zástupci měli doposud nulové zkušenosti s ucházením se o post obecního zastupitele. Pouze jeden z členů se v předchozích letech objevil na kandidátní listině jiného politického subjektu. Voličská podpora přinesla hasičům zisk jednoho zastupitelského křesla. Ve srovnání s ostatními volebními subjekty se SNK Hasiči obce Vacov umístili na předposledním místě.

Nezávislí pro všechny spoluobčany se volebního klání účastnili v roce 2006. Výrazné úspěchy tohoto subjektu nebyly očekávány, jelikož jeho kandidátní listina byla obsazena pouhými dvanácti uchazeči. Nakonec si nezávislí na své konto připsali jeden mandát. Co se týče personálního obsazení, u poloviny uchazečů se jednalo o první a zároveň poslední zkušenost s kandidaturou v komunálních volbách. Druhá polovina nominovaných se objevila na kandidátce jiné volební strany buď v minulosti, nebo se angažovali v obdobích následujících. Z toho pět osob se vyskytlo pod hlavičkou KSČM. Na základě uvedeného lze usuzovat, že nový volební subjekt byl taktickým kalkulem, jenž byl vytvořen za účelem podpory slábnoucího postavení KSČM. Vzhledem ke koaličním vyjednáváním nebylo komunistům dopřáno výrazně ovlivňovat obecní záležitosti. Proto by jim nově vzniklé „spojenectví“ zajistilo větší slovo při projednávání v obecním zastupitelstvu.

6.3 Participace občanů ve Vacově

Nejnámějším indikátorem, který se používá pro posuzování občanské participace, je volební účast. Pro případovou studii dané obce je stěžejní především využití aktivního voličského práva na úrovni voleb do obecního zastupitelstva. „*O sklonu k participaci ovšem napovídá také výše volební účasti v ostatních volbách obzvláště pak, pokud jsou výsledky porovnány s průměry za celou Českou republiku.*“ (Kopřiva, 2009, s. 78). Komparaci volební účasti ve Vacově a v ČR v různých typech voleb demonstruje tabulka č. 10.

Tabulka č. 10: Volební účast ve Vacově a České republice

Volební účast ve Vacově a ČR (v %)											
volby	Zastupitelstvo obce/města						Zastupitelstvo kraje				
rok	1994	1998	2002	2006	2010	2014	2000	2004	2008	2012	
Vacov	77,6	65,0	60,6	63,1	63,6	57,3	38,7	33,6	45,8	39,0	
ČR	60,7	45,0	43,4	46,4	48,5	44,5	33,6	29,6	40,3	36,89	
volby	Poslanecká sněmovna PČR*								Evropský parlament		
rok	1990	1992	1996	1998	2002	2006	2010	2013	2004	2009	2014
Vacov	98,8	94,3	81,2	76,2	66,6	66,1	64,4	62,8	27,63	30,45	21,81
ČR	96,8	85,0	76,4	74,0	58,0	64,5	62,6	59,5	28,3	28,2	18,2
volby	Senát PČR								Prezident republiky		
rok	1996 (1)	1996 (2)	2002 (1)	2002 (2)	2008 (1)	2008 (2)	2014 (1)	2014 (2)	2012 (1)	2012 (2)	
Vacov	38,9	37,2	29,1	37,5	43,3	30,1	39,5	14,9	62,8	61,8	
ČR	35,0	30,6	24,1	32,6	39,5	29,9	38,6	16,7	61,3	59,1	

Pozn.: * V letech 1990 a 1992 Sněmovna lidu federálního shromáždění.

Zdroj: Volby.cz, dostupné z <http://www.volby.cz/> [cit. 15. 1. 2015]; vlastní zpracování.

Obecně je dokázáno, že výše volební účasti je odlišná dle typu voleb. Občané se především rozhodují podle toho, jak jsou dle jejich názoru tyto volby důležité „z hlediska kompetencí voleného orgánu, tedy jak může jimi právě volený orgán ovlivnit další vývoj v České republice, resp. v regionu.“⁴⁷ Největší význam přikládají voliči volbám

⁴⁷ Volební účast podle typů voleb v Jihomoravském kraji, dostupné z http://www.czso.cz/xb/redakce.nsf/i/volebni_ucast_podle_typu_voleb_v_jihomoravskem_kraji_ [cit. 3. 11. 2014].

tzv. prvního řádu, tedy volbám do dolní komory Parlamentu ČR. Naopak menší zájem je proječován o volby druhého řádu, tzn. o volby do horní komory Parlamentu ČR, do krajských zastupitelstev či do nadnárodních zastupitelských těles. Nejinak se chová elektorát ve Vacově. Z tabulky vyplývá, že nejvíce voličů se dostavilo k volebním urnám při volbě poslanců Parlamentu ČR, obecních zastupitelů a prezidenta republiky.

Volební účast ve Vacově v podstatě kopíruje celorepublikový trend. Míra občanské participace ve volbách do zastupitelských orgánů na všech úrovních politické vertikály vykazuje klesající tendence. Největšího poklesu doznal vývoj hodnot volební účasti při volbě reprezentantů Parlamentu ČR. Od prvních voleb konaných v roce 1990 do zatím poslední volby v roce 2013 účast vacovských voličů poklesla z 98,8 % na 62,8 %. Propad je tedy 36 %. I přes uvedené je ale nutné zdůraznit, že se voličská účast ve všech dosavadních volbách pohybovala nad celorepublikovým průměrem.⁴⁸

Zabýváme-li se občanskou participací, bez povšimnutí by neměla zůstat účast občanů na jednáních obecního zastupitelstva. V posledních letech je návštěvnost obyvatel na zasedáních minimální. Představitelé jednotlivých volebních stran se shodují v názoru, že dříve (po roce 1990) byl zájem větší. Zejména zasedání na počátku volebního období 2002 – 2006 se těšila velké oblibě. Tehdy v podstatě došlo na komunální úrovni ke střetu dvou táborů, levice a pravice. Vedení obce se ujali zástupci pravice a výkonná moc komunistické strany byla víceméně eliminována. Názorové střety jak zastupitelů, tak i samotných občanů, byly ventilovány na veřejných zasedáních a protahovaly tak jednání do pozdních nočních hodin. Když rozeprě ustaly, upadl i zájem ze strany občanů na zastupitelstva docházet. Lze se zároveň domnívat, že průběh jednání může být pro obyvatele Vacova nezajímavý až nudný. Jak uvedl zástupce KDU-ČSL: „*Devadesát devět procent věcí se hlasuje jednohlasně. Problémy se řeší konstruktivně a výrazné polemiky neprobíhají.*“ (Rozhovor č. 7, 2014, Hůle). Lidé tak patrně volí pohodlnější informační kanály jako např. místní zpravodaj, který pravidelně o výsledcích ze zasedání

⁴⁸ V tuto chvíli je vhodné upozornit na skutečnost, že trend aktivní voličské participace nemusí korespondovat s trendem participace pasivní. Tím je myšleno, že voliči a političtí aktéři přikládají nastalým situacím různý význam. Příkladem jsou komunální volby ve Vacově v roce 2002, charakteristické snahou o sesazení tehdejšího starosty. V tomto roce bylo sestaveno rekordních šest kandidátních listin. Z toho lze usuzovat, že političtí aktéři vnímali tyto volby jako zásadní, problematické. Avšak z pohledu voličů se o zásadní událost zřejmě nejednalo, neboť voličská účast oproti předešlým volbám vykazovala klesající tendenci (pozn. autora).

informuje. Uvedené však nenaznačuje, že by obyvatelé dění v obci neprojevovali pozornost. Starosta Miroslav Roučka zájem vacovských občanů o dění v obci ohodnotil následovně: „*Po stránce oficiální bych řekl, že zájem až tak vysoký není. Na zasedání zastupitelstva chodí, nebo chodili většinou ti, kteří něco potřebovali. Vždy tedy záleží na tom, co je na programu jednání. Ale hodně se probírá neoficiálně, když se sejdou hloučky apod. Proto si myslím, že dění v obci sledováno je. Ale nesetkávám se s tím, že by občané vyvíjeli nějaké konkrétní iniciativy či by své požadavky ventilovali veřejně a oficiálně.*“ (Rozhovor č. 1, 2014, Roučka).

Občanské participace může často nabývat i protestních forem. Za své funkční období se současný starosta setkal pouze s jednou formou, s peticí. První petice se mu dostala do rukou v době jeho prvního zvolení starostou obce. Někteří občané tak tehdy vyjadřovali nesouhlas s jeho zvolením do funkce. Druhá, a zároveň poslední petice, se týkala požadavku na výstavbu dětského hřiště (rozhovor č. 1, 2014, Roučka).

7 Komunální volby a volební výsledky ve Vacově

Komunální volby představují významný demokratický proces, jehož prostřednictvím si občané ustavují legitimní „místní vládu“. Hovoříme-li o volbách v této podobě, je na místě si uvědomit, že se zároveň jedná o důležitou formu občanské participace. Nicméně nebylo tomu tak vždy. Model české komunální politiky prošel řadou vývojových změn. Zřejmě největší zásah zažil s nástupem KSČ v roce 1948, kdy došlo k faktickému zrušení územní samosprávy. Reprezentanty obcí se staly místní národní výbory a jediným přímo voleným orgánem bylo plénum. Nejednalo se však o volby v pravém smyslu slova, neboť na kandidátní listině se ve skutečnosti objevil pouze jeden kandidát (Balík, 2009, 55 - 56). K zásadnímu zvratu došlo až po roce 1989. Polistopadové události odstartovaly přeměnu Československa v demokratický postmoderní stát a s tím související restaurování moderní demokratické veřejné správy. V našem případě se jednalo o první kroky k demokracii v oblasti místní správy. První popřevratové volby do obecních zastupitelstev proběhly v listopadu roku 1990.

Tato stať se bude zabývat interpretací voleb do obecního zastupitelstva ve Vacově od roku 2002 po současnost. Předmětem našeho zájmu budou zejména volební výsledky, tvorba povolební koalice a počet kandidujících subjektů.

Úvodem k této problematice lze poznamenat, že ačkoli se obec Vacov skládá ze čtrnácti osad, ne každá je samostatným volebním okrskem. Pro účely voleb je obec rozdělena na sedm volebních okrsků. S ohledem na počet voličů, kteří se ve sledovaném období dostavili k volebním urnám, lze zároveň konstatovat, že zájem vacovských občanů o komunální volby je nadprůměrný. Volební účast se vždy pohybovala okolo 60 %.⁴⁹

7.1 Komunální volby v roce 2002

V komunálních volbách v roce 2002 sestavilo kandidátní listinu celkem šest politických subjektů, což je největší počet nejen za sledované období, ale i od roku 1994. O patnáct zastupitelských křesel soupeřily KDU - ČSL, SNK I., SNK Hasiči obce Vacov, ODS, ČSSD a KSČM. Sociální demokraté jako jediní nebyli schopni sestavit kompletní

⁴⁹ Volební účast za celou Českou republiku se pohybuje v rozmezí 40 – 50 % (pozn. autora).

kandidátní listinu. Pod hlavičkou sociální demokracie se o volební zisk ucházelo pouze osm kandidátů, čímž se snížily jejich šance na úspěch. Je tomu tak, jelikož současná podoba komunálního volebního systému zvýhodňuje ta politická seskupení, kterým se podaří plně zaplnit kandidátní listinu. Nelze opomenout ani skutečnost, že sociální demokraté v obci nemají silné zázemí. Tento fakt se samozřejmě projevil i v konečných volebních výsledcích. Ve volebním období 2002 – 2006 ČSSD získala 7,43 % hlasů a obsadila jedno zastupitelské křeslo.

Za zmínku stojí i uskupení SNK Hasiči obce Vacov, v jejichž případě se jednalo o první ucházení o přízeň voličů v komunálních volbách v popřevratové historii. Volební klání pro vacovské hasiče skončilo ziskem jednoho mandátu (9,75 % hlasů).

Co se týče rozdělení zbytku mandátů, nejlépe si vedla KSČM. Komunisté obdrželi 27,36 % hlasů a tím v zastupitelstvu obsadili pět křesel. Těsně v závěsu, s výsledkem 23,55 % hlasů a čtyřmi mandáty, se umístila ODS. Třetí místo obsadilo SNK I. Díky 21,84 % hlasů se do obecního zastupitelstva podařilo prosadit tři nezávislé kandidáty. Poslední zbývající mandát obdržela se ziskem 10,07 % hlasů KDU-ČSL.⁵⁰

V zápětí po zveřejnění volebních výsledků se sešli zástupci ODS, ČSSD a SNK, aby se dohodli na sestavení povolební koalice. Tyto politické formace se spojily za účelem vyloučení KSČM na podílu na exekutivní moci (Benešová, 2011, s. 48). ODS se podařilo obsadit funkci starosty (Miroslav Roučka, narozen r. 1951, zaměstnán v soukromém sektoru) a na post místostarosty, resp. místostarostky byla nominována zástupkyně ČSSD (Drahomíra Jelínková, narozena r. 1962, povoláním zdravotní sestra). Post starosty obce tak po sedmi letech opustil člen KSČM, MVDr. František Roučka (narozen r. 1952, povoláním zvěrolékař). Na základě těchto událostí jsou volby z roku 2002 vacovskými občany vnímány jako nejbouřlivější z dosud konaných obecních voleb od roku 1990.

7.2 Komunální volby v roce 2006

Voleb do obecního zastupitelstva se v roce 2006 zúčastnilo pět politických seskupení: Nezávislí pro všechny spoluobčany, Sdružení nezávislých kandidátů, ODS, KDU-ČSL a KSČM. Jediným volebním subjektem, jehož kandidátní listina nebyla zcela zaplněná,

⁵⁰ Volby.cz, dostupné z <http://www.volby.cz/> [cit. 15. 1. 2015]; vlastní zpracování.

byli Nezávislí pro všechny spoluobčany. O mandát zastupitele usilovalo pouze dvanáct uchazečů z patnácti možných. Zároveň se jednalo o nově vzniklý volební subjekt, jehož vizí bylo podpořit stranu KSČM v případném koaličním vyjednávání.

Volby s výrazným náskokem vyhrála ODS, která i v porovnání s celorepublikovým měřítkem dosáhla ve Vacově zřetelných a vysoce nadprůměrných výsledků.⁵¹ S podporou 45,04 % voličských hlasů se jí podařilo získat nadpoloviční většinu v obecním zastupitelstvu. Jednalo se celkem o osm zastupitelských postů. Ostatní kandidující strany zůstaly daleko vzadu se třemi, dvěma či jedním mandátem. Nezdarem tyto volby skončily především pro KSČM. Voličská podpora ve výši 15,67 % hlasů stačila na zisk pouhých dvou mandátů. Oproti předchozím volbám komunisté ztratili tři zastupitelská křesla a opět tak byla oslabena jejich pozice při povolebním koaličním vyjednávání. Stabilních výsledků dosáhli lidovci i nezávislí kandidáti. SNK obdrželo tři mandáty (21,69 % hlasů), Nezávislí pro všechny spoluobčany obsadili jedno zastupitelské křeslo (7,59 %) a KDU-ČSL z volebního klání vyšla s jedním mandátem (10,01 % hlasů).

Za povšimnutí stojí personální obsazení nového zastupitelstva, které je více jak z jedné poloviny totožné se zastupitelstvem z předchozího funkčního období 2002 - 2006. Celkem osm kandidátů svůj post obecního zastupitele ve volbách obhájilo. Konkrétně se jedná o tři kandidáty ODS, dva uchazeče SNK, dva členy KSČM a jednu zastupitelku, která sice v předešlém období kandidovala za ČSSD, ale v těchto volbách získala důvěru voličů pod záštitou KDU-ČSL.⁵²

Koaliční vyjednávání proběhlo vzhledem k volebním výsledkům ve velmi konsensuálním duchu. Navržené obsazení na radní, ale i na starostu a místostarostu nemělo prakticky protikandidáta. Starostou zůstal Miroslav Roučka (ODS) a místostarostkou byla opětovně zvolena Drahomíra Jelínková (tentokrát však za KDU-ČSL). Další dvě místa v radě obsadila ODS a posledním radním se stal kandidát SNK. Koalice opět z ideologických důvodů ponechala stranou KSČM (Benešová, 2007, s. 35).

⁵¹ Ve volbách na komunální úrovni roku 2006 získala ODS celostátně 36,20 % hlasů. Zdroj: Volby.cz, dostupné z <http://www.volby.cz/> [cit. 15. 1. 2015].

⁵² Volby.cz, dostupné z <http://www.volby.cz/> [cit. 15. 1. 2015]; vlastní zpracování.

7.3 Komunální volby v roce 2010

Pro volby konané v roce 2010 své kandidáty postavilo pět politických subjektů. V politické soutěži se o patnáct zastupitelských křesel utkalo 75 aktérů. To znamená, že se všem navrhuje subjektům podařilo kompletně sestavit celou patnáctičlennou kandidátní listinu. Již tradičně se registrovaly ODS, KDU-ČSL, KSČM, SNK a nově své uchazeče o mandát zastupitele představila TOP 09.

Stejně jako v minulém volebním období prvenství patřilo ODS. Občanští demokraté získali 44,28 % hlasů, což po přepočtu znamenalo sedm mandátů. Na druhém místě se z hlediska získaných hlasů (17,87 %) umístila KSČM, kterou těsně následovalo SNK (17,85 % hlasů). Obě formace obdržely po třech zastupitelských postech. O zbylé dva mandáty se podělily TOP 09 (11,67 % hlasů) a KDU-ČSL (8,33 %).

V porovnání se zastupitelstvem zvoleným roku 2006 se personální základna zastupitelstva pro funkční období 2010 – 2014 razantně nezměnila. Napříč všemi volebními formacemi došlo k obměně pouhých pěti osob.⁵³

Funkci starosty obce opět uhájil člen ODS, Miroslav Roučka. Post místostarosty zůstal stejně jako v minulém období v rukou KDU - ČSL, nicméně zde došlo k personální obměně. Zdravotní sestru Drahomíru Jelínkovou vystřídal František Hůle (narozen r. 1963, zaměstnán v soukromém sektoru). Rada byla dále sestavena ze dvou dalších kandidátů ODS a jednoho reprezentanta SNK.⁵⁴

7.4 Komunální volby v roce 2014

Zatím poslední komunální volby proběhly v roce 2014. Občané Vacova svými hlasy opět formovali podobu patnáctičlenného zastupitelstva. Vybírali z pěti oficiálně podaných kandidátních listin KSČM, koalice Nezávislých a TOP 09, ODS, SNK a KDU-ČSL. Jedná se o stejné politické subjekty, jež své kandidáty nabízely před čtyřmi lety. Vyjma jedné volební strany (koalice Nezávislých a TOP 09) zůstali dokonce i jejich lídři stejní. Oproti roku 2010, kdy sestavily kandidátku s plným možným počtem uchazečů všechny

⁵³ Volby.cz, dostupné z <http://www.volby.cz/> [cit. 15. 1. 2015]; vlastní zpracování.

⁵⁴ Zápis z ustavujícího zasedání zastupitelstva obce Vacov, dostupné z http://www.vacov.cz/ouvacov/user/deska/2010/ZO_2010/Usneseni01.2010.pdf [cit. 15. 1. 2015].

navrhující formace, v posledních volbách tuto možnost nevyužily KDU-ČSL a SNK. Pod patronací lidovců usilovalo o přízeň voličů třináct uchazečů, sdružení nezávislých představilo čtrnáct osob.

I přesto, že výsledky voleb lze předjímat jen s určitou rezervou, očekávalo se, že oproti předchozímu období by k razantním změnám dojít nemělo. Úvahy se opíraly o výsledky předešlých voleb a o skutečnost, že registrované volební strany nepřistoupily k výrazným obměnám svých kandidátek. „*I v minulých volbách si totiž přes ztrátu jednoho mandátu udržela dominantní pozici ODS s lídrem a současným starostou Miroslavem Roučkou. I proto právě ODS má pouze jedno nové jméno na kandidátce a až na dílčí změny nemění ani pořadí jednotlivých kandidátů.*“⁵⁵ Na kandidátce SNK se objevila dvě nová jména, koalice Nezávislých a TOP09 představila tři nové osobnosti a KSČM obměnila pět uchazečů. Největší proměnou prošla KDU-ČSL. Lídrem sice i nadále zůstal František Hůle, avšak ze třinácti kandidátů je osm nových.

Ve výsledku největší podporu voličů (39,52 % hlasů) získala dle předpokladů ODS. Ačkoli oproti minulým volbám si pohoršila co do počtu hlasů, volební zisk sedmi křesel uhájila. I KSČM si opětovně dokázala udržet druhé místo a stejně tak tři mandáty (21,33 %). Nezávislí a TOP09 svoji pozici v zastupitelstvu dokonce posílili. Přízeň voličů ve výši 15,96 % hlasů znamenala třetí pořadí a výtěžek dvou postů, o jeden víc než minule. Naopak ztrátu jednoho mandátu postihlo Sdružení nezávislých kandidátů. S počtem 15,22 % hlasů se umístilo na čtvrté příčce a byla mu přidělena dvě zastupitelská křesla. Poslední místo a zbylý jeden mandát si na své konto připsala KDU-ČSL (7,97 %).⁵⁶

Povolební exekutivní koalice byla sestavena téměř bezproblémově na prvním zastupitelstvu. Ve veřejné volbě byl starostou jednomyslně zvolen člen ODS, Miroslav Roučka, který tento post obhájil již počtvrté. Stejně tak místostarostou se opakovaně stal František Hůle, kandidát za KDU-ČSL. Oba dva neměli žádného protikandidáta. Na zbylé tři radní byli navrženi celkem čtyři kandidáti. Jednalo se o dva uchazeče kandidující za ODS, jednoho člena SNK a jednu ženu z KSČM. Na základě hlasování byla v konečné fázi ustavena rada zcela totožná s radou z minulého funkčního období. To znamená, že post obecního radního obhájili dva kandidáti ODS a jeden nezávislý.⁵⁷

⁵⁵ FUCHS, Miroslav, dostupné z http://prachaticky.denik.cz/zpravy_region/ve-vacove-se-meni-necela-tretina-vsech-kandidatu-20140819.html [cit. 15. 1. 2015].

⁵⁶ Volby.cz, dostupné z <http://www.volby.cz/> [cit. 15. 1. 2015]; vlastní zpracování.

⁵⁷ Zápis z ustavujícího zasedání zastupitelstva obce Vacov, dostupné z <http://vacov.cz/ouvacov/fr.asp?tab=ouvacov&id=954&burl=&pt=US> [cit. 15. 1. 2015].

8 Samospráva v obci Vacov

8.1 Zastupitelstvo v letech 1994 – 2018

Následující tabulka č. 11 demonstruje obměny ve složení obecního zastupitelstva v jednotlivých volebních obdobích, a to konkrétně od voleb konaných v roce 1994 do zatím posledních voleb, které proběhly roku 2014. Pro lepší orientaci slouží barevné rozlišení. Každému zvolenému kandidátovi, zastávajícímu post obecního zastupitele ve dvou a více volebních obdobích, byla přiřazena jedna barva. Tak lze sledovat variabilitu členské základny napříč všemi zkoumanými etapami. Bílou barvou jsou vyznačeni zastupitelé, kteří funkci místního představitele vykonávali pouze jedno volební období.

Tabulka č. 11: Zvolená obecní zastupitelstva ve Vacově v jednotlivých volebních obdobích

Voleb. období	1994 - 1998	1998 - 2002	2002 - 2006	2006 - 2010	2010 - 2014	2014 - 2018
Zvolení zastupitelé	Roučka F. KSČM	Uhlířová I. ODS	Hůle F. KDU-ČSL	Roučková M. NK	Mauric S. NK	Roučka F. KSČM
	Roučka J. NK	Česánek F. ODS	Molitor M. NK	Roučka M. ODS	Holub P. NK	Roučková M. NK
	Mašek J. NK	Novák Z. ODS	Uhlířová I. ODS	Uhlířová I. ODS	Říha Z. NK	Pilný M. KSČM
	Zloch J. KSČM	Roučka M. ODS	Novák Z. ODS	Novák Z. ODS	Roučka M. ODS	Šťastná V. NK
	Vlček V. KSČM	Rychtář J. ODS	Vyleťal P. ODS	Česánek F. ODS	Uhlířová I. ODS	Šťastný J. NK
	Kolářová M. KSČM	Roučka F. KSČM	Roučka M. ODS	Moutelík M. ODS	Novák Z. ODS	Roučka M. ODS
	Vachel F. ODS	Pilný M. KSČM	Mauric S. NK	Blahout M. ODS	Moutelík M. ODS	Uhlířová I. ODS
	Meszáros M. ODS	Ptáček F. KSČM	Šťastný J. NK	Frič V. ODS	Blahout M. ODS	Novák Z. ODS
	Česánková V. ODS	Zloch J. KSČM	Šašek V. NK	Špalek Petr ODS	Frič V. ODS	Kopáčiková P. ODS
	Ira J. ODS	Mauric A. ČSSD	Jelínková D. ČSSD	Mauric S. NK	Čtvrtník F. ODS	Blahout M. ODS
	Roučka M. ODS	Hůle F. KDU-ČSL	Roučka F. KSČM	Šťastný J. NK	Hůle F. KDU-ČSL	Moutelík M. ODS
	Sládek J. ODS	Šťastný P. KDU-ČSL	Pilný M. KSČM	Patera F. NK	Šťastný J. TOP 09	Čtvrtník F. ODS
	Hůle F. KDU-ČSL	Kovář J. KDU-ČSL	Zloch J. KSČM	Jelínková D. KDU-ČSL	Roučka F. KSČM	Mauric S. NK
	Kovář J. KDU-ČSL	Mauric S. NK	Roučka J. KSČM	Roučka F. KSČM	Pilný M. KSČM	Říha Z. NK
	Mráček B. KDU-ČSL	Říha Z. NK	Ptáček F. KSČM	Zloch J. KSČM	Zloch J. KSČM	Hůle F. KDU-ČSL

Zdroj: Volby.cz, dostupné z <http://www.volby.cz/> [cit. 17. 1. 2015]; vlastní zpracování.

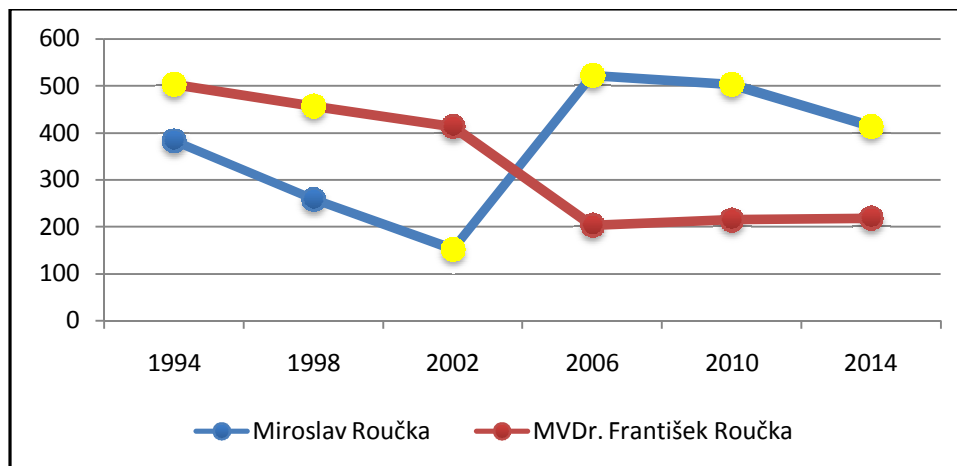
Za sledované období 1994 – 2018 proběhly komunální volby celkem šestkrát. To znamená, že šestkrát došlo k přeskupení obecního zastupitelstva. Při posouzení barevnosti tabulky je však možné konstatovat, že ve složení zastupitelstva nedocházelo k extrémním změnám a na vedení obce se vesměs podíleli jedni a ti samí lidé. Pomineme-li obecní zastupitelstvo z funkčního období 1994 – 1998, jehož členský aparát byl v následujícím období zachován pouze z 33 % (pět zastupitelů), v dalších periodách si zachovávalo svou původní členskou základnu minimálně z 53 %. Přesněji řečeno, v období 1998 – 2002 post zastupitele v bezprostředně následujících volbách obhájilo 60 % osob (devět uchazečů), v období 2002 – 2004 si funkci představitele obce zopakovalo 53 % osob (osm uchazečů) a v letech 2006 – 2010 bylo složení zastupitelstva zachováno ze dvou třetin, tj. z 67 % (deset uchazečů). Nejstabilnější zastupitelstvo svou funkci vykonávalo v rozmezí let 2010 - 2014. Celkem 80 % jeho členů (dvanáct uchazečů) bylo zvoleno zastupiteli i pro nadcházející období.

Pozornost si zaslouží i složení zastupitelstva z hlediska voličských preferencí. V šesti volebních obdobích zastávalo post obecního zastupitele celkem čtyřicet občanů. Z toho přesně polovina osob byla do funkce zvolena opakovaně. Dohromady dvě volební období mandát vykonávalo osm občanů, třikrát svůj post obhájili tři zastupitelé, čtyřikrát se do zastupitelstva probojovali dva občané a pět funkčních období si na své konto může připsat pět osob. Jedinými dvěma občany, kteří obdrželi mandát ve všech proběhnutých volbách od roku 1994, jsou MVDr. František Roučka (narozen r. 1952) a Miroslav Roučka (narozen r. 1951). Lze se tedy domnívat, že se při volbě vacovští občané rozhodují na základě předchozích zkušeností kandidátů a svým hlasem podporují spíše uchazeče, kteří již v obecním zastupitelstvu působili.

Jak již bylo zmíněno, nejaktivnějšími občany, co do počtu zastupitelských postů, jsou MVDr. František Roučka a Miroslav Roučka. Jedná se o ideologicky diametrálně odlišné osobnosti. Zatímco MVDr. František Roučka je členem KSČM, Miroslav Roučka zastupuje pravicovou ideologii a je členem ODS. Oba jsou lídry svých volebních stran a zároveň aspiranty na funkci starosty obce Vacov. Jsou taktéž jedinými, kteří tuto reprezentativní úlohu od roku 1995 zastávali. MVDr. František Roučka vykonával úřad starosty obce od roku 1995 do roku 2002, tedy téměř dvě celá volební období. V roce 2002 přebral úřad Miroslav Roučka a starostou je dodnes. Po opětovném zvolení roku 2014 započal své čtvrté funkční období. Porovnání volebních výsledků, resp. množství

získaných voličských hlasů, uvedených neaktivnějších mužů je vyobrazeno v grafu č. 6. Žlutě vyznačené body znázorňují dosažení postu starosty obce.

Graf č. 6: Vývoj volebních výsledků MVDr. Františka Roučky a Miroslava Roučky

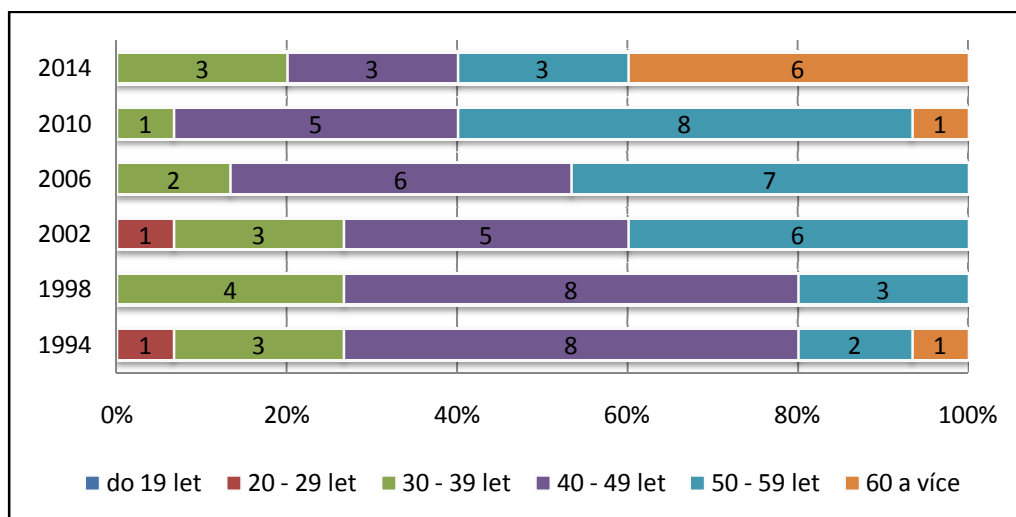
Zdroj: Volby.cz, dostupné z <http://www.volby.cz/> [cit. 17. 1. 2015]; vlastní zpracování.

V prvních třech volebních obdobích se větší voličské přízni těšil MVDr. František Roučka. V roce 2002 dokonce obdržel o 261 hlasů více než jeho protikandidát z ODS. Faktem však je, že se mu i přes veškerou projevenou přízeň voličů v tomto roce nepodařilo postavení starosty obce obhájit. Důvodem byla nedostačující podpora ze strany zvoleného zastupitelstva. Celkové volební výsledky dokonce umožnily takové sestavení povolební koalice, která eliminovala veškerý vliv komunistů na exekutivní moc. Úřadu starosty obce Vacov se ujal představitel občanské demokracie Miroslav Roučka. Od té doby lze pozorovat jeho výraznější popularitu u místních voličů. Již v bezprostředně následujících volbách předstihl MVDr. Františka Roučku o více než 300 voličských hlasů.

Z hlediska věkové struktury se vacovskými zastupiteli nejčastěji stávali lidé ve věku 40 – 59 let, jak je patrné z grafu č. 7. Naopak nejmenší zastoupení měla generace kandidátů do 29 let a následně generace občanů ve věku nad šedesát let. Pokud vezmeme v potaz průměrný věk jednotlivých zastupitelstev, dojdeme k závěru, že dochází k postupnému stárnutí členské základny zmiňovaného aparátu. V letech 1994 a 1998 byl průměrný věk obecního zastupitelstva srovnatelný. Činil 44,06 a 44,13 let. V roce 2002 došlo k jeho zvýšení na 45,06 let a o další čtyři roky později dosáhl 47,33 let. K ustálení došlo v roce 2010, kdy průměrný věk překročil hranici padesáti let. Jednalo se konkrétně

o stáří 50,6 let, které charakterizuje i věkovou strukturu nově zvoleného zastupitelstva v roce 2014.

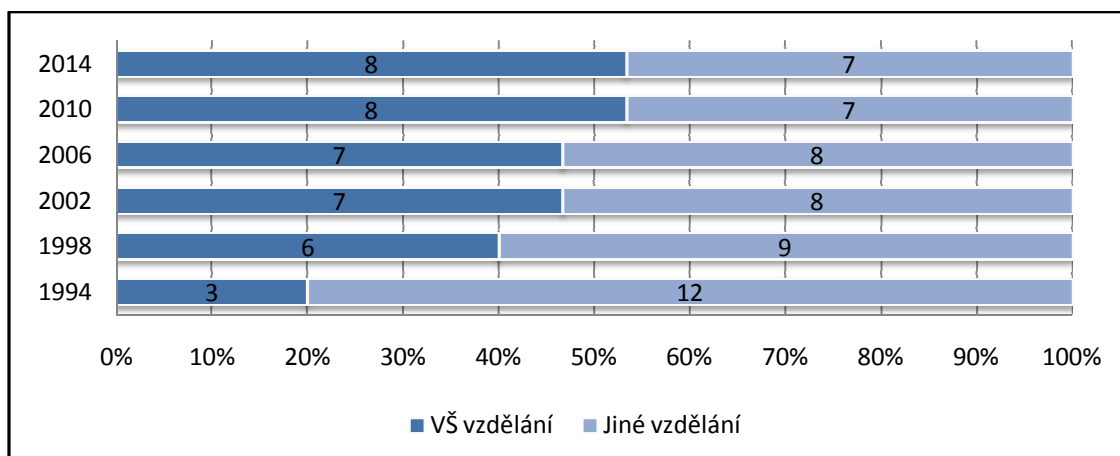
Graf č. 7: Struktura obecního zastupitelstva dle věku zastupitelů

Zdroj: Volby.cz, dostupné z <http://www.volby.cz/> [cit. 17. 1. 2015]; vlastní zpracování.

Následující graf č. 8 se zabývá vzdělanostní strukturou zastupitelstev. Posuzuje poměr vysokoškolsky vzdělaných členů a členů s jiným než vysokoškolským vzděláním. V průběhu všech volebních období dohromady v zastupitelstvu usedlo 43,33 % vysokoškolsky vzdělaných členů, což je poměrně vysoké zastoupení. V roce 1994 byli ze čtyř vysokoškolsky vzdělaných uchazečů zvoleni tři a v roce 1998 jich ze sedmi bylo úspěšných šest. Volby v letech 2002 a 2006 v tomto ohledu dopadly totožně. Na kandidátce bylo zapsáno dvanáct občanů s vysokoškolským vzděláním, z toho sedm získalo mandát. Roku 2010 zastupitelské křeslo obsadilo osm ze sedmnácti vysokoškoláků a v roce 2014 osm z osmnácti. Ve funkčním období 2010 - 2014 již tvořili nadpoloviční většinu ve zvoleném zastupitelstvu. Stejně tomu tak je v období následujícím. Ve sledovaném časovém horizontu lze tedy identifikovat postupný zvyšující se trend co do počtu vysokoškolsky vzdělaných zastupitelů. Zároveň se můžeme domnívat, že vzdělání kandidáta je jedním z ovlivňujících faktorů při volbách do obecního zastupitelstva.

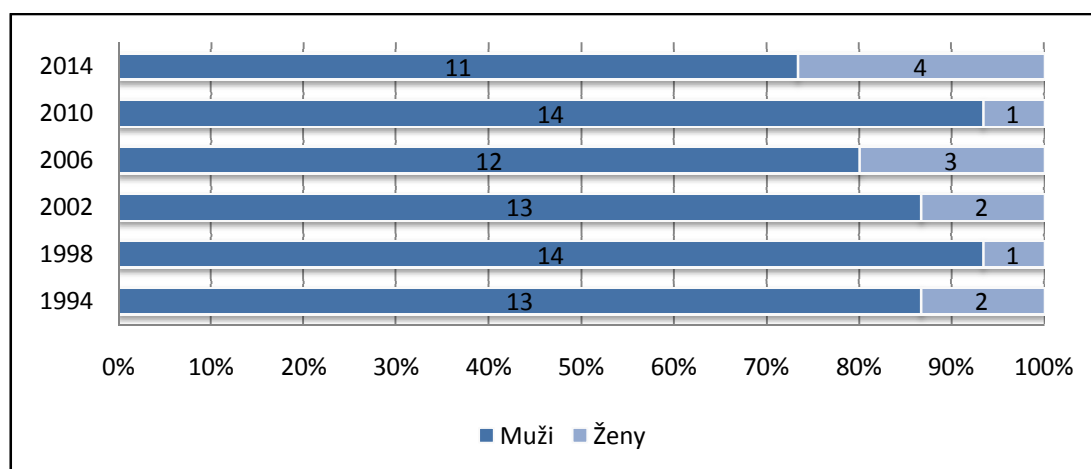
Graf č. 8: Struktura obecního zastupitelstva dle vzdělání zastupitelů

Zdroj: Volby.cz, dostupné z <http://www.volby.cz/> [cit. 17. 1. 2015]; vlastní zpracování.

Poslední sledovanou proměnnou je složení zastupitelstva dle pohlaví jeho členů. Přesné údaje poskytuje grafické znázornění č. 9. Obecně lze konstatovat, že v zastupitelstvu obce Vacov měli vždy početní převahu muži. Ačkoli za sledované období nikdy nedošlo k situaci, kdy by v zastupitelstvu nebyla ani jedna žena, jejich zastoupení je velmi malé. Doposud největšího úspěchu dosáhla ženská populace v posledních volbách roku 2014. Obsadila čtyři zastupitelská křesla. Přitom relativní volební neúspěch žen nelze přičítat jejich nízkému obsazení na kandidátních listinách. Důkazem je porovnání kandidatury mužů a žen s jejich celkovým úspěchem v počtu obdržených mandátů. Napříč sledovaným obdobím získal post obecního zastupitele téměř každý čtvrtý kandidát mužského pohlaví. Oproti tomu u ženského pohlaví je úspěšná přibližně každá sedmá žena.

Graf č. 9: Struktura obecního zastupitelstva dle pohlaví zastupitelů

Zdroj: Volby.cz, dostupné z <http://www.volby.cz/> [cit. 17. 1. 2015]; vlastní zpracování.

8.2 Současné zastupitelstvo obce Vacov

Současné obecní zastupitelstvo se skládá z patnácti členů, resp. z jedenácti zastupitelů a čtyřech zastupitelek. Jmenovitě starostou obce Miroslavem Roučkou, místostarostou Františkem Hůlem, radními Miroslavem Blahoutem, Mgr. Stanislavem Mauricem a Ing. Zdeňkem Novákem a dalšími členy, mezi něž se řadí František Čtvrtník, DiS., Mgr. Pavlína Kopáčiková, Martin Moutelík, Milan Pilný, Jan Šťastný, Ing. Veronika Šťastná, MVDr. František Roučka, Ing. Marie Roučková, Mgr. Zdeněk Říha a MUDr. Ivana Uhlířová. Z hlediska politické příslušnosti jsou dva zastupitelé řádnými členy ODS (Miroslav Roučka a Ing. Zdeněk Novák), dva se hlásí ke KSČM (MVDr. František Roučka a Milan Pilný) a zbylých jedenáct je bez politické příslušnosti. Zároveň osm vacovských zastupitelů je nositeli akademického titulu.

Specifikem obce Vacov je především její správní členění na čtrnáct místních částí. Z tohoto důvodu je vhodné zaměřit se i na složení obecního zastupitelstva z hlediska zastoupení jednotlivých osad. Ve funkčním období 2014 – 2018 je zastupitelstvo reprezentováno sedmi administrativními částmi, tedy polovinou ze všech možných. Jednoznačnou převahu tvoří největší část Vlkonice, které se podařilo obsadit osm zastupitelských křesel. Dva zástupce do místní vlády vyslal Přečín. Osady Vacov, Javorník, Nespice, Miřetice a Žár mají v zastupitelstvu po jednom občanovi.

Jelikož se jedná o čerstvě zvolené obecní zastupitelstvo, nelze blíže specifikovat jeho aktuálně řešené problémy, spory v projednávání, ani četnost zasedání. Nicméně lze předpokládat, že se bude scházet ve stejných intervalech jako doposud. To znamená dle potřeby, nejméně však jedenkrát za tři měsíce, jak ukládá z. č. 128/2000 Sb., o obcích. „*Vyžaduje-li to neodkladnost úkolů a záležitostí, zastupitelé zasedají i třikrát za kvartál,*“ uvedl starosta obce Miroslav Roučka a informaci dále doplnil: „*Jsou to jen výjimky, ale i takové nastanou.*“ Děje se tak zejména v době, kdy chce obec podat žádost o čerpání finančních prostředků z dotačních programů, kterou musí zastupitelstvo schválit. „*Dotační tituly nelze předjímat dopředu. Vypíše se výzva a obec musí do stanoveného termínu připravit potřebnou dokumentaci. Abychom vše stihli ve stanoveném čase, je potřeba se sejít vícekrát,*“ dodal starosta (rozhovor č. 10, 2012, Roučka).

Pro představu není od věci uvést nejčastější aktivity minulého obecního zastupitelstva. Vacovští zastupitelé se nejčastěji zabývali zásadními věcmi, jakými jsou

cenová kalkulace u vodného a stočného, prodej nemovitostí obce, rozpočtová opatření, program rozvoje obce, tvorba a schvalování vyhlášek obce apod. V předchozích funkčních obdobích zastupitelé projednávali zásadní problematiku týkající se místní základní školy, kdy následkem snižujícího se počtu dětí hrozilo uzavření některých tříd. Jelikož v této otázce zastupitelstvo zastávalo jednotný názor, že zrušení základní školy by se negativně promítlo do perspektiv celé obce, odsouhlasilo, že se její provoz bude dofinancovávat z obecního rozpočtu. *„V této otázce neprobíhaly žádné zdoluhavé diskuse. Jsou určité priority, které ctí všichni zastupitelé v obci. A škola mezi ně patří,“* vysvětlil starosta obce (rozhovor č. 10, 2012, Roučka).

Naopak nejvíce diskusí probíhalo ohledně témat týkajících se finančních prostředků občanů, zejména cenové kalkulace u vodného a stočného. Výrazná polemika z dřívějších období, která taktéž stojí za zmínku, proběhla i v souvislosti s trendem výstavby fotovoltaických elektráren. Část zastupitelstva neshledávala důvod, proč by se mělo plánovaným výstavbám bránit, druhá část naopak argumentovala otázkami krajinného rázu a ochranou životního prostředí. Vacovský starosta označil tuto debatu jako jednu z nejproblematictějších třech ploch (rozhovor č. 10, 2012, Roučka).

Za nejvýznamnější projekt z funkčního období 2010 - 2014 označil místní starosta řešení dalšího využití druhé části vacovského náměstí a jeho celkovou rekonstrukci. *„Ohledně revitalizace vacovského centra, resp. horní části náměstí, jsme v zastupitelstvu dlouho debatovali. Zastupitelé vyjadřovali různé názory. Nicméně se nám podařilo přijmout nějaký kompromis a nyní doufáme, že se nám projekt podaří v novém volebním období 2014 – 2018 zrealizovat.“* (Rozhovor č. 1, 2014, Roučka).

8.3 Starosta obce Vacov

Funkci starosty obce ve Vacově již po čtvrté volební období vykonává Miroslav Roučka. Úřadu se poprvé ujal v roce 2002, tedy ve svých jednapadesáti letech, a bez přerušení ho vykonává dodnes. Miroslav Roučka je místním rodákem a z hlediska politické příslušnosti se jedná o člena ODS. O politiku jako takovou se začal zajímat až po revoluci. Jak sám uvádí, do té doby neměl žádnou motivaci a vše se mu zdálo nicotné. Do obecního zastupitelstva kandidoval hned v prvních popřevratových volbách, kdy mandát obecního zastupitele získal. Od té doby jeho jméno figurovalo pod hlavičkou ODS na každé volební

kandidátce komunálních voleb. Zároveň nebylo funkční období, ve kterém by nevykonával post obecního zastupitele. Členem ODS se ale stal až v roce 2006. Nabízí se tedy otázka, co ho k tomuto kroku vedlo. „*Netoužil jsem po politické kariéře. Ale jelikož v té době jsem již byl starostou obce, zdálo se mi, že člověk v této funkci by měl mít nějakou vizitku a měl by někam patřit. Zároveň mi v době mého zvolení do funkce starosty bylo jedním ze zastupitelů vytčeno, že sice kandidujeme za občanskou demokracii, ale nikdo z nás není oficiálním členem. Tak mi připadalo správné do strany vstoupit. Neměl jsem tedy v úmyslu politicky prosazovat linii či centrální politiku ODS na místní úrovni, ale přiznávám, že jejich myšlenky jsou mi bližší než ideje jiných stran,*“ vysvětlil Miroslav Roučka. Další položená otázka se týkala představ a ideálů, se kterými Miroslav Roučka kandidoval. „*Moje vize se samozřejmě nelišila od ostatních kandidátů. Chtěl jsem, aby se obci dařilo a aby prosperovala. Teď s odstupem času ale mohu říct, že když jsem kandidoval na začátku jako zastupitel, tak mé představy až tak zásadní nebyly. Protože jako neuvolněný zastupitel se musíte věnovat vlastnímu zaměstnání, na zasedání zastupitelstva přijdete několikrát do roka a na vymýšlení převratů nemáte čas. Takže ty konkrétní myšlenky, co a jak dělat, přišly, až když jsem začal dělat starostu“.* (Rozhovor č. 1, 2014, Roučka).

Za působení Miroslava Roučky se v obci uskutečnila řada investičních akcí a řada změn. Nebylo tedy od věci zeptat se, co považuje za největší úspěch za své funkční období. Nejvíce hrdý je na výstavbu domu pro seniory, jelikož se často setkává s pozitivní zpětnou reakcí osob, které zde našli nový domov. Dalším úspěchem bylo vybudování kulturního zázemí v obci. „*Od té doby u nás kulturní dění kvete a mám pocit, že nás všechny jako občany stmeluje.*“ Neméně významná byla i řada změn vizuálních, např. zrekonstruovalo se celé centrální náměstí, v okolních správních částech došlo k vylepšení stavu komunikací, modernizuje se veřejné osvětlení. „*Změnilo se hodně věcí a to mě opravdu těší. A velkou radost mám zejména z celkové soudržnosti, která v obci panuje, což je trošku jiná situace než v řadě jiných okolních obcí. I si troufám říci, že obecní zastupitelstvo máme více sjednocené. Nejsou tu „šarvátky“ a rozpory, jako všude jinde.*“ (Rozhovor č. 1, 2014, Roučka). Tímto výrokem starosta v zásadě vyloučil existenci případných rozporů v zastupitelstvu. „*Několik volebních období zpět v obci opozice byla, a zřetelná. Ale v současné době se „hrany obrousily“, tak si myslím, že nejsou zásadní důvody, proč by mělo k nějakým střetům docházet.*“ (Rozhovor č. 1, 2014, Roučka).

Další otázka se týkala budoucnosti Vacova a konkrétně zjišťovala, co je prioritou obce a zda má další konkrétní investiční plány. Obec má priorit několik, nedá se říci, že by se v dlouhodobém časovém horizontu soustředila pouze na jednu věc či oblast. Pokud se ale zaměříme na nové funkční období 2014 - 2018, dle starosty obce bude pozornost soustředěna zejména na vodohospodářskou infrastrukturu. *„Jedná se o finančně náročnou sféru a my bychom ji chtěli řešit co možná nejkompexněji. Cílem je co nejvíce ji opravit a zmodernizovat.“* Proto jednou z připravovaných investic je vybudování nové čističky odpadních vod v místní části Vlkonice. Jedná se o velmi potřebnou akci, jelikož dosavadní stav původní čističky je alarmující. Jak uvedl Miroslav Roučka: *„Čističce ve Vlkonících už byla udělena i výjimka, protože už vlastně ani nečistí tak, jak má. A my se této problematice musíme věnovat, vždyť jde i o otázku životního prostředí.“* Další zamýšlený projekt se týká celkové revitalizace druhé části náměstí, která je v současné době zcela nevyužita. Zároveň se bude pokračovat v opravách místních komunikací ve všech místních částech a v modernizaci veřejného osvětlení. Záměrem je, aby ve všech osadách obce byly „slušné“ cesty a osvětlení v potřebném rozsahu (rozhovor č. 1, 2014, Roučka).

Z rozhovoru dále vyplynulo, že vedení obce tíží současná zdravotní péče ve Vacově. V průběhu posledních let obec přišla z důvodu úmrtí o stálého obvodního lékaře pro dospělé. Od té doby se původní obvod roztříštil a lidé začali vyhledávat lékařské služby v jiných obcích. V současné době do Vacova dojíždí lékařka dva dny v týdnu. Zároveň svůj odchod do starobního důchodu ohlásila i lékařka pro děti a dorost. Obec usiluje o přilákání lékařů nových, problémem však je již zmíněná roztříštěnost. Potenciální uchazeči tak argumentují, že vacovský obvod je příliš malý na to, aby v něm mohli vykonávat celotýdenní praxi. Shodou okolností svoji působnost v obci ukončili i gynekolog a zubní lékařka. Představitelé obce si uvědomují, na jaké úrovni se zdravotní služby ve Vacově nacházejí a vynakládají veškeré síly, aby došlo ke zlepšení nastalé situace. Pro budoucího lékaře v obci rezervují i byt (rozhovor č. 1, 2014, Roučka).

I přesto, že nové čtyřleté funkční období je na úplném počátku, byl starosta tázán na jeho osobní kandidaturu v příštích volbách. Tuto myšlenku však zavrhl. Již do tohoto volebního období vstupoval s rozhodnutím, že v případě opětovného zvolení se o post starosty obce uchází naposledy. Zda bude chtít dění v obci ovlivňovat alespoň jako zastupitel, prozatím neví. *„Tuto variantu jsem zatím nezvažoval. Proto ji ani nepřijímám, ani nevylučuji. Uvidíme za čtyři roky.“* (Rozhovor č. 1, 2014, Roučka).

9 Výsledky práce

Obec Vacov leží v okrese Prachatice v Jihočeském kraji, v tzv. oblasti Šumavského podhůří. Krajinný ráz velkou měrou ovlivnil hustotu zalidnění obce, která je v podmínkách České republiky velmi nízká. Hustota obyvatel nepřekračuje 50 obyvatel na km². Ve struktuře veřejné správy Vacov zaujímá postavení tzv. jedničkové obce.

V roce 2014 zde bylo k trvalému pobytu přihlášeno přes 1 400 obyvatel, čímž se dle Jüptnera (2004) řadí k velikostní kategorii nejmenších, resp. malých obcí. Specifičností Vacova je skutečnost, že se skládá ze čtrnácti místních částí.⁵⁸ Ačkoli obec Vacov v žádném případě nepatří k největším částem, a to jak z hlediska katastrální rozlohy, tak z hlediska počtu obyvatel, působí jako přirozené jádro celé oblasti. Toto postavení si získala historickým vývojem a geografickým umístěním. V současné době tři části (Miřetice, Vacov a Vlkonice) srostly bytovou výstavbou v jeden celek a je zde koncentrován největší počet obyvatel. V roce 2014 zde žilo přes 700 obyvatel. V této oblasti nalezneme veškerou základní infrastrukturu a občanskou vybavenost. Zároveň se zde nachází zázemí místního obecního úřadu.

Celkový vývoj počtu obyvatel lze ohodnotit jako pozitivní s mírně rostoucím trendem. Tento stav byl vyvolán zejména migračním přírůstkem, který od nového tisíciletí téměř každý rok dosahoval kladných čísel. Naopak z hlediska věkové struktury lze situaci ve Vacově označit za nepříznivou. Pro obec je charakteristický nízký podíl obyvatelstva v předproduktivním věku (13 %) a vysoký podíl obyvatelstva poproduktivního věku (19 %). Věkové složení obyvatelstva a záporné přirozené přírůstky nevytváří předpoklady pro příznivou změnu populace vlastní měnou. Vývoj by zřejmě mohlo zvrátit jen přilákání mladých lidí vytvořením vhodných životních podmínek v oblasti. V otázce vzdělanostní struktury obyvatel koresponduje obec s celorepublikovým trendem.

Míra registrované nezaměstnanosti se pohybuje nad hodnotami vykazovanými za celý stát i za Jihočeský kraj. Relativně nízký počet nezaměstnaných bezesporu ovlivňuje fakt, že se v obci nachází několik větších zaměstnavatelů. K nejvýznamnějším patří regionální pekárna NoVy Vacov, která poskytuje okolo 100 pracovních míst. K záporům obce lze zařadit nevyhovující situaci v oblasti zdravotních služeb. Ačkoli se Vacov

⁵⁸ Benešova Hora, Čábuze, Javorník, Lhota nad Rohanovem, Milíkov, Miřetice, Mladíkov, Nespice, Přečín, Ptáková Lhota, Rohanov, Vacov, Vlkonice a Žár (pozn. aut.).

oproti sousedním obcím pyšní nově vystaveným domem pro seniory, zrekonstruovaným zdravotním střediskem a zřízeným stanovištěm Zdravotní záchranné služby Jihočeského kraje, v současné době nemá stálého obvodního lékaře pro dospělé, dětskou lékařku, ani lékaře zubního. Kladného hodnocení se obci dostává v oblasti rekreační, sportovní a kulturní. Vacov těží ze své turisticky příhodné polohy v šumavském podhůří, relativní blízkostí do Spolkové republiky Německo a z příznivého životního prostředí. Dále se pyšní pestrou nabídkou pro sportovní vyžití, nemalým počtem restauračních zařízení, ubytovacích kapacit a moderním víceúčelovým zařízením, určeným zejména pro kulturní a společenské události.

Dopravní obslužnost lze označit za obstojnou. Dopravní infrastruktura v rámci spádové oblasti odpovídá spíše venkovskému rázu a zahrnuje převážně komunikace III. a IV. třídy. Vzdělávací funkci zajišťují Základní a mateřská škola Vacov a detašované pracoviště Základní umělecké školy Vimperk.

Byť snahou obecního zastupitelstva je sestavovat návrh rozpočtu jako vyrovnaný, ve výsledku vykazovalo hospodaření obce v období 2000 - 2013 spíše saldo záporné. Děje se tak převážně díky spolufinancování projektů a investicím, na něž základní obecní příjmy nestačí. Proto obec trvale usiluje o získání veškerých možných dotačních prostředků a nutno dodat, že v tomto ohledu se jí velmi daří. Díky takto získaným zdrojům obec operuje s rozpočtem okolo 40 000 000 Kč. Aktivita místní samosprávy v oblasti investic je značná a investiční záměry se liší každý rozpočtový rok. Jelikož je Vacov centrální obcí, zajišťuje rozvoj celkem čtrnácti místních částí. Nejvíce investic směřuje do Miřetic, Vacova a Vlkonic, tedy do centrální oblasti. Zde je soustředěna většina občanské vybavenosti, která slouží občanům celé obce, i těm, kteří ji navštěvují. Jedná se tedy o investiční akce většího rozsahu jako např. výstavba kulturního zařízení, domu pro seniory či rekonstrukce základní školy. Investiční akce v ostatních osadách se týkají spíše zajištění dobrého stavu místních komunikací, veřejného osvětlení, rozšiřování potřebné infrastruktury a údržby obecního majetku

Od roku 2000 byla uskutečněna řada finančně náročných rozvojových akcí směřujících do nejrůznějších oblastí (vodohospodářská, bytová, vzdělávací, kulturní apod.). Jmenujme si alespoň některé. Rok 2002 se nesl ve znamení výstavby bytového domu, jehož čtrnáct bytových jednotek bylo následně odprodáno do soukromého vlastnictví. Další bytový dům byl postaven v roce 2005. V tomto případě však zůstal

ve vlastnictví obce a poskytuje zázemí mladým rodinám. V tom samém období byla zahájena výstavba víceúčelového kulturního zařízení, jehož absence v minulých letech způsobovala značné problémy při organizování kulturně-spoločenských událostí. Od roku 2008 v obci existuje dům pro seniory a v roce 2011 se podařilo provést kompletní renovaci původní budovy zdravotního střediska. V novém funkčním období 2014 – 2018 budou peněžní prostředky směřovat zejména do vodohospodářské infrastruktury, konkrétně půjde o vybudování nové čističky odpadních vod v místní části Vlkonice. Další zamýšlený projekt se týká celkové revitalizace druhé části náměstí, která je v současné době zcela nevyužita.

Na rozvoji obce a na zlepšení kvality života obyvatel se ve Vacově výraznou měrou podílí místní spolková činnost. Spolková tradice v obci sahá do roku 1873, kdy byl založen Čtenářský spolek. Následně své působení započal Sbor dobrovolných hasičů, Tělovýchovná jednota Sokol či Včelařský spolek. Oficiálně největší variabilita spolků či organizací byla v obci nabídnuta v období totalitního režimu po druhé světové válce. Jednalo se o éru, v níž se vládnoucí komunistická ideologie snažila zasahovat do všech sfér života občanů, tedy i do veřejné a spolkové oblasti. Ve Vacově tak mimo již zmíněných hasičů, sokolů a včelařů začaly působit Pionýrská organizace, Socialistický svaz mládeže, Český svaz žen, Sbor pro občanské záležitosti apod. Neaktivnější organizací byla TJ Sokol Vacov, naopak nejširší členskou základnou měl Svazarm. Je ale otázkou, do jaké míry se angažovanost lidí zakládala na principu dobrovolnosti a kolik aktérů se událostí účastnilo jen kvůli tzv. „čárce za docházku“. Za věrohodnější ukazatel zájmu vacovských občanů o veřejné dění můžeme považovat až období po roce 1989.

V současné době k neaktivnějším spolkům ve Vacově patří Sdružení dobrovolných hasičů Vacov, Sportovní klub Vacov – oddíl kopané a Baby Club Vacov. Všichni zmínění se zapojují do společenského života obce, pořádají kulturní, sportovní akce pro veřejnost a snaží se uspokojovat potřeby občanů, dětí a mládeže v oblasti volnočasových aktivit. Mezi spolky neprobíhá výraznější spolupráce, ale v případě potřeby jsou všechny ochotny pomoci si. Nejstarším fungujícím a v oblasti společensko-kulturní nejčinnějším spolkem je SDH Vacov. Hasiči vedle poskytování specifických služeb a hasičského sportu hrají taktéž výraznou roli v pořádání nejrůznějších událostí, a to i díky silné kooperaci s obcí. Obec Vacov jako zřizovatel zásahové jednotky vyčleňuje na činnost požárníků i největší část z celkové sumy finančních prostředků určených na podporu spolkové a dobrovolnické

činnosti. Postupem času tedy vykristalizovala taková forma spolupráce, kdy si obě strany vychází vzájemně vstříc. Sbor dobrovolných hasičů je zároveň jediným spolkem, který se v popřevratné době pokusil sestavit vlastní kandidátku a účastnit se tak na politickém dění v obci. Stalo se tak ale pouze jednou, v roce 2002. Spolupráce spolku s obcí je dnes na tak dobré úrovni, že si hasiči dokážou prosadit své zájmy i bez oficiální účasti v obecním zastupitelstvu.

Zástupci všech zmíněných spolků hodnotí samosprávu obce jako velmi kvalitní. Shodují se, že místní vláda dělá maximum, což je vidět i na rozvoji obce, který byl v posledních přibližně třech volebních obdobích zaznamenán. Velmi pozitivně je vnímán i celkový přístup obce k podpoře spolkové činnosti. Ať už se jedná o finanční příspěvky, poskytnutí zázemí pro pořádání kulturních událostí či výpomoc při realizaci organizačně náročných akcí. Obecní zastupitelstvo zpravidla kladně vyhodnocuje žádosti občanů o finanční podporu na nejrůznější spolkové činnosti. Názorová shoda panuje i v případě hodnocení zájmu lidí o sportovní a kulturně-spoločenské aktivity. Spolky si na nedostatek členů nemohou stěžovat a účast veřejnosti na pořádaných událostech je velká.

V oblasti politické participace se žádný ze spolků výrazně neangažuje. Mimo zmíněné kandidatury SDH Vacov v roce 2002 žádné dobrovolné sdružení neprojevilo ambice sestavit vlastní kandidátku či prosadit své členy na jinou kandidátní listinu ve volbách do obecního zastupitelstva.

Politické aktéry je možné rozdělit do dvou skupin. Do první spadají politické strany a do druhé zájmové skupiny. Ve Vacově v současnosti působí čtyři ze sedmi parlamentních stran doplněných o jedno sdružení nezávislých kandidátů. Konkrétně se jedná o tradiční strany KSČM, ODS a KDU-ČSL, jež mají v obci i své základní organizace, a o stranu TOP 09 kandidující společně s nezávislými. Je nutné však podotknout, že zmíněné místní organizace mají spíše symbolický charakter. Členské základny čítají do deseti členů. Nevyvíjí žádnou činnost a neaktivizují se v podstatě ani před volbami. Jejich existence je udržována především z důvodu snazší registrace kandidátní listiny v komunálních volbách. Výjimku představuje pouze základní organizace KSČM. Ačkoli má pouhých devět členů a potýká se s problémy stárnoucí členské základny, před volbami se schází opakovaně. Pro své sympatizanty pořádá i předvolební sezení. Ve volebním mezidobí se schází nepravidelně, spíše dle potřeb. Dále lze tvrdit, že vacovští občané kandidují většinou pod hlavičkou některé z parlamentních stran.

Nicméně na kandidátních listinách vystupují převážně jako uchazeči bez politické příslušnosti. Důvodem je jednak skutečnost, že ani jedna strana se neobejde bez nestraničských kandidátů, a jednak někteří nominovaní nestraniční mohou představovat pouze tzv. „křoví“. To znamená, že se nechtějí osobně účastnit politického dění v obci a na kandidátku jsou dopsáni pouze pro doplnění, „do počtu“. Na druhou stranu někteří kandidáti zastávají názor, že hlavička politické strany v komunální politice malých obcí nehraje podstatnou roli a ke „svým“ stranám se vůbec nehlásí. Svým angažmá se chtějí spíše připojit ke skupině osobností podobných názorů. Stručně řečeno, chtějí se podílet na rozvoji obce s lidmi, kteří jsou jim sympatičtí, věří v jejich schopnosti a dobré úmysly. Straničská ideologie je upozaděna.

V rámci provedené analýzy bylo zároveň zjištěno, že straničtí zastupitelé ve Vacově svoji politickou příslušnost vnímají spíše jako oficiální zařazení k určité skupině, jejichž myšlenky jsou jim blízké, ale sami nemají tendence tuto politickou linii či centrální politiku prosazovat na místní úrovni. Do politického života ve Vacově se nejčastěji zapojují občané ve věku od 40 do 59 let, naopak nejmenší zájem projevují osoby ve věku do 29 let. Zájem vacovských občanů o politiku zřejmě roste s věkem. Z hlediska pohlaví mezi uchazeči o mandát zastupitele obce převažují muži. A to i přes to, že podíl obou složek populace je na celkovém počtu obyvatel obce téměř totožný. V rozmezí funkčního období 1994 – 2018 byly ženy na kandidátní listině zastoupeny průměrně z 23,7 %.

Co se týče působení jednotlivých volebních stran, tradičními politickými subjekty v obci jsou KSČM, ODS a KDU-ČSL. V průběhu let však postavení politických subjektů doznalo značných změn. Rozhodujícím hráčem se stala ODS, naopak vliv KSČM a KDU-ČSL byl oslaben. Svou pozici zároveň posílilo Sdružení nezávislých kandidátů. V současné době místní vládu tvoří, resp. posty obecních radních obsadily strany ODS, SNK a KDU-ČSL. Zajímavé je při tom postavení Sdružení nezávislých kandidátů. Víceméně se jedná o spřátelenou kandidátku občanské demokracie. Je jakousi součástí strategie ODS, jak vyloučit vliv KSČM na exekutivní moci v obci. Nejmladším volebním subjektem v obci je strana Nezávislí a TOP 09. Uskupení se zformovalo s cílem podpořit současného starostu a zapojit do místních záležitostí mladší osobnosti.

Sestavování kandidátních listin probíhá vesměs u všech volebních subjektů obdobným způsobem. Podílí se na něm užší vedení, neřídka se jedná o lídra strany ve spolupráci s jedním až dvěma dalšími přívrženci. Častým jevem je i vzájemná

spolupráce některých spřátelených stran. Nejprve jsou oslovováni lidé, kteří za stranu již v minulosti kandidovali, poté se hledají tváře nové. Kandidáti jsou vybíráni nejenom na základě sympatií, popularity a známosti, ale důležitým kritériem jsou i jejich schopnosti, dovednosti a motivace být pro obec přínosem a nezištně usilovat o její rozvoj. Zároveň se dbá i na zastoupení jednotlivých částí obce. Potencionální uchazeči jsou taktéž dotazováni, na jakém pořadí by se chtěli na kandidátní listině nacházet, přičemž bývá zvykem, že lídr obsadí první místo.

I přes to, že se obec Vacov skládá ze čtrnácti přidružených částí, pro účely voleb je rozdělena na sedm volebních okrsků a v komunálních volbách se obsazuje patnáct zastupitelských křesel. Největší počet kandidátních listin (šest) byl podán v roce 2002. Od té doby se volebního klání standardně účastí pět politických subjektů. Za nejbouřlivější volby v popřevratové historii jsou považovány volby z roku 2002. Ačkoli ze všech kandidujících stran obdržela nejvíce mandátů KSČM, byla sestavena taková povolební koalice, která účast komunistů v obecní radě naprosto vyloučila. V důsledku toho post starosty obce po dvou volebních obdobích opustil člen KSČM a byl nahrazen kandidátem občanské demokracie. A to i přes to, že bývalý starosta v komunálních volbách obdržel o 261 preferenčních hlasů více než jeho protikandidát z ODS. Faktem však je, že pro zvolení do funkce není podstatná přízeň samotných voličů, ale rozhoduje podpora ze strany zvoleného zastupitelstva. Další volby již probíhaly v klidnějším duchu a s vedoucím postavením ODS. I vytváření povolební koalice nedoznala výrazných změn. V roce 2002 si posty radních rozdělily ODS, SNK a ČSSD. Od roku 2006 do současnosti je místní vláda tvořena kandidáty ODS, SNK a KDU-ČSL. Úspěch ODS lze do značné míry přičítat spokojenosti občanů s „politikou“ současného starosty, tak s fungováním samosprávy jako takové. Při posouzení volebních výsledků od roku 2002 je tedy možné konstatovat, že sféra komunální politiky je ve Vacově poměrně stabilní a nedochází v ní k výrazným výkyvům v hlasování voličů.

Zaměříme-li se na personální, resp. „osobnostní“ složení zastupitelstva, od funkčního období 1998 – 2002 v něm nedocházelo k extrémním změnám a na vedení obce se vesměs podíleli jedni a ti samí lidé. Nejstabilnější zastupitelstvo svou funkci vykonávalo v rozmezí let 2010 – 2014, kdy celkem dvanáct jeho členů bylo zvoleno zastupiteli i pro nadcházející období. Z uvedeného lze vyvodit, že se při volbě vacovští občané rozhodují na základě předchozích zkušeností kandidátů a svým hlasem podporují

spíše uchazeče, kteří již v obecním zastupitelstvu působili. Z hlediska věkové struktury se zastupiteli nejčastěji stávali lidé ve věku 40 – 59 let, naopak nejmenší zastoupení měla generace kandidátů do 29 let a následně generace občanů ve věku nad šedesát let. Nízké je i zastoupení ženského pohlaví. Doposud největšího úspěchu dosáhla ženská populace v posledních volbách roku 2014, kdy obsadila čtyři zastupitelská křesla. Analýza volebních výsledků současně prokázala, že jedním z ovlivňujících faktorů při volbách do obecního zastupitelstva je dosažené vzdělání kandidáta.

Zaměříme-li se na složení nového obecního zastupitelstva z hlediska zastoupení jednotlivých osad, ve funkčním období 2014 – 2018 je reprezentováno sedmi administrativními částmi, tedy polovinou ze všech možných. Jednoznačnou převahu tvoří největší část Vlkonice, které se podařilo obsadit osm zastupitelských křesel. Dva zástupce do místní vlády vyslal Přečín. Osady Vacov, Javorník, Nespice, Miřetice a Žár mají v zastupitelstvu po jednom občanovi.

Vacovští zastupitelé se nejčastěji zabývají zásadními věcmi, jakými jsou cenová kalkulace u vodného a stočného, prodej nemovitostí obce, rozpočtová opatření, program rozvoje obce, tvorba a schvalování vyhlášek obce apod. Lze konstatovat, že rozpory v zásadních otázkách místní politiky jsou spíše ojedinělé a v naprosto drtivé většině případů zastupitelstvo hlasuje jednomyslně. Nejvíce diskusí probíhá ohledně témat týkajících se finančních prostředků občanů, zejména cenové kalkulace u vodného a stočného.

Jedním z nejpoužívanějších indikátorů pro posouzení občanské participace je volební účast. I přes to, že míra občanské participace vacovských občanů ve volbách do zastupitelských orgánů na všech úrovních politické vertikály vykazuje klesající tendence, ve srovnání s celorepublikovými výsledky se stále pohybuje nad průměrem. Nejvíce voličů se dostavilo k volebním urnám při volbě poslanců parlamentu ČR, obecních zastupitelů a prezidenta republiky. Upozaděna by neměla zůstat ani účast občanů na jednáních obecního zastupitelstva, která je v posledních letech minimální. Z protestních forem participace se současný starosta setkal pouze s peticí.

10 Závěr

Tématem diplomové práce je problematika veřejného života a politického procesu na nejnižší (komunální) úrovni rozhodování v období po roce 1989. Výzkum se zaměřuje na obec Vacov, nacházející se v okrese Prachatice v Jihočeském kraji. Vlastní analýze předchází teoretické vymezení, jež poskytuje základní myšlenkový rámec a předpoklady zkoumané oblasti. Pozornost je soustředěna na vymezení pozice obcí v rámci systému veřejné správy ČR, vysvětlení základních pojmů a principů souvisejících s místní politikou a charakterizování komunálního volebního systému. Stěžejní je především otázka malých obcí se zaměřením na jejich specifickou determinující podobu lokálního politického procesu a zapojení občanů do veřejného života v obci. V praktické části je představena obec Vacov z pohledu historického, demografického i socioekonomického. Stať se dále zaměřuje na identifikaci politických aktérů, místních sdružení, spolků a aktivních občanů participujících na veřejném životě obce Vacov. Součástí je i rozbor komunálních voleb od roku 2002.

Obec Vacov spadá do velikostní kategorie malých obcí. Z provedené analýzy je zřejmé, že politický proces ve Vacově víceméně odpovídá obecným teoriím platným pro venkovské obce. Ačkoli se voleb do obecního zastupitelstva účastní převážně kandidátní listiny parlamentních stran a sdružení nezávislých kandidátů nehrají v politickém spektru ve Vacově dominantní roli, většina kandidátů jsou osoby bez politické příslušnosti. Výjimku tvoří pouze kandidátka komunistů, kterým se daří nominovat převážně stranické příslušníky. Zároveň je potvrzen předpoklad, který stranické organizace v malých obcích chápe spíše jako volné koalice či dokonce sumu jednotlivců (Jüptner, 2004, s. 81). Občanští demokraté, komunisté a křesťanští demokraté mají ve Vacově své základní organizace. Avšak vyjma KSČM nevyvíjí žádnou činnost a potýkají se s problémem velmi slabé členské základny. Nejvážnější stav panuje u místní organizace KDU - ČSL, která má v současné době pouze jednoho člena. Dle slov lídrů jednotlivých volebních stran, proces sestavování kandidátních listin probíhá až těsně před volbami.

Ze zkoumání lokální politické scény tedy vyplynulo, že politické strany v malých obcích mají jen velmi málo společného se svou parlamentní podobou. Zájmy politických frakcí, jakožto i jejich ideologická orientace, se do praktické roviny místní politiky

nepromítají. To se projevuje i při projednávání obecních záležitostí, kdy ve většině případů zastupitelstvo hlasuje jednomyslně a rozpory v zásadních otázkách jsou spíše ojedinělé. Tradičními stranami v obci jsou ODS, KDU-ČSL a KSČM, nejsilnější pozici dlouhodobě zaujímá ODS. Zajímavé je i postavení Sdružení nezávislých kandidátů, které se zformovalo na popud ODS s cílem omezit vliv KSČM. Největší změny v politickém procesu zaznamenala obec Vacov v roce 2002, kdy se do úzkého vedení, resp. do rady nedostal ani jeden člen KSČM a taktéž byl zvolen nový starosta, kandidát ODS. Složení zastupitelstva od této doby nedoznalo značných změn a na vedení obce se vesměs podíleli jedni a ti samí lidé.

Venkovské obce se ve srovnání s městskými obcemi vyznačují větší volební účastí a hojnějším využitím preferenčních hlasů, kdy volič volí „osobnost“. Uvedené charakteristiky jsou příznačné i pro voličské chování vacovských občanů. Šetření zároveň prokázalo, že pro elektorát ve Vacově jsou rozhodující předchozí zkušenosti kandidáta s výkonem postu obecního zastupitele a jeho dosažené vzdělání.

Podíl občanů na veřejném životě se projevuje i prostřednictvím činnosti místních spolků. Ve Vacově existuje několik zájmových organizací, přičemž mezi nejaktivnější se řadí Sdružení dobrovolných hasičů Vacov, Sportovní klub Vacov – oddíl kopané a Baby Club Vacov. Všichni zmínění se zapojují do společenského života obce, pořádají kulturní, sportovní akce pro veřejnost a snaží se uspokojovat potřeby občanů, dětí a mládeže v oblasti volnočasových aktivit. Nicméně v oblasti politického rozhodování se žádný ze spolků neangažuje. Lze tedy usoudit, že převažující participací na veřejném životě obce se stávají hlavně nepolitické aktivity občanů, které přímo souvisí s jejich zájmovou orientací. Zástupci uvedených spolků hodnotí samosprávu obce jako velmi kvalitní a pozitivně vnímají i celkový přístup obce k podpoře spolkové činnosti. Názorová shoda panuje i v případě hodnocení zájmu lidí o sportovní a kulturně-spoločenské aktivity. Spolky si na nedostatek členů nemohou stěžovat a účast veřejnosti na pořádaných událostech je nemalá.

11 Seznam použitých zdrojů

BALÍK, Stanislav. *Komunální politika – obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada Publishing, 2009. 256 s. ISBN 978-80-247-2908-4.

BALÍK, Stanislav. *Metodologie výzkumu komunální politiky*. Brno: ISPO - CDK, 2005. ISBN 80-7325-074-8.

BENEŠOVÁ, Jana. *Komunální volby 2006 na Prachaticku (případová studie)* [online]. Brno, 2007. Bakalářská práce. Masarykova univerzita v Brně. Fakulta sociálních studií. Katedra politologie. [cit. 30. 10. 2014]. Dostupné z:
<http://is.muni.cz/th/144432/fss_b/Komunalni_volby_na_Prachaticku.pdf>

BENEŠOVÁ, Jana. *Komunální volby 2010 na Prachaticku (případová studie)* [online]. Brno, 2011. Diplomová práce. Masarykova univerzita v Brně. Právnická fakulta. Katedra ústavního práva a politologie. [cit. 30. 10. 2014]. Dostupné z:
<http://is.muni.cz/th/144432/fss_b/>

BERNARD, Josef, ILLNER Michal a KOSTELECKÝ Tomáš. Místní samospráva v malých obcích. In: BERNARD, Josef a kol. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON): Sociologický ústav AV ČR, 2011. 236 s. ISBN 978-80-7419-069-8.

BROKL, Lubomír a kol. *Reprezentace zájmů v politickém systému České republiky*. Praha: Sociologické nakladatelství, 1997, s. 29-31.

BUBENÍČEK, Václav. Výzkum komunálních volebních kampaní v malých obcích. In: NĚMĚC, Jan, ŠŮSTKOVÁ, Markéta. *III. Kongres českých politologů, Olomouc 8. – 10. 9. 2006*. Praha, Olomouc: Česká společnost pro politické vědy, 2006, s. 741 – 754.

ČMEJREK, Jaroslav. Lokální a regionální politické stranictví v ČR. In: DVOŘÁKOVÁ, Vladimír a HEROUTOVÁ, Andrea. *II. Kongres českých politologů. Praha, 5. – 6. září 2003*. Praha: Česká společnost pro politické vědy. ISBN 80-902176-3-X.

ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha: Alfa Nakladatelství, 2008. 165 s. ISBN 978-80-87197-00-4.

ČMEJREK, Jaroslav a kol. *Participace občanů na veřejném životě venkovských obcí ČR*. Praha: Kernberg Publishing, s. r. o., 2009. 133s. ISBN 978-80-87168-10-3.

ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav a ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Praha: Grada Publishing, 2010, s. 51 - 64. ISBN 978-80-247-3061-5.

ČMEJREK, Jaroslav, KOPŘIVA, Radek. *Základy veřejné správy*. Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, 2007. ISBN 978-80-213-1626-3.

ČTVRTNÍKOVÁ, Dagmar. *Hodnocení školy* [online]. Vacov, 2013. 8s. [cit. 29. 9. 2014]. Dostupné z: < <http://www.zsvacov.cz/wp-content/downloads/HS1213.pdf> >

FUREK, Adam. *Určování obcí městy a městysi*. In: Ministerstvo vnitra ČR [online]. 2006. [cit. 4. 12. 2011]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/casopisy/s/2006/31/pril1.html>

GROSPÍČ, Jiří. K některým otázkám vývoje územní veřejné správy. In: GROSPÍČ, Jiří, LOUDA, Tomáš, VOSTRÁ, Lenka (eds). *Územní samospráva v České republice a Evropě*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007, s. 107 – 130. ISBN 978-80-7380-028-4.

HANZLÍKOVÁ, Miloslava. *Postavení obcí v rámci systému veřejné správy v ČR* [online]. České Budějovice, 2012. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Filozofická fakulta. Ústav evropských teritoriálních studií. [cit. 6. 1. 2015].

HORZINKOVÁ, Eva. Organizační vymezení veřejné správy. In: HORZINKOVÁ, Eva, NOVOTNÝ, Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010, s. 11 – 33. ISBN 978-80-7380-263-9.

JŮPTNER, Petr. *Komunální koalice a politické modely*. Politologická revue č. 2, 2004, s. 80 – 101.

KÁŇA, Pavel. *Základy veřejné správy*. Ostrava: MONTANEX, 2007. ISBN 978-80-7225-244-2.

Kancelář veřejného ochránce práv. *Doporučení pro obce a města, Obecní daně (místní poplatky, daň z nemovitosti, poplatek za komunální odpad* [online]. Brno: Ministerstvo vnitra ČR, 2010. [cit. 9. 4. 2012]. Dostupné z:
<http://www.mvcr.cz/odk2/soubor/edsp-obecni-dane-web-pdf.aspx>

KATZ, Richard, S., MAIR, Peter (eds.) 1994. *How Parties Organize: Change and Adaptation in Party Organizations in Western Democracies*. London: Thousand Oaks a New Delhi: Sage Publications, 2004.

KOPŘIVA, Radek. Dolní Roveň. In: ČMEJREK, Jaroslav a kol. *Participace občanů na veřejném životě venkovských obcí ČR*. Praha: Kernberg Publishing, s. r. o., 2009. 133s. ISBN 978-80-87168-10-3.

KOZÁKOVÁ, Lucie. *Zhodnocení dopadu realizovaných projektů na vývoj spádovosti obce Vacov* [online]. Praha, 2012. Bakalářská práce. Vysoká škola ekonomická v Praze. Národohospodářská fakulta. Katedra regionálních studií. [cit. 29. 9. 2014]. Dostupné z:
<http://www.vse.cz/vskp/33902_zhodnoceni_dopadu_realizovanych_projektu_na_vyvoj_spadovosti_obce_vacov>

KUBÁT, Michal. Volby a volební systémy. In: CABADA, Ladislav, KUBÁT, Michal a kol. *Úvod do studia politické vědy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007, s. 251 – 303. ISBN 978-80-7380-076-5.

MALAST, Jan. Charakter české územní samosprávy. In: VALEŠ, Lukáš a kol. *Politologické aspekty veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, s. 93 – 115. ISBN 80-7380-010-1.

MAŘÍKOVÁ, Pavlína. *Malé obce – sociologický pohled* [online]. Praha: Česká zemědělská univerzita, 2004. [cit. 7. 4. 2012]. Dostupné z:

<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/odbor/reforma/priloh_1.pdf>

MATES, Pavel. Stát a právní stát, základní pojmy. In: Kolektiv autorů. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004, s. 305 - 354. ISBN 80-86473-80-5.

MATRASOVÁ, Eva, ŠLAUF, Václav. *Obecní zřízení*. Praha: Institut pro místní správu, 2000.

Ministerstvo vnitra ČR. *Analýza aktuálního stavu veřejné správy* [online]. 2011. [cit. 9. 3. 2012]. Dostupné z:

<www.mvcr.cz/clanek/analyza-aktualniho-stavu-verejne-spravy.aspx>

NETOLICKÝ, Pavel. Obec. In: VALEŠ, Lukáš a kol. *Politologické aspekty veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, s. 116 – 137. ISBN 80-7380-010-1.

NOVÁK, Lukáš. Specifika volební participace občanů ve venkovských obcích. In: Think Together 2011. *Doktorská vědecká konference 7. února 2011*. [online]. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze. 2011. [cit. 6. 1. 2015]. ISBN978-80-213-2169-4. Dostupné z: <http://tt.pef.czu.cz/Files/1_printVersion_56.pdf>

NOVÁK, Michal a kol. *Vacovsko 1352 – 1980*. Vacov: MNV Vacov, 1980, 64 s.

NOVOTNÝ, Vladimír. Obce. In: HORZINKOVÁ, Eva, NOVOTNÝ, Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010, s. 107 – 112. ISBN 978-80-7380-263-9.

PROVAZNÍKOVÁ, Radka.: *Financování měst, obcí a regionů – teorie a praxe*. Praha: Grada Publishing, 2009. ISBN 978.80.2 47- 278 9- 9.

ROUČKA, Miroslav. Z činnosti obecního úřadu. *Vacovský zpravodaj* [online]. 2010, č. 9, s. 2. [cit. 27. 9. 2014].

Dostupné z:< http://vacov.cz/ouvacov/user/deska/zpravodaj_2010/vz_2010_09.pdf>

ROUČKA, Miroslav. Z obecního úřadu. *Vacovský zpravodaj* [online]. 2014, č. 9, s. 2. [cit. 27. 9. 2014].

Dostupné z:< http://vacov.cz/ouvacov/user/deska/zpravodaj_2014/vz_10_2014.pdf>

STARÝ, Václav. *110 let Sboru dobrovolných hasičů Vacov 1893 – 2003*. Vacov: Obecní úřad a SDH Vacov, 2003. 52 str.

ŠMÍD, Aleš. Vývoj územně správního členění státu ve vztahu k územní samosprávě v XXI. století a problematika roztržičnosti územní samosprávy. In: GROSPÍČ, Jiří,

LOUDA, Tomáš, VOSTRÁ, Lenka (eds). *Územní samospráva v České republice a Evropě*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007, s. 149 – 160. ISBN 978-80-7380-028-4.

VEDRAL, Jiří: Historie a současnost veřejné správy, k vymezení samostatné působnosti obce. In: Ministerstvo vnitra ČR [online]. 2000. [cit. 4. 12. 2011].

Dostupné z: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/casopisy/s/2000/0006/6nazor.html>>

Právní předpisy

Ústava České republiky.

Usnesení vlády České republiky ze dne 2. května 2001 č. 418 + P, o určení kritérií pro posouzení návrhů obcí na stanovení městy vládou a o vyjádření vlády k žádostem obcí o stanovení městy.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze.

Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů.

Internetové zdroje:

Aktuality. Sčítání lidu, domů a bytů 2011 [online]. [cit. 30. 9. 2014]. Dostupné z:
<http://www.scitani.cz>

Databáze demografických údajů za obce ČR. Český statistický úřad [online]. [cit. 24. 9. 2014]. Dostupné z: http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm

Dějiny 1948 – 1960. Stop totality [online]. [cit. 3. 10. 2014]. Dostupné z:
<http://www.stopytotality.org/ke-stazeni/dejiny-1948-1960>

Dokončené byty v obcích vybraného okresu. Český statistický úřad [online]. [cit. 24. 9. 2014]. Dostupné z:
http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=null&childsel0=1&cislotab=BYT7010PC_OB2.&voa=tabulka&go_zobraz=1&childsel0=1&verze=0

Struktur der Gemeinden. Gemeindebund [online]. [cit. 3. 1. 2015]. Dostupné z:
<http://gemeindebund.at/struktur-der-gemeinden>

Historie školství na Vacovsku. Obecní úřad Vacov [online]. [cit. 21. 9. 2014]. Dostupné z:
<http://www.vacov.cz/ouvacov/fr.asp?tab=ouvacov&id=41&burl=&pt=XS>

Historie školy. Základní škola a mateřská škola Vacov [online]. [cit. 29. 9. 2014]. Dostupné z: http://www.zsvacov.cz/?page_id=30

Malý lexikon obcí České republiky 2014. Český statistický úřad [online]. [cit. 3. 1. 2015]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/p/320199-14>

Mapy.cz [online]. [cit. 20. 9. 2014]. Dostupné z <http://www.mapy.cz>;

Mikroregion Šumavské podhůří [online]. [cit. 20. 9. 2014]. Dostupné z:
<http://www.sumavanet.cz/mrsp/>

Mikroregiony. Regionální Informační Servis [online]. [cit. 20. 9. 2014]. Dostupné z:

<http://www.risy.cz/vyskakovaci-okno-mikroregiony?id=667&language=Cs>

MPSV mění výpočet ukazatele registrované nezaměstnanosti. Finance.cz [online]. [cit. 25. 9. 2014]. Dostupné z:

<http://www.finance.cz/zpravy/finance/370159-mpsv-meni-vypocet-ukazatele-registrovane-nezamestnanosti/>

Nezaměstnanost v Jihomoravském kraji k 31. březnu 2014. Český statistický úřad [online]. [cit. 25. 9. 2014]. Dostupné z:

http://www.czso.cz/xb/redakce.nsf/i/nezamestnanost_v_jihomoravskem_kraji_k_31_brezn_u_2014

Nezapomeňte [online]. [cit. 3. 10. 2014]. Dostupné z:

http://www.nezapomente.cz/zobraz/zalozen_socialisticky_svaz_mladeze

Obyvatelstvo – průměrný věk, index stáří. Český statistický úřad [online]. [cit. 24. 9. 2014]. Dostupné z:

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=OBY5082PU_OK

O knihovně. Obecní knihovna ve Vacově [online]. [cit. 20. 11. 2014]. Dostupné z:

<http://knihovna.vacov.cz/?t=1416490104&modul=1&sm=6>

Počty obyvatel v obcích. Ministerstvo vnitra ČR [online]. [cit. 6. 3. 2012]. Dostupné z:

<http://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-pocty-obyvatel-v-obcich.aspx>

Prachatický deník.cz [online]. [cit. 15. 1. 2015]. Dostupné z:

http://prachaticky.denik.cz/zpravy_region/ve-vacove-se-meni-necela-tretina-vseh-kandidatu-20140819.html

Rozpočet obce [online]. [cit. 3. 10. 2014]. Dostupné z:

<http://www.rozpocetobce.cz/seznam-obci/550621-vacov?zobrazeni=celkem>

<http://www.rozpocetobce.cz/seznam-obci/550621-vacov?vydaje=vse#rok>

Z historie hasičského sboru ve Vacově. Sbor dobrovolných hasičů Vacov [online]. [cit. 20. 11. 2014]. Dostupné z: <http://www.sdhvacov.cz/historie.html>

Sčítání lidu, domů a bytů 2011 [online]. [cit. 23. 9. 2014]. Dostupné z: <http://vdb.czso.cz/sldbvo/#!stranka=podletematu&tu=30710&th=&vseuzemi=null&v=&vo=null&void=>

Stav obyvatelstva a průměrný věk v obcích SO ORP Vimperk. Český statistický úřad [online]. [cit. 23. 9. 2014]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=AGOBY6031PU_OB2.188&vo=null

Svaz měst a obcí nikdy nepodporoval násilné slučování obcí. Svaz měst a obcí České republiky [online]. [cit. 2. 5. 2012]. Dostupné z: <http://www.smocr.cz/cz/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/svaz-mest-a-obci-cr-nikdy-nepodporoval-nasilne-slucovani-obci.aspx>

Tisková zpráva. Ministerstvo práce a sociálních věcí [online]. [cit. 25. 9. 2014]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/11922/tz_090112b.pdf

Usnesení č. 1 ustavujícího zasedání Zastupitelstva obce Vacov ze dne 5. 11. 2010. Obecní úřad Vacov [online]. [cit. 30. 10. 2014]. Dostupné z: http://vacov.cz/ouvacov/user/deska/2010/ZO_2010/Usnesen%C3%AD01.2010.pdf

Územně analytické podklady (1a) v obcích vybraného SO ORP. Český statistický úřad [online]. [cit. 25. 9. 2014]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=UAP6010PU_OB1.188&vo=tabulka

Územně analytické podklady Jihočeský kraj. Oficiální internetový portál Jihočeského kraje [online]. [cit. 20. 9. 2014]. Dostupné z: http://www.kraj-jihocesky.cz/file.php?par%5Bview%5D=1&par%5Bid_r%5D=83077

Vacov. Města, obce a vesnice v ČR [online]. [cit. 20. 9. 2014]. Dostupné z:
<http://www.obce-mesta.info/obec.php?id=Vacov-550621>

Vacov - počet obyvatel a domů podle výsledků sčítání od roku 1869. Český statistický úřad [online]. [cit. 20. 9. 2014]. Dostupné z:
<http://www.czso.cz/sldb/sldb10.nsf/obydomy?openform&:550621>

Vacov. Regionální Informační Servis [online]. [cit. 20. 9. 2014]. Dostupné z:
<http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=550621>

Velikostní skupiny obcí podle krajů, okresů – počet obcí. Český statistický úřad [online]. [cit. 3. 1. 2015]. Dostupné z:
[http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/t/A900281F35/\\$File/32019914003.xls](http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/t/A900281F35/$File/32019914003.xls)

Volby.cz. Český statistický úřad [online]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/>.

Volební účast podle typů voleb v Jihomoravském kraji. Český statistický úřad [online]. [cit. 3. 11. 2014]. Dostupné z:
http://www.czso.cz/xb/redakce.nsf/i/volebni_ucast_podle_typu_voleb_v_jihomoravskem_kraji_

Vše o území. Sčítání lidu, domů a bytů 2011 [online]. [cit. 23. 9. 2014]. Dostupné z:
<http://vdb.czso.cz/sldbvo/#!stranka=vse-o-uzemi&tu=0&th=&vseuzemi=H4sIAAAAAAAAAAIVRv08bMRR>

Vybrané statistické údaje za obec. Český statistický úřad [online]. [cit. 24. 9. 2014]. Dostupné z:
http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?kapitola_id=5&potvrd=Dokon%C4%8Dit+%C3%BApravy&pro_1_154=550621&cislotab=MOS+ZV01&str=tabdetail.jsp

Vymezení venkovských obcí v Česku. Deník veřejné správy [online]. [cit. 3. 1. 2015]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6384068>

Zahájení školního roku v MŠ Vacov. Základní škola a mateřská škola Vacov [online]. [cit. 29. 9. 2014]. Dostupné z: <http://www.zsvacov.cz/?p=4627>

Základní informace o naší škole. Základní škola a mateřská škola Vacov [online]. [cit. 29. 9. 2014]. Dostupné z: http://www.zsvacov.cz/?page_id=26

Další zdroje

Jihočeská rozvojová. *Komunitní plán sociálních služeb na území obce s rozšířenou působností Vimperk na období 2011–2014* [online]. České Budějovice, 2010. 180 s. [cit. 27. 9. 2014]. Dostupné z: < <http://www.vimperk.cz/files/4329-komunitni-plan-socialnich-sluzeb.pdf>>

Obecní úřad ve Vacově, Kronika obce Vacov IV. díl, 1986 – 1995.

Státní okresní archiv Prachatice, fond Archiv obce Vacov, 1837 – 1945 (1959), Pamětní kniha obce Vacov I. díl, 1926 - 1959, 100 snímků. Dostupné z: < <https://digi.ceskearchivy.cz/DA?lang=cs&menu=3&id=122&page=1&search=vacov&sst=1&dates=&searchtype=&searcharch=&allwords=>>

Státní okresní archiv Prachatice, fond Místní národní výbor Vacov, 1945 – 1990, Pamětní kniha obce Vacov II. díl, 1960 - 1975, 115 snímků. Dostupné z: < <https://digi.ceskearchivy.cz/DA?lang=cs&menu=3&id=974&page=1&search=&sst=0&dates=&searchtype=&searcharch=&allwords=>>

Státní okresní archiv Prachatice, fond Místní národní výbor Vacov, 1945 – 1990, Pamětní kniha obce Vacov III. díl, 1976 - 1985, 199 snímků. Dostupné z: < <https://digi.ceskearchivy.cz/DA?lang=cs&menu=3&id=975&page=1&search=&sst=0&dates=&searchtype=&searcharch=&allwords=>>

Státní okresní archiv Prachatice, fond Archiv obce Vlkonice, 1900 – 1945 (1953), Pamětní kniha obce Vlkonice, 1924 - 1953, 38 snímků. Dostupné z: <<https://digi.ceskearchivy.cz/DA?menu=3&id=128&page=1&wx=&wy=&x=&y=&z=&r=0&lang=cs>>

Zápis z ustavujícího zasedání zastupitelstva obce Vacov [online]. Vacov:, vydáno 5. 11. 2010 [cit. 15. 1. 2015]. Dostupné z:

<http://www.vacov.cz/ouvacov/user/deska/2010/ZO_2010/Usnesení01.2010.pdf>.

Zápis z ustavujícího zasedání zastupitelstva obce Vacov [online]. Vacov:, vydáno 6. 11. 2014 [cit. 15. 1. 2015]. Dostupné z:

<http://vacov.cz/ouvacov/fr.asp?tab=ouvacov&id=954&burl=&pt=US>

Seznam rozhovorů

- Rozhovor č. 1. Miroslav Roučka (starosta obce Vacov), dne 13. 11. 2014
- Rozhovor č. 2: Miroslav Molitor (velitel SDH Vacov), dne 18. 11. 2014
- Rozhovor č. 3: Ing. Zdeněk Novák (zastupitel obce Vacov; čestný prezident oddílu kopané Sportovního klubu Vacov), dne 24. 11. 2014
- Rozhovor č. 4: Mgr. Václav Hanzlík (předseda oddílu kopané Sportovního klubu Vacov), dne 25. 11. 2014
- Rozhovor č. 5: Veronika Šturmová (zakladatelka a lektorka Baby Clubu Vacov), dne 8. 12. 2014
- Rozhovor č. 6: MVDr. František Roučka (zastupitel obce Vacov), dne 10. 12. 2014
- Rozhovor č. 7: František Hůle (místostarosta obce Vacov), dne 4. 12. 2014
- Rozhovor č. 8: Ing. Veronika Šťastná (zastupitelka obce Vacov), dne 19. 12. 2014
- Rozhovor č. 9: Mgr. Stanislav Mauric (zastupitel obce Vacov), dne 8. 12. 2014
- Rozhovor č. 10: Miroslav Roučka (starosta obce Vacov), dne 2. 11. 2012

12 Seznam zkratek

aj.	a jiné
apod.	a podobně
BEZPP	bez politické příslušnosti
cca	přibližně
č.	číslo
ČR	Česká republika
ČSPO	Český svaz požární ochrany
ČSSD	Česká strana sociálně demokratická
ČSÚ	Český statistický úřad
ČSV	Český svaz včelařů
ČSŽ	Český svaz žen
DPH	Daň s přidané hodnoty
EU	Evropská unie
Ha	hektar
ChKO	chráněná krajinná oblast
JPO3	Jednotka požární ochrany 3
JZD	jednotné zemědělské družstvo
Kč	Koruna česká
KDU-ČSL	Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová
km	kilometr
km ²	kilometr čtvereční
kol.	kolektiv
KSČM	Komunistická strana Čech a Moravy
MDŽ	Mezinárodní den žen
MNV	místní národní výbor
m. n. m.	metrů nad mořem
MV	místní výbor
např.	například
NF	národní fronta

NJP	Národní jednota Pošumavská
NK	nezávislí kandidáti
NP Šumava	Národní park Šumava
ODS	Občanská demokratická strana
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
pozn. aut.	poznámka autora
PS PČR	Poslanecká sněmovna parlamentu České republiky
resp.	respektive
ROP	regionální operační program
s.	strana
Sb.	Sbírka zákonů
SDH	sbor dobrovolných hasičů
SK	sportovní klub
SK Vacov	Sportovní klub Vacov
SNK	Sdružení nezávislých kandidátů
SNK I.	Sdružení nezávislých kandidátů I.
SNK Hasiči obce Vacov	Sdružení nezávislých kandidátů Hasiči obce Vacov
SNK – místní celkem	Sdružení nezávislých kandidátů – místní celkem
s. r. o.	společnost s ručením omezeným
srov.	srovnání
SSSR	Sovětský svaz socialistických republik
TJ Sokol	Tělovýchovná jednota Sokol
tzn.	to znamená
tzv.	takzvaný
z. č.	zákon číslo
ZDŠ	základní devítiletá škola
ZO	základní organizace
ZRTV	základní rekreační tělesná výchova
ZŠ	základní škola
MŠ	mateřská škola

13 Seznam grafů, tabulek a obrázků

Seznam grafů

Graf č. 1: Populační přírůstky v obci Vacov v časovém horizontu 1990 - 2013	- 38 -
Graf č. 2: Vzdělání osob nad 15 let z roku 2011 (první čtyři příčky)	- 39 -
Graf č. 3: Rozpočet obce Vacov v období 2000 - 2013	- 49 -
Graf č. 4: Věková struktura kandidátů do obecního zastupitelstva.....	- 70 -
Graf č. 5: Struktura kandidátů do obecního zastupitelstva dle pohlaví.....	- 71 -
Graf č. 6: Vývoj volebních výsledků MVDr. Františka Roučky a Miroslava Roučky ...	- 94 -
Graf č. 7: Struktura obecního zastupitelstva dle věku zastupitelů	- 95 -
Graf č. 8: Struktura obecního zastupitelstva dle vzdělání zastupitelů.....	- 96 -
Graf č. 9: Struktura obecního zastupitelstva dle pohlaví zastupitelů	- 96 -

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Velikostní struktura obcí k roku 2014.....	- 21 -
Tabulka č. 2: Velikostní struktura obcí v Rakousku k roku 2014.....	- 22 -
Tabulka č. 3: Počet obyvatel Vacova	- 31 -
Tabulka č. 4: Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých spádových oblastech obce Vacov ..	- 32 -
Tabulka č. 5: Administrativní zařazení obce Vacov	- 33 -
Tabulka č. 6: Součásti střediskové obce Vacov v číslech k roku 1976.....	- 36 -
Tabulka č. 7: Hospodářská činnost v obci Vacov	- 41 -
Tabulka č. 8: Počet dokončených bytů v obci Vacov v období 2002 - 2003	- 47 -
Tabulka č. 9: Výsledky voleb do obecního zastupitelstva ve Vacově	- 72 -
Tabulka č. 10: Volební účast ve Vacově a České republice.....	- 84 -
Tabulka č. 11: Zvolená obecní zastupitelstva ve Vacově v jednotlivých volebních ob..	- 92 -

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Obec Vacov	- 33 -
--------------------------------	--------

14 Přílohy

Seznam příloh

Příloha č. 1: Průměrný počet obyvatel v EU na jednu místní administrativní jednotku (situace v roce 2007)	- 125 -
Příloha č. 2: Minimální nutná podpora pro kandidaturu nezávislých kandidátů a jejich sdružení.....	- 126 -
Příloha č. 3: Kandidáti v komunálních volbách ve Vacově v letech 1994 – 2014	- 127 -
Příloha č. 4: Rozhovor č. 1 s Miroslavem Roučkou (starosta obce Vacov)	- 131 -
Příloha č. 5: Rozhovor č. 2 s Miroslavem Molitorem (velitel SDH Vacov)	- 134 -
Příloha č. 6: Rozhovor č. 3 s Ing. Zdeňkem Novákem (funkcionář fotbalového oddílu SK Vacov, zastupitel obce)	- 136 -
Příloha č. 7: Rozhovor č. 4 s Mgr. Václavem Hanzlíkem (předseda fotbalového oddílu SK Vacov)	- 138 -
Příloha č. 8: Rozhovor č. 5 s Veronikou Šturmovou (zakladat. Baby Clubu Vacov) ..	- 140 -
Příloha č. 9: Rozhovor č. 6 s MVDr. Františkem Roučkou (zastupitel obce Vacov) ..	- 142 -
Příloha č. 10: Rozhovor č. 7 s Františkem Hůlem (místostarosta obce Vacov)	- 144 -
Příloha č. 11: Rozhovor č. 8 s Ing. Veronikou Šťastnou (zastupitelka obce Vacov)...	- 146 -
Příloha č. 12: Rozhovor č. 9 s Mgr. Stanislavem Mauricem (zastupitel obce Vacov) -	- 148 -
Příloha č. 13: Volební program ODS	- 150 -
Příloha č. 14: Volební program TOP 09 a nezávislých.....	- 151 -
Příloha č. 15: Volební program KSČM.....	- 152 -
Příloha č. 16: Volební program SNK.....	- 154 -

Příloha č. 1: Průměrný počet obyvatel v EU na jednu místní administrativní jednotku
(situace v roce 2007)

Země	Počet obcí	Počet obyvatel
Belgie	589	17 735
Bulharsko	5 329	1 449
Česká republika	6 249	1 636
Dánsko	271	19 968
Estonsko	227	5 589
Finsko	416	11 741
Francie	36 683	1 651
Irsko	3 441	1 194
Itálie	8 101	7 218
Kypr	613	1 220
Litva	518	6 651
Lotyšsko	527	4 303
Lucembursko	116	3 856
Maďarsko	3 152	3 211
Malta	68	5 922
Německo	13 179	6 260
Nizozemsko	443	33 345
Polsko	2 478	15 405
Portugalsko	4 260	2 473
Rakousko	2 857	2 899
Rumunsko	3 174	6 800
Řecko	1 033	10 200
Slovensko	2 928	1 839
Slovinsko	210	10 350
Španělsko	8 111	5 308
Velká Británie	10 664	5 622
Švédsko	290	31 073
Celkem EU 27	121 601	4 092

Zdroj: Provazníková, R.: Financování měst, obcí a regionů – teorie a praxe. Praha: Grada Publishing, 2009.
ISBN 978.80.2 47- 278 9- 9.

Příloha č. 2: Minimální nutná podpora pro kandidaturu nezávislých kandidátů a jejich sdružení

Počet obyvatel v obvodě	Minimální počet z obyvatel obce u nezávislých kandidátů	Minimální počet z obyvatel obce u sdružení nezávislých kandidátů
do 500	5%	7%
nad 500 do 3 000	4 %, nejméně 25	7%
nad 3 000 do 10 000	3 %, nejméně 120	7%
nad 10 000 do 50 000	2 %, nejméně 600	7%
nad 50 000 do 150 000	1 %, nejméně 1 000	7%
nad 150 000	0,5 %, nejméně 1 500	7%

Zdroj: Příl. počty podpisů na peticích podle § 21 (4), z. č. 491/2001 Sb.

Příloha č. 3: Kandidáti v komunálních volbách ve Vacově v letech 1994 – 2014

Následující tabulka obsahuje údaje týkající se kandidatury vacovských občanů ve volbách do obecního zastupitelstva od roku 1994. Modře označené řádky zvýrazňují osoby, které kandidovaly ve volbách více než jednou. Zisk mandátu je znázorněn tučně zvýrazněným rokem, v němž kandidát podporu voličů získal. Tabulka rovněž uvádí navrhuující stranu. Pokud se tento údaj u některého jména obměňuje a zároveň kandidát dosáhl volebního zisku, vždy je i tučně zvýrazněno, jakou stranou byl na kandidátní listinu dosazen (pozn. aut.).

Přehled kandidátů v komunálních volbách v obci Vacov v letech 1994 - 2014				
Kandidát	Rok	Počet kandidatur	Navrhující strana	Politická příslušnost
Vlček Václav	1994 , 1998, -, -, -, -	2	KSČM	KSČM
Mašek Josef	1994 , 1998, 2002, 2006, -, -	4	NK, KSČM	BEZPP
Kolářová Marie	1994 , 1998, 2002, 2006, -, -	4	KSČM	KSČM
Roučka Jan	1994 , -, 2002 , 2006, 2010, -	4	NK, KSČM , NK, KSČM	BEZPP
Zloch Josef Ing.	1994 , 1998 , 2002 , 2006 , 2010 , 2014	6	KSČM	KSČM
Roučka František MVDr.	1994 , 1998 , 2002 , 2006 , 2010 , 2014	6	KSČM	KSČM
Krajánek Jaroslav	1994, -, -, -, -, -	1	NK	BEZPP
Nováková Dagmar	1994, 1998, 2002, 2006, 2010, -	5	KSČM	KSČM
Balvínová Marie	1994, -, -, 2006, -, -	2	KSČM	KSČM
Slámová Anděla	1994, -, -, -, -, -	1	NK	BEZPP
Nauš Jaroslav	1994, 1998, 2002, 2006, -, -	4	KSČM	KSČM
Dvořáková Jiřina	1994, -, -, -, -, -	1	KSČM	KSČM
Voldřichová Jaroslava	1994, 1998, 2002, -, -, -	3	KSČM	KSČM
Mašková Jana	1994, 1998, 2002, 2006, 2010, -	5	KSČM	KSČM
Čejka Miroslav	1994, -, -, -, -, -	1	KSČM	KSČM
Vachel František	1994 , 1998, -, -, -, -	2	ODS	BEZPP
Roučka Miroslav	1994 , 1998 , 2002 , 2006 , 2010 , 2014	6	ODS	BEZPP, ODS
Česáňková Věra	1994 , -, -, -, -, -	1	ODS	BEZPP
Sládek Jiří	1994 , -, -, -, -, -	1	ODS	BEZPP
Meszáros Milan Mgr.	1994 , 1998, 2002, 2006, 2010, 2014	6	ODS	ODS, BEZPP, ODS
Trojanová Anna	1994, 1998, 2002, -, -, -	3	ODS	ODS
Chum František	1994, -, -, -, -, -	1	ODS	BEZPP
Novák Zdeněk Ing.	1994, 1998 , 2002 , 2006 , 2010 , 2014	6	ODS	BEZPP, ODS
Štěpánek Václav	1994, -, -, -, -, -	1	ODS	BEZPP
Ira Jan	1994 , 1998, 2002, 2006	4	ODS	BEZPP
Kadečková Alena	1994, -, -, -, -, -	1	ODS	ODS
Blatná Jana	1994, -, -, -, -, -	1	ODS	BEZPP
Hůle František	1994 , 1998 , 2002 , 2006, 2010 , 2014	6	KDU-ČSL	BEZPP
Kovář Jiří (1949)	1994 , 1998 , 2002, 2006, -, 2014	5	KDU-ČSL	KDU-ČSL

Mráček Bohumil	1994, -, -, -, -	1	KDU-ČSL	BEZPP
Sova Miroslav	1994, 1998, 2002, 2006, 2010, 2014	6	KDU-ČSL, TOP 09, NK	BEZPP
Lazna Jaroslav	1994, 1998, 2002, -, 2010, -	4	KDU-ČSL, NK, KSČM	BEZPP
Kovářová Marie	1994, -, -, -, -	1	KDU-ČSL	BEZPP
Leština Pavel	1994, -, -, -, -	1	KDU-ČSL	BEZPP
Škopek Jiří	1994, -, -, -, -	1	KDU-ČSL	BEZPP
Blahout Miroslav	-, 1998, 2002, 2006, 2010, 2014	5	ODS	BEZPP
Uhlířová Ivana MUDr.	-, 1998, 2002, 2006, 2010, 2014	5	ODS	BEZPP
Česánek František	-, 1998, -, 2006, 2010, 2014	4	ODS	BEZPP
Voldřichová Helena Mgr.	-, 1998, -, -, -, -	1	ODS	BEZPP
Rychtář Jan	-, 1998, -, -, -, -	1	ODS	BEZPP
Valta Pavel	-, 1998, 2002, 2006, 2010, 2014	5	ODS	BEZPP
Kopáčíková Pavlína Mgr.	-, 1998, 2002, 2006, 2010, 2014	5	ODS	BEZPP
Mrázová Jaroslava	-, 1998, -, -, -, -	1	ODS	BEZPP
Nováková Marie	-, 1998, -, -, -, -	1	ODS	ODS
Novotný Jaroslav	-, 1998, 2002, 2006, 2010, 2014	5	KDU-ČSL, ČSSD, NK, KSČM	BEZPP
Šochman Miloslav	-, 1998, -, -, -, 2014	2	KDU-ČSL	BEZPP
Šťastný Pavel	-, 1998, -, -, -, 2014	2	KDU-ČSL, NK	BEZPP
Chumová/Menšíková Jaroslava	-, 1998, 2002, 2006, 2010, 2014	5	KDU-ČSL	BEZPP
Macholda Stanislav	-, 1998, 2002, 2006, 2010, 2014	5	KDU-ČSL	BEZPP
Žipek Karel	-, 1998, 2002, -, -, -	2	KDU-ČSL	BEZPP, KDU-ČSL
Macourek Josef	-, 1998, -, -, -, -	1	KDU-ČSL	BEZPP
Bláha Miroslav	-, 1998, 2002, -, -, -, -	2	KDU-ČSL	BEZPP
Kordík Josef	-, 1998, 2002, 2006, -, -, -	3	KDU-ČSL	BEZPP
Vítovec Bohumil	-, 1998, 2002, -, -, -, -	2	KDU-ČSL	BEZPP
Kolářová Vlasta	-, 1998, -, -, -, -, -	1	KDU-ČSL	KDU-ČSL
Kolářová Jaroslava	-, 1998, 2002, -, 2010, -	3	ČSSD, KDU-ČSL	BEZPP
Tichý Petr	-, 1998, -, -, -, -, -	1	ČSSD	BEZPP
Špalek Petr	-, 1998, 2002, 2006, 2010, -	4	ČSSD, ODS	BEZPP
Kolář Petr	-, 1998, 2002, -, 2010, -	3	ČSSD, KDU-ČSL	BEZPP
Mauric Alois	-, 1998, -, -, -, -, -	1	ČSSD	BEZPP
Pilný Milan	-, 1998, 2002, 2006, 2010, 2014	5	KSČM	KSČM
Ptáček František	-, 1998, 2002, -, 2010, 2014	4	KSČM	KSČM
Chrstoš František	-, 1998, -, -, -, -, -	1	KSČM	BEZPP
Sedláček Miroslav	-, 1998, 2002, -, -, -, -	2	KSČM	BEZPP
Kůs Karel	-, 1998, 2002, 2006, 2010, 2014	5	KSČM	KSČM
Maršálek František	-, 1998, 2006, -, -, -, -	2	KSČM, NK	BEZPP
Mauric Stanislav Mgr.	-, 1998, 2002, 2006, 2010, 2014	5	NK	BEZPP
Ketzer Jaroslav	-, 1998, -, -, -, -, -	1	NK	BEZPP
Říha Zdeněk Mgr.	-, 1998, 2002, 2006, 2010, 2014	5	NK	BEZPP
Sládek Jiří	-, 1998, 2002, 2006, -, -, -	3	NK	BEZPP
Bláhovcová Božena	-, 1998, -, -, -, -, -	1	NK	BEZPP
Maršák František	-, 1998, -, -, 2010, 2014	3	NK	BEZPP
Chumová Martina	-, 1998, -, -, -, -, -	1	NK	BEZPP
Kůs Jan	-, 1998, 2002, 2006, -, -, -	3	NK	BEZPP
Daňha Josef	-, 1998, -, -, -, -, -	1	NK	BEZPP
Blatný Josef	-, 1998, -, -, -, -, -	1	NK	BEZPP
Spirit Jan	-, 1998, -, -, -, -, -	1	NK	BEZPP
Králová Marie	-, 1998, -, -, -, -, -	1	NK	BEZPP
Grabmüllerová Blanka	-, 1998, -, -, -, -, -	1	NK	BEZPP

Novák David	- , 1998, - , - , - , -	1	NK	BEZPP
Bláhovec Josef	- , - , 2002, 2006, 2010, 2014	4	NK, KDU-ČSL, TOP 09	BEZPP, KDU-ČSL, TOP 09
Vácha Jaromír	- , - , 2002, 2006, - , -	2	NK, KDU-ČSL	BEZPP
Šochmanová Olga	- , - , 2002, 2006, - , 2014	3	NK, KDU-ČSL	BEZPP
Lukáš Vladimír	- , - , 2002, 2006, - , -	2	NK, KDU-ČSL	BEZPP
Myslíková Jindra	- , - , 2002, - , - , -	1	NK	BEZPP
Vozka František	- , - , 2002, - , - , -	1	NK	BEZPP
Molitor Miroslav	- , - , 2002 , - , - , -	1	NK	BEZPP
Maránek Josef	- , - , 2002, - , - , -	1	NK	BEZPP
Ševčík Václav	- , - , 2002, - , - , -	1	NK	BEZPP
Kadečka Václav	- , - , 2002, - , - , -	1	NK	BEZPP
Had Karel	- , - , 2002, - , - , -	1	NK	BEZPP
Škopek Josef	- , - , 2002, - , - , -	1	NK	BEZPP
Pšenička Jaroslav	- , - , 2002, - , - , -	1	NK	BEZPP
Pšenička Stanislav	- , - , 2002, 2006, - , -	2	NK	BEZPP
Maršálek Radek	- , - , 2002, - , - , -	1	NK	BEZPP
Čejka Pavel	- , - , 2002, - , - , -	1	NK	BEZPP
Roučka Michal	- , - , 2002, - , - , -	1	NK	BEZPP
Vinter Václav	- , - , 2002, - , - , -	1	NK	BEZPP
Škopek Petr	- , - , 2002, - , - , -	1	NK	BEZPP
Hejzman Václav	- , - , 2002, - , - , -	1	NK	BEZPP
Moutelík Martin	- , - , 2002, 2006, 2010, 2014	4	ODS	BEZPP
Vyleťal Petr Ing.	- , - , 2002 , - , - , -	1	ODS	BEZPP
Chum Václav	- , - , 2002, 2006, - , -	2	ODS	BEZPP
Ševčík František	- , - , 2002, 2006, 2010, 2014	4	ODS	BEZPP
Němec Josef DiS.	- , - , 2002, 2006, 2010, 2014	4	ODS	BEZPP
Šťastný Jan	- , - , 2002, 2006, 2010, 2014	4	NK, NK, TOP 09, NK	BEZPP
Kozák Miroslav	- , - , 2002, 2006, 2010, -	3	NK	BEZPP
Picha Jan Ing.	- , - , 2002, 2006, 2010, 2014	4	NK	BEZPP
Šašek Vladimír Ing.	- , - , 2002 , 2006, - , -	2	NK	BEZPP
Šťastný Pavel	- , - , 2002, 2006, 2010, -	3	NK	BEZPP
Patera František	- , - , 2002, 2006 , - , -	2	NK	BEZPP
Pšeničková Simona Ing.	- , - , 2002, - , - , -	1	NK	BEZPP
Pahorecký Jaroslav	- , - , 2002, 2006, - , -	2	NK	BEZPP
Rychtář Josef	- , - , 2002, 2006, 2010, 2014	4	NK	BEZPP
Mach Josef	- , - , 2002, 2006, 2010, -	3	NK	BEZPP
Čtvrtník František (1957)	- , - , 2002, 2006, 2010, 2014	4	NK	BEZPP
Bůžek Milan	- , - , 2002, - , 2010, 2014	3	ČSSD, TOP 09, NK	BEZPP
Mauric Miroslav	- , - , 2002, - , - , -	1	ČSSD	BEZPP
Jelínková Drahomíra	- , - , 2002, 2006 , 2010, -	3	ČSSD, KDU-ČSL	BEZPP
Veselý Rudolf	- , - , 2002, - , - , -	1	ČSSD	BEZPP
Bastl František	- , - , 2002, - , 2010, 2014	3	ČSSD, TOP 09, NK	BEZPP
Havlan Jan Ing.	- , - , 2002, - , - , -	1	KSČM	BEZPP
Volf František	- , - , 2002, - , - , -	1	KSČM	BEZPP
Pilný František	- , - , - , 2006, - , -	1	NK	BEZPP
Kovářík Václav	- , - , - , 2006, 2010, 2014	3	NK, KSČM	BEZPP
Němcová Marie	- , - , - , 2006, - , 2014	2	NK, KSČM	BEZPP
Novotná Anežka	- , - , - , 2006, - , -	1	NK	BEZPP
Tomášek Jaroslav	- , - , - , 2006, - , -	1	NK	BEZPP
Chum Josef	- , - , - , 2006, - , -	1	NK	BEZPP
Hrošová Ludmila	- , - , - , 2006, - , -	1	NK	BEZPP
Roučková Marie Ing.	- , - , - , 2006 , - , - 2014	2	NK, KSČM	BEZPP

Fuks Jiří	- , - , - , 2006, - , -	1	NK	BEZPP
Frič Vlastimil Ing.	- , - , - , 2006, 2010 , 2014	3	ODS	BEZPP
Parrová Drahomíra B.Arch.	- , - , - , 2006, 2010, -	2	KDU-ČSL	BEZPP
Uhlíř Jan	- , - , - , 2006, 2010, 2014	3	KDU-ČSL	BEZPP
Svobodová Kateřina	- , - , - , 2006, 2010, 2014	3	KDU-ČSL	BEZPP
Novák Bohumil	- , - , - , 2006, 2010, 2014	3	KSČM	KSČM
Havel Jan	- , - , - , 2006, - , -	1	KSČM	KSČM
Klapsiová Božena	- , - , - , 2006, 2010, -	2	KSČM	BEZPP, KSČM
Hadrava Stanislav	- , - , - , 2006, 2010, 2014	3	KSČM	KSČM
Jelínek Antonín	- , - , - , 2006, - , -	1	KSČM	KSČM
Holub Petr	- , - , - , - , 2010 , -	1	NK	BEZPP
Potužník Miloslav	- , - , - , - , 2010, 2014	2	NK	BEZPP
Uhlířová Hana	- , - , - , - , 2010, 2014	2	NK	BEZPP
Škopek Jaroslav	- , - , - , - , 2010, 2014	2	NK	BEZPP
Mészáros Marek	- , - , - , - , 2010, 2014	2	NK	BEZPP
Jírovec Vladimír	- , - , - , - , 2010, 2014	2	NK	BEZPP
Appelt Josef	- , - , - , - , 2010, 2014	2	NK	BEZPP
Čtvrtník František (1979)	- , - , - , - , 2010, 2014	2	ODS	BEZPP
Appeltovej Zuzana MUDr.	- , - , - , - , 2010, 2014	2	ODS	BEZPP
Fričová Daniela	- , - , - , - , 2010, 2014	2	KDU-ČSL	BEZPP
Šturmová Veronika	- , - , - , - , 2010, -	1	KDU-ČSL	BEZPP
Bedlivý Jiří	- , - , - , - , 2010, -	1	KDU-ČSL	BEZPP
Mráz Pavel	- , - , - , - , 2010, 2014	2	KDU-ČSL	BEZPP
Kordíková Věra	- , - , - , - , 2010, -	1	KDU-ČSL	BEZPP
Pourová Marcela	- , - , - , - , 2010, -	1	KDU-ČSL	BEZPP
Šťastná Veronika	- , - , - , - , 2010, 2014	2	TOP 09, NK	BEZPP
Ptáček Radek	- , - , - , - , 2010, 2014	2	TOP 09, NK	BEZPP
Buřič Miloš Ing. Ph.D.	- , - , - , - , 2010, 2014	2	TOP 09	BEZPP, TOP 09
Voják Martin	- , - , - , - , 2010, 2014	2	TOP 09, NK	BEZPP
Rouče František	- , - , - , - , 2010, 2014	2	TOP 09, NK	BEZPP
Ira Jan	- , - , - , - , 2010, 2014	2	TOP 09, NK	BEZPP
Kligerová Martina	- , - , - , - , 2010, -	1	TOP 09	BEZPP
Seidl Jaroslav	- , - , - , - , 2010, -	1	TOP 09	BEZPP
Bláhovcová Dominika Mgr.	- , - , - , - , 2010, -	1	TOP 09	BEZPP
Zlochová Věra	- , - , - , - , 2010, 2014	2	KSČM	BEZPP
Smil David	- , - , - , - , - , 2014	1	KSČM	BEZPP
Zavázal Zdeněk Ing.	- , - , - , - , - , 2014	1	KSČM	BEZPP
Skácelová Božena	- , - , - , - , - , 2014	1	KSČM	KSČM
Klasová Petra Ing.	- , - , - , - , - , 2014	1	NK	BEZPP
Šturma Václav	- , - , - , - , - , 2014	1	NK	BEZPP
Randák Jan	- , - , - , - , - , 2014	1	NK	BEZPP
Poucha Karel Ing. arch.	- , - , - , - , - , 2014	1	ODS	BEZPP
Valtová Pavla	- , - , - , - , - , 2014	1	NK	BEZPP
Krejčí Jaroslav	- , - , - , - , - , 2014	1	NK	BEZPP
Kovářová Tereza	- , - , - , - , - , 2014	1	KDU-ČSL	BEZPP
Kovář Jiří (1975)	- , - , - , - , - , 2014	1	KDU-ČSL	BEZPP
Grabmüllerová Štěpánka	- , - , - , - , - , 2014	1	KDU-ČSL	BEZPP

Zdroj: Volby.cz, dostupné z <http://www.volby.cz/> [cit. 17. 1. 2015]; vlastní zpracování.

Příloha č. 4: Rozhovor č. 1 s Miroslavem Roučkou (starosta obce Vacov)

1. Jak je sestavován rozpočet, resp. jak probíhá rozpočtový proces v obci?

Proces rozpočtu je poměrně jednotvárná záležitost, která probíhá každý rok. My víme, jaké jsou naše stabilní příjmy, ty se v podstatě mění velice málo. A z těchto předpokládaných příjmů musíme prvotně vyčlenit prostředky na uhrazení nezbytných nákladů, jakými jsou např. mzdy obecního aparátu, provoz základní a mateřské školy, energie apod. Dále nesmíme zapomenout na pravidelné preventivní údržby komunikací, veřejného osvětlení aj. Zároveň do plánovaných nákladů zahrneme i věci, které takřkajíc nesnesou odkladu. V současné době je to třeba vodárna ve Lhotě nad Rohanovem či poškozená střecha obecního úřadu. A poté přicházejí nějaké ty konkrétní záměry, které jsou pro ten následný rok. Většina těch investičních akcí je ale závislá na dotacích. Bohužel, my teď ale nevíme, jaké budou vypsané dotační programy na příští rok, natož abychom přesně věděli, kolik prostředků se nám podaří získat. Proto v těchto otázkách nelze rozpočet sestavit přesně. Pro představu zmíním snahu obce Vacov o výstavbu nové čističky odpadních vod ve Vlkonících. Je nereálné akci uskutečnit pouze z obecních peněz. Proto do připravovaného rozpočtu dáme nějakou sumu na vodohospodářskou sféru s tím, že se v průběhu roku budeme snažit získat peníze odjinud. A potom nastupují tzv. rozpočtová opatření, protože buď dotaci obdržíme a v rámci finanční spoluúčasti se peníze z rozpočtu vyčerpají nebo se vyčerpají ve výši větší. Anebo bude dotace zamítnuta a námi vyčleněné peníze se nevyčerpají. Prvotní hrubý nástin záměrů dělám já, ale opírám se o ekonomickou složku s ohledem na finanční možnosti, protože my dneska víme, jaké jsou naše stabilní příjmy. Ty se v podstatě mění velice málo. Poté se tento návrh předkládá radě, která se k tomu vyjadřuje.

2. Z jakých zdrojů se skládají hlavní příjmy obce?

Finanční prostředky získáváme z tzv. RUD. Tyto prostředky stačí ale pouze na základní chod obce a na něco málo víc.. Bohužel, naše obec nemá žádný vlastní významný zdroj financí. Netěžíme z pronájmu či prodeje nemovitostí, nemáme lesy ani nic podobného. V tomto ohledu jsme vlastně chudí. Náš základní rozpočet se pohybuje okolo šestnácti milionů korun. Ale díky dotacím se nám ho podaří otočit až na čtyřicet či padesát milionů. V této oblasti se nám poměrně daří. Zaměstnanci z finančního úřadu nás co do výše získaných dotací několikrát srovnávali s okresním městem Prachatice.

3. Jaká část finančních prostředků je určena na investice?

Na investice je určeno to, co zbyde po odečtení nezbytných nákladů.

Kam nejčastěji směřují investice?

To je každý rok různé. Záleží na záměru, který se do konkrétního rozpočtového roku dává. V tomto roce (rok 2014) to bylo především školství, kdy došlo ke kapacitnímu rozšíření a zateplení školky a k zateplení školy. Zároveň šlo i o snížení režijních nákladů, neboť vytápění těchto budov bylo v poměru k „tepelné pohodě“ v nich finančně neúměrné. V nadcházejícím období se budou investiční prostředky orientovat spíše do vodohospodářské infrastruktury.

4. Do jakých částí obce nejčastěji směřují investice? Je nějaká osada preferovanější?

Největší část investic směřovala do centrální části. Ale drtivá většina toho, co se ve Vacově (resp. v již propojených částech Měřeticích, Vlkonících a Vacově) udělalo, ve větší či menší míře slouží občanům celé naší obce, i těm, kteří ji navštěvují. Vacov tvoří centrum celé obce a stavby, které se zde zbudovaly, by šly jen stěží realizovat jinde. Přece nebudeme stavět novou školu v Benešově.

Myslím, že je zbytečné konkrétně ptát, kolik se přesně do jaké části investovalo, protože jsme jedna obec a věřím, že takto je to chápáno většinou občanů. Skutečností však je, že se jedná

o mnoha milionové částky. Snahou vedení obce bylo a je v rámci veškerých možností trvale zlepšovat podmínky pro život v celé naší obci.

5. Podporuje obec finančně činnost místních spolků?

Snažíme se podporovat všechny spolky v obci. Příspěvky se však pohybují řádově pouze okolo pěti až šesti tisíc korun. Ale na druhou stranu spolkům umožníme nebo slevíme např. na pronájmu obecního sálu při pořádání nejrůznějších akcí či plesů. Co je smysluplné, tak přispíváme. Nezanedbatelnou položkou v rozpočtu tvoří potom příspěvky pro hasiče z jednotlivých správních částí obce. Všichni chtějí udržovat vozidla a techniku v dobrém stavu a pravidelné technické či financování pohonných hmot není jednoduchou záležitostí.

6. Jaké investice plánuje obec v budoucnosti? Jaké jsou priority pro volební období 2014 – 2018?

Největší prioritou je zejména vodohospodářská infrastruktura. Jedná se o finančně velmi náročnou sféru a my bychom ji chtěli řešit co možná nejkompaktněji. Cílem je co nejvíce opravit a zmodernizovat. Zároveň je třeba zaměřit se na čističku odpadních vod ve Vlkonících. Té už byla udělena i výjimka, protože už vlastně ani nečistí tak, jak má. A my se této problematice musíme věnovat, vždyť jde i o otázku životního prostředí apod. Dále plánujeme rekonstrukci druhé části náměstí, opravy místních komunikací, modernizaci veřejného osvětlení s cílem snížit náklady za energie.. Nejdůležitější je, aby jednotlivých osadách byly slušné cesty, aby tam měli v potřebném rozsahu veřejné osvětlení. Pozornost je třeba věnovat i zajištění zdravotních služeb v obci.

Ohledně revitalizace vacovského centra, resp. horní části náměstí, jsme v zastupitelstvu dlouho debatovali. Zastupitelé vyjadřovali různé názory. Nicméně se nám podařilo přijmout nějaký kompromis a nyní doufáme, že se nám projekt podaří v novém volebním období 2014 – 2018 zrealizovat.

7. Proč jste se rozhodl kandidovat do obecního zastupitelstva? Jaké jste měl představy, když jste kandidoval?

O politiku jsem se začal zajímat až po revoluci. Neměl jsem motivaci a vše se mi zdálo poměrně nicotné. Kandidoval jsem tedy až po revoluci a hned jsem se do zastupitelstva dostal. Moje vize se samozřejmě nelišila od ostatních kandidátů. Chtěl jsem, aby se obci dařilo a aby prosperovala. Teď s odstupem času ale mohu říct, že když jsem kandidoval na začátku jako zastupitel, tak mé představy až tak zásadní nebyly. Protože jako neuvolněný zastupitel se musíte věnovat vlastnímu zaměstnání, na zasedání zastupitelstva přijdete několikrát do roka a na vymýšlení převratů nemáte čas. Takže ty konkrétní myšlenky, co a jak dělat, přišly, až když jsem začal dělat starostu. Členem ODS nejsem dlouho, asi od roku 2006. Netoužil jsem po politické kariéře. Ale jelikož v té době jsem již byl starostou obce, zdálo se mi, že člověk v této funkci by měl mít nějakou vizitku a měl by někam patřit. Zároveň mi v době mého zvolení do funkce starosty bylo jedním ze zastupitelů vytčeno, že sice kandidujeme za občanskou demokracii, ale nikdo z nás není oficiálním členem. Tak mi připadalo správné do strany vstoupit. Neměl jsem tedy v úmyslu politicky prosazovat linii či centrální politiku ODS na místní úrovni, ale přiznávám, že jejich myšlenky jsou mi bližší než ideje jiných stran.

8. Na co jste za svou dobu působení nejvíce hrdý?

Velkou radost mám z postavení domu pro seniory, protože cítím i velkou vděčnost těch lidí. Dále z toho, že tu je zázemí pro kulturní činnost. Od té doby u nás kulturní dění kvete a mám pocit, že nás všechny jako občany stmeluje. Došlo i k řadě změn vizuálních, např. se změnilo celé centrální náměstí, v jednotlivých osadách došlo ke zlepšení komunikací, zrekonstruovalo se veřejné osvětlení.. Změnilo se hodně věcí a to mě opravdu těší. A velkou radost mám zejména z celkové soudržnosti, která v obci panuje, což je trošku jiná situace než v řadě jiných okolních obcí. I si trůfám říci, že obecní zastupitelstvo máme více sjednocené. Nejsou tu „šarvátky“ a rozpory, jako všude jinde.

- 9. Má zde Vaše politická strana základní organizaci?**
ODS v obci politickou organizaci má. Ale je velice chabá, máme 5 členů. Je to pouze takový „folklor“. Nescházíme se a nevyvíjíme žádnou činnost.
- 10. Jak sestavujete kandidátní listinu? Vyskytují se při tom nějaké spory?**
Letošní kandidátku jsme obsadili starými členy. Spory nenastávají. Pořadí kandidátů konzultujeme a vždy se nám podaří dospět ke společnému konsensu. Občas nastane i situace, kdy se snažíme reflektovat, jak je kandidát v obci známý. Pokud víme, že je činný, nemusíme ho striktně umisťovat na první pozice, a přesto se do zastupitelstva dostane. A naopak, máme schopné kandidáty, kteří ale bohužel nejsou ve všech částech obce známí a musíme je dát na přednější příčky. Takže ono je to i o tom, jak je kdo známý, jak se prezentuje.
Jste schopni zaplnit celou kandidátní listinu?
Problém se zaplněním kandidátky nemáme.
Snažíte se zohlednit, aby na kandidátní listině byli zastoupeni občané ze všech osad obce?
Při sestavování kandidátky jsme se snažili obsadit kandidáty z různých správních částí. Nicméně ono se to vždycky nepovede. Měli jsme nominované lidi z Rohanova, Javorníka...
- 11. Sestavujete volební program? Jak se před volbami prezentujete?**
Distribuovali jsme pouze volební program, který je vodítkem našeho snažení a o který budeme opravdu usilovat. Nepořádáme žádné předvolební meetingy. Ten se naposledy konal, pokud si dobře vzpomínám, v roce 1994.
- 12. Jak dle Vašeho názoru funguje spolupráce mezi zastupiteli z různých volebních stran? Existuje v obci nějaká opozice?**
Několik volebních období zpět v obci opozice byla, a zřetelná. Ale v současné době se „hrany obrousily“, tak si myslím, že nejsou zásadní důvody, proč by mělo k nějakým střetům docházet. I pokud se podíváme na jejich volební program, tak nám všem jde o společnou věc.
- 13. Chystáte se kandidovat i v příštím volebním období?**
Jako starosta nebo místostarosta určitě ne. Jako zastupitel zatím nevím. Tuto variantu jsem zatím nezvažoval. Proto ji ani nepřijímám, ani nevyklučuji. Uvidíme za čtyři roky.
- 14. Jste členem nějakého vacovského spolku?**
Ne.
- 15. Jak hodnotíte zájem lidí o spolkovou činnost, o dění v obci, o samosprávu? (např. jaká je účast občanů na zasedání zastupitelstva apod.)**
Po stránce oficiální bych řekl, že zájem až tak vysoký není. Na zastupitelstvo většinou chodí, nebo chodili ti, kteří něco potřebovali. Zvýšená účast byla i v době, kdy se při zasedání odehrávala zajímavá vystoupení a roztržky. Ale hodně se probírá neoficiálně, když se sejdou hloučky atd. Takže si myslím, že dění sledováno je. Ale že by byly nějaký konkrétní iniciativy od občanů, to ne.
Setkal jste se s nějakou protestní formou občanské participace?
Ano, s peticí. To bylo v době, kdy jsem nastoupil do funkce starosty. A dále jsem obdržel petici týkající se nedostatečné kapacity v místní mateřské škole.

Příloha č. 5: Rozhovor č. 2 s Miroslavem Molitorem (velitel SDH Vacov)

1. Kdy byl spolek založen, kdo dal podnět? Vznikl spolek spontánně či plánovaně?

Podnět pro založení našeho sboru dal tzv. čtenářský spolek a sbor byl založený a ustanovený právě na základě tohoto čtenářského spolku 30. dubna 1893. Prvním předsedou byl MUDr. Josef Chalupecký, obvodní lékař. Vznikl plánovaně.

2. Jak dlouho jste členem spolku? Jaká je Vaše funkce ve spolku, jak dlouho ji vykonáváte?

K hasičům jsem přišel v roce 1996, v krátké době jsem se stal jednatelem SDH a vedoucím soutěžního družstva muži I. Od roku 1999 zastávám funkci velitele sboru dobrovolných hasičů, od roku 2001 velitele výjezdové jednotky, v roce 2002 jsem byl jmenován velitelem okrsku SDH ve Vacově, od roku 2000 jsem členem odborné rady velitelů v Prachaticích, v roce 2006 jsem úspěšně složil republikové zkoušky rozhodčího instruktora v požárním sportu.

3. Co vás vedlo ke vstupu k dobrovolným hasičům?

K hasičům jsem se přidal na podnět bývalého starosty sboru a okrsku J. Škopka. Kolem hasičů jsem se pohyboval už někdy začátkem 80. let. Měl jsem tu dědu i známý. Po převratu to začalo ve sboru nějak stagnovat. Změnila se doba, někteří začali podnikat, nebo změnilo zaměstnání, členská základna zestárla. Tak jsme začali oslovovat neaktivní členy, kamarády a nové tváře. Tím jsme tedy někdy kolem roku 1998 složili znova po dlouhé době mladé soutěžní družstvo.

4. Jak se vyvíjel počet členů, kolik členů má spolek dnes a jaká je věková struktura členů?

Určitě to je tendence stoupající, v žádném případě klesající. V současné době je nás 110. Máme zastoupeny všechny věkové kategorie. Nejstaršímu členovi je osmdesát let, nejmladšímu 4 – 5let.

5. Jsou členové pouze místní nebo i z jiných obcí? Převážně z jakých částí obce jsou členové?

Členy jsou i občané z přilehlých částí, tzn., jsou zastoupeny: Vacov, Vlkonice, Miřetice, Př. Chalupy, Peckov, Nespice, Benešova Hora, Mladíkov. Jinak z úplně jiných obcí je to Vrbice.

6. Přibíráte stále nové členy, je zájem o členství ve spolku?

Nové členy přibíráme. Zájem o členství ve spolku je, nejvíc v poslední době členskou základnu rozšířily děti. Je to kvůli tomu, že jsme na vsi, a tolik možností tady nemáme, a když nechceme dát dítě na fotbal, tak z něj bude hasič. Nebo je to i díky partě, která se u hasičů tvoří... Děti u nás mají velké vyžití. Soutěží, učí se, jezdí na výlety a exkurze.

Jak oslovujete nové členy?

Na začátku školního roku dostanou děti nabídku školních kroužků a mezi nimi je zařazen i náš kroužek dobrovolných hasičů.

7. Má spolek ve svých řadách i ženy?

Ano, ženy jsou zastoupeny ve všech věkových kategoriích.

8. Jezdíte na hasičské soutěže? Jak jste úspěšní?

Účastníme se hlavně Šumavské ligy. Holky zvládnou okolo dvanácti až šestnácti soutěží ročně. Děti se účastní cca sedmi soutěží ročně. Do toho je třeba ještě nějaká doplňková soutěž, okrsková soutěž, dále soutěže u příležitosti nějakého výročí apod. Chlapi když dají dohromady družstvo, tak jedou na tu Šumavskou ligu, přeci jenom je jich méně než holek a jejich pracovní aktivita během léta je značná. Navíc mají povinnosti v zásahové jednotce. Největších úspěchů dosahují děti. Pohybují se kolem třetího místa. Ženy většinou obsazují čtvrté až páté místo.

9. Konají se pravidelné schůze?

Pravidelné schůze se konají. Dále máme výroční valné hromady, což jsou vlastně schůze členský základny. Výbor se schází od ledna do začátku prázdnin zhruba tak čtyři krát. Přes prázdniny se moc nescházíme, spíše se věnujeme soutěžní činnosti. Další schůze se konají až v rozmezí září až listopadu. No a poté to záleží na konkrétní situaci a potřebách. Další schůze si dělají jednotlivá soutěžní družstva samy.

10. Probíhají ve spolku volby např. do výboru?

Volby probíhají. Jednou za pět let je hlavní volební období a mezi tím se mohou konat tzv. volby doplňkové.

11. Jak spolek prosazuje své zájmy? Kandidují např. členové do obecního zastupitelstva?

Kandidátku jsme sestavovali pouze jednou, a to v roce 2002. Bylo to období, kdy se vyměňovali starostové, tak jsme založili vlastní stranu, abychom v zastupitelstvu prosazovali vlastní zájmy. Nikdo tenkrát stoprocentně nevěděl, jak to bude dál, jakým způsobem se vše bude odvíjet. Do zastupitelstva jsem se tenkrát dostal. Podařilo se nám nastavit určitou formu spolupráce a od té doby to funguje do dneška. Proto jsme neměli potřebu kandidovat i v dalším volebním období. Naše spolupráce s obcí už je zcela automatická a vzájemně provázaná.

12. Jak hodnotíte spolupráci s obcí?

Spolupráce probíhá na velmi dobré úrovni. Vycházíme si vzájemně vstříc. Pravidelně během roku se scházíme, protože těch společných akcí máme hodně. Myslím, že ani jedna strana rozhodně necítí potřebu, abychom na sebe museli nějak tlačit. Tady funguje už automatická spolupráce.

13. Máte zásahovou jednotku?

Ano. Má celkem 25 členů. Podněty k výjezdům dává operační středisko Č. Budějovice. Členové procházejí pravidelným školením.

Jak často vyjíždíte?

Během roku vyjedeme na technické události/pomoci, požáry.. Pohybujeme se do těch patnácti výjezdů za rok.

14. Pořádá spolek akce pro své členy a akce pro veřejnost?

Pro své členy pořádáme nejrůznější schůze, exkurze a výlety.

Dále pořádáme mnoho kulturních a tanečních zábav, které jsou samozřejmě určeny pro širokou veřejnost. Tradiční je hasičský ples. Ve spolupráci s obcí pořádáme Mikulášskou nadílku, podílíme se na organizaci Vavřínecké a Mikulášské pouti, stavíme májku, vypomáháme při rozsvěcování vánočního stromu. Poslední větší akcí byly oslavy sto dvaceti let od vzniku dobrovolných hasičů ve Vacově.

15. Jakým způsobem získává spolek finanční prostředky? Je spolek podporován finančními prostředky obce?

My jako SDH máme obcí zřízenou jednotku sboru dobrovolných hasičů, to je ta tzv. zásahová výjezdová jednotka, která je zařazena v kategorii JPO3 na úseku požární ochrany. A na tuto jednotku dostáváme určité finanční prostředky z kraje. Plus dostáváme příspěvky od obce. Další prostředky získáváme prostřednictvím sponzorských darů. Určitou sumu si vyděláme i sami vlastní činností, např. pořádáním masopustu či zábav. V tomto ohledu jsou hodně aktivní i naše hasičky. Stalo se již tradicí, že v průběhu roku uspořádají zhruba dvě tematické zábavy a s vydělaných peněz si pořizují potřebnou výbavu.

Příloha č. 6: Rozhovor č. 3 s Ing. Zdeňkem Novákem (funkcionář fotbalového oddílu SK Vacov, zastupitel obce)

1. Stručná historie oddílu kopané (kdy oddíl vznikl)?

Oddíl kopané byl dříve součástí TJ Sokol, která byla ustavena v roce 1950. Ale v rámci tehdy povinné registrace klubu na Ministerstvo vnitra se v roce 1992 změnil název ze Sokola Vacov Na SK Vacov. Všechny oddíly ze Sokola přešly pod Sportovní klub, vlastně tam se změnil pouze ten název.

2. Jaký je hlavní účel oddílu?

Naší základní filozofií je vychovávat kvalitní mládež a nabízet dětem možnost sportovního vyžití a nějakou tu alternativu, jak trávit volný čas. Mimo fotbal v obci existují některé školní zájmové kroužky a hasiči. Ale jinak nemáme dětem co nabídnout. Proto zdejší fotbalový klub chápeme jako zázemí, sloužící především pro volnočasové vyžití mládeže

3. Jak dlouho jste členem a jaká je Vaše funkce ve spolku? Jak dlouho ji vykonáváte?

K fotbalu mě přivedl můj švagr J. Mikeš. Do té doby jsem se angažoval ve Vlkonicích kolem kuželníku a kurtu. A naše snažení mělo výsledky, tak mě J. Mikeš oslovil, zda bych se nezačal angažovat i v oblasti kopané. To bylo v roce 1990. Předsedou oddílu jsem se stal v roce 1990. Ze začátku to bylo v rámci Sokola, pak už pod SK Vacov.

4. Jak oddíl získává finanční prostředky?

Hlavními zdroji jsou buď to dary, nebo reklamy. Takže hlavními sponzory jsou soukromé fyzické nebo právnické osoby, obec Vacov a pak zhruba 30% nákladů je hrazeno prostřednictvím Fotbalové asociace České republiky a Československého svazu tělesné výchovy a sportu. Něco málo si vyděláme i vlastní činností. Takto získané prostředky bývají většinou použity na nákup sportovních dresů.

Snažíte se získávat i dotace?

Snažíme, ale ty dotace jsou spojené s těžkou administrativou. Za tu dobu, co se o fotbal zajímám, chodí dotace na údržbu, nebo na investice.

5. Jsou nějaké problémy, se kterými se spolek potýká?

Samozřejmě. Základní filozofie, kterou už 15 let razím, je mládež. Máme opravdu širokou mládežnickou základnu. Dohromady tvoří pět fotbalových družstev. Čili k jejich vedení potřebujeme minimálně deset schopných lidí. Bohužel v dnešní době je tomu tak, že někdo aspoň trochu schopný a ochotný mívá náročné povolání či sám podniká, a na tyto aktivity mu nezůstává čas.

Kromě toho, že ve Vacově funguje fotbal, tak zde ještě fungují hasiči. Dále zde jsou zájmové věci kolem školy, kroužky a mimoškolní činnost. Ale jinak tady pro ty děti není nic.

Samozřejmě, že do tohoto problému se promítají další dvě věci: počet dětí v obci a potom to, jakým způsobem nakládá mládež se svým časem. Za mých mladých let byl problém, aby nás rodiče dostali domů, dneska je to úplně jinak. Dnesje problém dostat děti ven od počítače

6. Jak hodnotíte samosprávu obce?

Úroveň jakou má Vacov nemá široko daleko obdoby. To je pár obcí v kraji, kde se děje to co tady.

7. Proč jste se rozhodl kandidovat do obecního zastupitelstva?

Hlavně to vzešlo z úplně jiné iniciativy, než jsem byl já. Víceméně jsem byl osloven. Oslovila mě skupina lidí, kterých jsem si vážil a o kterých jsem předpokládal, že svými schopnostmi a filozofií můžou pro naši obec něco udělat. A já jsem usoudil, že bych se toho rád účastnil

s nimi. Jinak na půdě obce bych se sám do větších aktivit nepouštěl, kdybych kolem sebe neměl lidi, kterých si cením. Poprvé jsem kandidoval v roce 1994, ale zastupitelem jsem se stal až v roce 1998.

8. Má zde Vaše politická strana základní organizaci?

Ano, a má 5 členů. Ale žádnou činnost nevyvíjí.

9. Jak Vaše volební strana sestavuje kandidátní listinu? Vyskytují se při tom nějaké spory?

Naprostým základním kritériem je, že ty lidi, kteří dávají kandidátku dohromady, mají konkrétní představu o tom, kdo by měl vykonávat post starosty a funkci v radě. A samozřejmě ten člověk nemůže být někde v zadu. A potom, když ty lidi obcházíte, tak je obcházíte nějaké tři měsíce před volbami, nebo než se odevzdávají kandidátky.

Pokud chce kandidátka uspět, tak tam musíte mít schopné lidi. Ale když už ji dáváme opakovaně, tak je samozřejmě neseriózní, lidi, kteří na kandidátce již figurovali, neoslovit znova. Proto se za ty poslední troje volby kandidátka změnila minimálně. Tam skutečně nebyl nějaký zásadní důvod něco měnit.

Když už tedy oslovujete nové tváře, setkáváte se s nějakými problémy?

Já si myslím, že problémy, nejsou. Tady nejsme někde na celostátní úrovni, kde se hádají členové strany, kdo na jakém postu kandidátky bude, aby se stal poslancem a tím si zajistil další čtyři roky hmotně. Tady je to úplně jinak, neřeší se to.

Jinak když osobujeme nové tváře, také se občas setkáme s nezájmem, že nám řeknou ne. Je pravda, že teď na kandidátku ODS moc lidí nechtělo. Ale ti, co tam byli, většinou zase chápou, že tady to nemá s celostátní politikou ODS nic společného. Na té vesnici jde úplně o něco jiného. Ale prostě někomu to není příjemný, když figuruje pod tou hlavičkou.

V zásadě si myslím, že u nás má větší vliv obličej než hlavička politické strany. Tady především dostávají hlasy lidi známí. Sebeschopnější a šikovnější člověk nedostane hlas, když ho lidi neznají.

10. Sestavuje Vaše volební strana volební program?

Ano, program sestavujeme. Ale osobně jsem toho názoru, že je to věc zbytečná. Když je ten starosta šikovný, má kolem sebe lidi, který mu pomáhají, tak dělá věci, které jsou nutné a potřebné. A nepotřebuje k tomu mít list papíru.

11. Jaké faktory působí na zvolení v komunálních volbách:

Je to především ten obličej, člověk musí být známý. Když ho lidi v obci neznají, tak ho logicky nebudou volit.

12. Je v obci nějaká opozice?

Opozice tady fungovala v době, kdy se vyměnily posty starosty. Tak minimálně jedno volební období opozice fungovala. Velké debaty probíhaly např. ohledně umístění domova pro seniory.. Ale od té doby bych řekl, že tady nějaká zásadní opozice není, v těch základních věcech se nikdo nesnaží vystupovat na půdě zastupitelstva způsobem, že by logické a naprosto rozumné a důležité věci nějakým způsobem podrážel či podsekával.

13. Jak hodnotíte celkový zájem občanů o dění v obci?

Na zastupitelstvo nedocházejí. Podle mě, zastupitelstvo nemá věci řešit, ale řešit je má starosta a rada. Pouze věci, které spadají do kompetencí zastupitelstva, se mají předložit zastupitelstvu ke schválení. Pokud je to takhle připravený, tak ty zastupitelstva jsou velice krátký, jednoduchý a strohý. A na takový zastupitelstva občané nechodí, protože tam není nic zajímavého. Občané chodí na zasedání, když se tam něco děje, když se tam někdo s někým hádá.

O společenské akce typu plesy, si myslím, že zájem je. Že se lidi sejdou, aby si mohli popovídat. Co se týká spol. činnosti, těch složek je tady relativně dost.

Příloha č. 7: Rozhovor č. 4 s Mgr. Václavem Hanzlíkem (předseda fot. oddílu SK Vacov)

1. Kolik členů má oddíl kopané a jaká je věková struktura?

Celkem máme 220 členů. Oddíl kopané má poměrně širokou mládežnickou základnu. Tzn., že obsazuje všechny věkové kategorie. Začíná to na mini a starší přípravce, dále máme mladší a starší žáky, dorost, B-mužstvo a A-mužstvo. Minipřípravka není věkově omezená, vodí se tam už děti ze školky.

Jsou členové pouze místní nebo i z jiných obcí?

Vacov je spádová oblast a fotbalově kope poměrně na vysoké úrovni. Co se týče té mládeže, tak sem dojíždí i řada dětí z okolních obcí a i z okolních oddílů, protože my tady hrajeme vyšší soutěž. Hodně se spolupracuje se Zdíkovem. Dále jsou to Stachy, Čestice apod. Jinak dá se říct, že členové jsou ze všech částí obce Vacov.

Přibíráte stále nové členy?

Ano, a hlavně v mládeži si myslím, že je to hodně důležité.

Je zájem o členství? Jak probíhá nábor nových lidí?

Vždycky je to složité s dětmi. Dnes je těžké děti přesvědčit, aby šly sportovat. Ale myslím, že v rámci možností zájem je.

Trenéři si děti odchytávají už víceméně ve školce, nebo víceméně je to přes rodiče. Do budoucna bychom rádi navázali větší spolupráci se školami.

2. Jak hodnotíte činnost spolku?

Jsou dvě věci. Sportovní stránka, tedy výsledky. A druhá věc je taková ta společenská stránka. Naším cílem je mít kvalitní mládež a nabízet dětem nějakou tu alternativu, způsob využití jejich volného času. Pro nás není důležité, zda jsou první či poslední, ale hlavně jak říká čestný prezident klubu, vychovávat dobré lidi. Myslím, že zázemí, které tady máme, a s tím trochu souvisí i ty výsledky, nám závidí i ostatní oddíly. Máme tady velmi kvalitní hrací plochu, osvětlenou tréninkovou plochu, velmi kvalitní zázemí co se týče kabin apod.

Muži-A hrají první A třídu, „běčko“ v současné době vedou v okresním přeboru, dorostenci už asi pátou sezonu hrají o špic 1. A třídy. A třídu hrají i žáci a přípravka, minipřípravka hraje okresní soutěže.

3. Má spolek ve svých řadách i ženy?

Ano, v těch mládežnických oddílech ženy jsou. Do 15 let mohou děti hrát společně.

4. Jaká je Vaše funkce ve výboru?

Od ledna roku 2014 jsem předsedou fotbalového oddílu.

5. Konají se pravidelné výborové schůze? Z jakých členů se výbor skládá?

Ano výbor se schází každých 14 dní v pátek, je to většinou před domácím zápasem, aby bylo vše zajištěno. A samozřejmě dle potřeby. Na schůzích se řeší aktuální agenda, co je potřeba zajistit, co je potřeba podepsat, tak aby bylo vše zajištěné, a samozřejmě se kontrolují nějaké dlouhodobé věci, co chceme.

Výbor má 7 členů, plus si vždy zveme jednoho až dva poradní členy, což je většinou kapitán a trenér.

Probíhají volby?

Volby proběhly v lednu 2014, kdy byl zvolen nový předseda, který si následně sám vybral členskou základnu a nechal si schválit svůj výbor. A chtěli bychom, aby tato valná hromada probíhala každý rok, kde předseda zhodnotí, výbor zhodnotí... Myslím si, že dlouhou dobu před tím výbor fungoval bez nějakých zásadních změn. Proto naším nynějším záměrem je, pořádat valné hromady pravidelně každý rok.

6. Potýká se spolek s nějakými problémy?

Personální zajištění trenérů, ale i obsazení jednotlivých kategorií. Občas se stane, že těch dětí v kategoriích je málo, takže musíme spolupracovat s ostatními obcemi a oddíly. Zřizují se tzv. střídavé stavy. To znamená, že hráč může hrát v sobotu za Vacov a v neděli za jiný oddíl.

7. Jaké akce pořádá oddíl pro své členy?

Tak jsou to především každoroční dokopné, letní i zimní. To se snažíme dělat pro celý oddíl tak, aby se všichni sešli. Měli jsme i letní souboj s hasiči, z kterého bychom chtěli udělat tradici. Potom jsou to soustředění, memoriálová utkání apod.

8. Pořádá oddíl akce pro veřejnost? Jaké?

Ano, každoročně pořádáme tradiční a velmi úspěšný fotbalový ples. Tradici chceme dále udělat z Vacovského fotbalohraní. První vacovské fotbalohraní proběhlo letošní léto. Jednalo se o charitativní fotbalový zápas týmu osobností s týmem SK Vacov, který byl pořádán pod hlavičkou fotbalového klubu SK Vacov. Byla to největší sportovní a společenská událost v historii obce, protože ji navštívilo 2 500 diváků. Bylo to velmi náročné po organizační stránce, protože jsme museli uzavřít silnice, sehnat pořadatele, občerstvení. Výtěžek akce byl použit na charitativní účely, vybralo se 30 000 Kč, které byly věnovány místní mateřské škole na nákup nějaké prvku do dětského hřiště. Co zbylo, bylo použito na nákup dresů pro fotbalový oddíl. Jelikož jsme spolupracovali s hasiči, dostali také dresy, plus zbytek byl převeden jako rezerva pro pořádání příštího ročníku.

9. Spolupracuje spolek s obcí či jinými spolky?

Za mého působení jsme s obcí spolupracovali pouze při organizování fotbalohraní, kde nám obec vyšla maximálně vstříc. Poskytla sponzorský dar, pomohla nám při vytyčení objízdných tras, při uzavření silnice. To vše garantovala obec, připravila cedule na objízdné trasy. Jinak žádná jiná spolupráce neprobíhá. Plus nám s pořadatelstvím pomohli hasiči. Nikdy jindy jsme nespolečně pracovali. Teď dělali pořadatele, zajišťovali parkoviště, výběr vstupného, pořadatelskou službu tak, aby se nikdo z nepovolanych nedostal na hřiště, zajišťovali dopravní obslužnost apod.

10. Jak hodnotíte samosprávu obce.

Myslím si, že samospráva ve Vacově funguje velmi dobře, což je vidět na rozvoji obce, který jsme zaznamenali v posledních asi třech volebních obdobích. Obec se velmi slušně rozvinula a je na velmi dobré úrovni.

Chtěl byste v obci něco změnit?

Co bych zlepšil? Do budoucna by bylo možná dobré navázat užší vztah s obcí Vacov a vstoupit s ní do nějakých investičních projektů a grantových programů, např. na pořízení umělého trávníku apod.

Příloha č. 8: Rozhovor č. 5 s Veronikou Šturmovou (zakladatelkou Baby Clubu Vacov)

- 1. Jaká je historie Baby Clubu Vacov (kdy byl založen, co bylo podnětem k jeho založení)?**
Začala jsme na úkor toho, že jsem měla malé dítě. Plus v roce 2007 na Vacově vypukl takový ten „baby boom“, bylo tu hodně malých dětí a neexistoval zde žádný jiný klub, kam bychom mohli jít, kde bychom se mohli sejít a pohrát si. Nebylo zde ani žádné veřejné hřiště. A tak se zrodil nápad založit Baby Club Vacov. Club vznikl v roce 2008, zakladatelkou jsem já a moje kamarádka J. Škopková, která v té době také měla malého chlapečka. Začali jsme se scházet v zasedací místnosti na obci, v současné době je naším útočištěm tělocvična v ZŠ Vacov.
- 2. Jaká je hlavní činnost spolku? A jaká je Vaše funkce ve spolku?**
*Snažíme se pořádat pravidelná setkání maminek a dětí. Scházíme se každý týden na jednu hodinu a zaměřujeme se především na řízenou činnost dětí. Ta řízená činnost by měla být maximálně na 45 minut, potom je vlastně nějaké hraní. Základem je, aby se ta maminka 45 minut věnovala jenom tomu dítěti. Je to o spolupráci dítěte s maminkou. Jde o to, motivovat maminku a ukázat jí, jak by mohla s dítětem pracovat. Současně se jedná o dobrou adaptabilitu na školku. Děti se vzájemně poznají a maminky si popovídají. Jinak přijímáme děti od jednoho roku do tří let.
Moje hlavní role je role lektorky. Zajišťuji činnost a hlavní program, sháním finanční podporu apod.*
- 3. Jak se vyvíjel počet členů, kolik členů máte dnes?**
Na úplném začátku byl zájem ze strany maminek obrovský. Bylo nahlášeno cca 18 maminek. Ale jeden rok, myslím, že to byl rok 2011, jsme se neselekávali, protože bylo extrémně málo dětí. Dnes máme 14 maminek, ale schází se nás méně. Podle toho, jak se to komu chodí. Takže pravidelně se nás schází tak osm až devět.
- 4. Jsou členové pouze místní nebo i z jiných obcí?**
Maminky jsou z Vacova, Čábuz, Zálesí, Mladíkova, Benešovy Hory, ale i ze Stach, Zadova.
- 5. Přibíráte stále nové členy? Jak probíhá nábor nových členů?**
Nové členy stále přibíráme. Každý rok v září se nahlašují nové maminky. Využíváme propagační letáky, nebo jsou maminky už nahlášené rok dopředu.
- 6. Jak hodnotíte činnost organizace?**
Naší činnost hodnotím pozitivně, myslím, že se neustále rozvíjíme. Ale jelikož jsme nezisková organizace, tak jsme hodně závislí na podpoře jiných. Největší podporou je pro nás obec Vacov. Takže dokud nás bude obec podporovat, tak budeme fungovat rádi i nadále.
- 7. Pořádá spolek akce pro své členy? Jaké?**
Ano, pravidelně dětem chystáme Mikulášskou nadílku, dětský den, rozloučení se školním rokem apod.
- 8. Pořádá spolek akce pro veřejnost? Jaké?**
Ano, angažují se i při organizaci akcí určených pro širokou veřejnost. Dá se říct, že v obci jsme čtyři ženy, které iniciují pořádání nejrůznějších obecních akcí. Postupem času jsme se domluvily, že každá z nás bude mít na starosti organizaci dvou veřejných událostí a ostatní jí při tom budou pomáhat. Já, resp. Baby Club Vacov, připravuje jarní pálení čarodějnic a podzimní drakiádu. Zbylé aktérky mají na starosti dětský karneval, dětský den aj.

9. Potýká se spolek s nějakými problémy?

Jeden rok to byl nedostatek dětí. Jinak ne.

10. Jakým způsobem získává spolek finanční prostředky? Je spolek podporován finančními prostředky obce?

Finanční prostředky získáváme tak, že za každou lekci vybíráme 30 Kč. Za vybrané peníze poté nakupují potřebné pomůcky nebo sladkosti pro děti. Významným přispěvatelem je samozřejmě i obec Vacov.

11. Jak hodnotíte spolupráci s obcí?

Na spolupráci ze strany obce si nemohu stěžovat. Naopak. Bez podpory pana starosty Miroslava Roučky by Baby Club vůbec nevznikl. Snaží se nám maximálně vyjít vstříc. Obec nám např. poskytla zcela zdarma prostory k činnosti. Já osobně ho považuji za „otce“ Baby Clubu. Když jsem za ním přišla s nápadem, že bych chtěla ve Vacově provozovat tuto činnost, byl nadšený a přislíbil, že mě v mém snažení bude podporovat.

12. Spolupracuje spolek s jinými spolky?

Ne.

13. Jak hodnotíte samosprávu obce.

Já jsem spokojená s tím, co se ve Vacově děje.

Příloha č. 9: Rozhovor č. 6 s MVDr. Františkem Roučkou (zastupitel obce Vacov)

1. Proč jste se rozhodl kandidovat do obecního zastupitelstva? Jaké jste měl představy, když jste vstupoval do komunální politiky?

Do obecního zastupitelstva jsem se rozhodl kandidovat po „sametové revoluci“ v roce 1989. Tehdy jsem si byl vědom velkých změn, které se začínají v naší společnosti objevovat. Před rokem 1989 jsem nikdy v lidosprávě nepracoval. Poprvé jsem kandidoval v obecních volbách až v roce 1990. V zastupitelstvu jsem se chtěl podílet na změnách, o kterých jsem se domníval, že přispějí k lepšímu životu občanů Vacovska.

2. Má zde Vaše politická strana základní organizaci? Popřípadě kolik má členů a jakou činnost vyvíjí? Jste členem?

Ano má a já sám jsem členem. Dohromady má devět členů. Scházíme se nepravidelně, podle potřeby během roku. Samozřejmě i před komunálními volbami, a to opakovaně. Potýkáme se se stárnoucí členskou základnou, malým zájmem mladých lidí a tím klesajícím počtem členů.

3. Jak sestavujete kandidátní listinu?

Při sestavování kandidátní listiny kontaktujeme jak členy naší organizace, tak i občany o kterých je nám známo, že s naším programem sympatizují. Tyto občany navštěvujeme, i opakovaně a snažíme se je podrobněji seznamovat s naším programem komunální politiky. Zdá se nám, že zájem o veřejnou činnost se snižuje, zejména mladí spoluobčané nejeví o politiku zájem. V každých volbách se snažíme oslovit některé nové kandidáty, ale základem jsou členové předchozích kandidátek. Zatím se nám vždy podařilo zaplnit celou kandidátní listinu, pouze myslím, že v prvních volbách 1990 tomu tak nebylo.

4. Vyskytují se při sestavování kandidátky nějaké spory?

Při sestavování kandidátek se spory nevyskytují.

5. Snažíte se zohledňovat, abyste měli zastoupeny kandidáty ze všech částí obce?

Snažíme se, ale toto se ne vždy daří.

6. Sestavujete volební program? Jak se před volbami prezentujete?

Ano, sestavujeme. Členové naší kandidátky jsou našim občanům všeobecně známi. Z úsporných důvodů jsme letáky s programem nezasílali do všech domácností, ale sami jsme je roznášeli pouze našim sympatizantům. Uspořádali jsme předvolební setkání, tam jsme naše sympatizanty rovněž pozvali. Ti pak předali informace dalším spoluobčanům.

7. Jaké faktory působí na zvolení v komunálních volbách?

Vliv má především to, jak je kandidát v obci a jejích částech znám, jak se prezentuje, chová, jakou vykonává profesi. Dále i to, zda v minulosti dokázal občanům i obci pomoci v řešení jejich potřeb. Stává se pak i to, že je občany zvolen kandidát na nevýhodném zadním pořadí kandidátní listiny.

8. Jak dle Vašeho názoru funguje spolupráce mezi zastupiteli z různých volebních stran? Existují témata, v nichž panují rozdílné názory?

Spolupráce mezi zastupiteli je různá podle projednávané problematiky. Ne všichni mají stejné sociální cítění (někdo podniká, někdo je zaměstnanec), různé názory zastupitelů podle jejich věku, potřeb, žijí-li ve Vacově nebo v okrajových částech obce (Tejmlův, Přechínské Chalupy). Podle toho i dalších znalostí a zkušeností je rozdílnost názorů. Příkladem může být projednávání ceny vodného a stočného

9. Jste členem nějakého vacovského spolku?

Jsem členem Sboru dobrovolných hasičů a Mysliveckého sdružení Podhájí Vacov.

10. Jak hodnotíte zájem lidí o spolkovou činnost, o dění v obci, o samosprávu? (např. jaká je účast občanů na zasedání zastupitelstva, jak se lidé účastní kulturních a společenských akcí apod.)

V oblasti zájmové činnosti si myslím, že zájem je (zejména hasiči, sportovci – mladí lidé i děti). Naopak, účast občanů na zasedáních zastupitelstva se stále snižuje. Dříve (po roce 1990) byl zájem velký, nyní často zastupitelstvo obce zasedá bez účasti veřejnosti. Kulturních a společenských akcí se dle mých poznatků lidé účastní podstatně více.

Příloha č. 10: Rozhovor č. 7 s Františkem Hůlem (místostarosta obce Vacov)

1. Proč jste se rozhodl kandidovat do obecního zastupitelstva? Jaké jste měl představy, když jste vstupoval do komunální politiky?

Poprvé jsem kandidoval v roce 1994. Byl jsem osloven Jirkou Kovářů, zda bych nekandidoval za KDU-ČSL. A ihned jsem se do zastupitelstva dostal. Bylo to něco nového, konkrétní představy jsem neměl. Nikdy jsem to nedělal, nevěděl jsem, jak to funguje. Ale chtěl jsem se podílet na nějaké pomoci obci, plus jsem chtěl podpořit tu skupinu osob kolem KDU-ČSL. Jinak kandidoval jsem každé volby. Do zastupitelstva jsem se nedostal v roce 2006-2010, myslím. Do rady jsem se poprvé dostal až ve volebním období 2010 a byl jsem zvolen místostarostou. Tím jsem tedy i letos.

2. Má zde Vaše politická strana základní organizaci? Popřípadě kolik má členů a jakou činnost vyvíjí?

KDU-ČSL má základní organizaci, ale jediným členem je Jirka Kovářů. Ale nevyvíjí žádnou činnost.

A vy jste nikdy neuvažoval o členství?

Ne, já nějak nemam tu potřebu.

3. Jak sestavujete kandidátní listinu?

Kandidátku sestavujeme těžko, přemlouváme. Děláme to skoro vždycky na poslední chvíli, takže žádné dlouhé přípravy neprobíhají. Sejdeme se s Jirkou Kovářů, obejdu lidi, kteří už za nás kandidovali, a ptám se, jestli do toho půjdou zase. Teprve potom hledáme nové tváře, soustředíme se především na oblast našich známých. On každý k tomu nemá vztah. KDU-ČSL je taková strana, do které se zase každý až tak nehrne.

Takže se setkáváte s nezájmem ze strany občanů?

Také. Mně teda někdy přijde, že ne, že by se ti lidé styděli za to, že jsou na kandidátce KDU-ČSL, některý třeba jo, ale některý se stydí být třeba na jakékoliv kandidátce. Bojí se, že by si z nich lidi dělali srandu v hospodě... A nemyslím, že by KDU-ČSL byla z nejoblíbenějších stran tady na Vacově.

4. Snažíte se zohledňovat, abyste měli zastoupeny kandidáty ze všech částí obce?

To bychom chtěli, ale nedaří se to. Je těžké vůbec někoho najít.

5. Vyskytují se při sestavování kandidátky nějaké spory?

U nás se nikdo nepere o to pořadové místo. Naopak. Všichni chtějí být poslední. Takže spory žádné nejsou.

6. Sestavujete volební program?

Program jsme nesestavovali. Celkem to považuji za zbytečnost. Jednak z toho důvodu, že teď jsem teda v zastupitelstvu jenom já a sestavovat k tomu nějaký program a něco slibovat, když vím, že sám stejně nemůžu nic prosadit, nemá cenu. A druhá věc je, co na té vsi si vymyslet za program? Já jsem třeba četl program jedné vimperské strany, kde měly jako bod programu, že prosadí zlevnění vodného. A když třeba v tom zastupitelstvu jsem a vím, že stát tlačí obce k tomu, aby vybíraly víc na vodném a na nájmu, což se samozřejmě projeví do ceny vody, tak není reálné, aby se v dohledné době cena vody snižovala... Obec dělá věci potřebné. Podporuje kulturu, sport, snaží se získat prostředky na investice. A na to se nemusí psát program.

7. Jaké faktory působí na zvolení v komunálních volbách?

Hodně velký vliv v malých obcích má to, že ty lidi se znají. Volen je ten, kdo je hodně vidět.

8. Jak dle Vašeho názoru funguje spolupráce mezi zastupiteli z různých volebních stran? Existují témata, v nichž panují rozdílné názory?

99% věcí v zastupitelstvu bývá odhlasováno jednomyslně. Trošku bývají spory u té vody. Protože jak jsem říkal, ta voda pořád roste, nedá se s tím nic dělat. A v zastupitelstvu jsou potom dotazy, zda by nešlo přeci jenom ještě zlevnit. Ale to je vyloženě jedno z mála témat. V minulosti to bývalo ostřejší. To bývaly zastupitelstva, která začínala v 19:00 a končila o půlnoci. Jinak kauza byla výstavba domu pro seniory.

9. Jste členem nějakého vacovského spolku?

Vacovského ne, ale hraju šachy za Čkyni. Dříve jsem tady ve Vacově vedl dětský kroužek.

10. Jak hodnotíte zájem lidí o spolkovou činnost, o dění v obci, o samosprávu? (např. jaká je účast občanů na zasedání zastupitelstva, jak se lidé účastní kulturních a společenských akcí apod.)

Na zastupitelstvo nechodí. Ale zase ta spolková činnost si myslím, že není špatná. Jsou tady hasiči, Baby Club, sportovci. A když se tady něco děje, tak si myslím, že lidi chodí.

Příloha č. 11: Rozhovor č. 8 s Ing. Veronikou Šťastnou (zastupitelka obce Vacov)

1. Proč jste se rozhodla kandidovat do obecního zastupitelstva?

Po prvé jsem se rozhodla kandidovat v roce 2010, ale do zastupitelstva jsem se nedostala. To se mi podařilo až v letošních volbách. Hlavním impulsem pro mě byla skutečnost, že se zastupitelstvo dlouhou dobu nějak zvlášť neobměnilo a chyběli v něm mladí lidé. Já se ráda angažuji a tohle mi přišlo jako další možnost, něco pro obec udělat. Zároveň jsem byla motivována i svým tchánem, který v zastupitelstvu působí. Vedli jsme spolu dlouhé debaty a nakonec jsme se rozhodli, že založíme novou volební stranu a nabídneme občanům novou variantu. Se současnou místní politikou jsme spokojeni. Ale vykonávají ji vesměs lidé, kteří za chvíli odejdou, a je potřebné s chodem obce seznámit nové potencionální nástupce. Dlouho jsme přemýšleli, jakou volební stranu založíme. Nám tedy nešlo o konkrétní stranu, ale chtěli jsme se s něčím alespoň trochu ztotožnit. Ale v komunálních volbách je to v podstatě jedno, my bychom si třeba udělali stranu nezávislých nebo něco podobného, ale potom se musí obcházet ty podpisy. Zaštítění politickou stranou je v tomto ohledu mnohem jednodušší. A strana TOP 09 nám byla sympatická.

2. Má zde Vaše volební strana základní organizaci?

Ne, nemá.

3. Scházíte se s nějakou pravidelností?

Pravidelně se scházím se svým tchánem, J. Šťastným. Ale to je vlastně v rámci rodiny. Jinak nějaké pravidelné schůze nemáme. Až letos, když jsem se stala lídrem strany, tak jsem začala oslovovat kandidáty i já. Snažila jsem se oslovovat lidi, které znám a o kterých vím, že jsou schopní a měli by do toho chuť a byli by ochotní pro obec něco dělat a dělali by to rádi. Takže se spíš jednalo o osobní kontakt než o nějaké schůze. Prostě si s lidmi normálně povídáme, jak by se to mohlo ubírat dál, jaké máme představy, ale jinak se nescházíme. A určitě ne všichni. Tam je dejme tomu půlka lidí, kteří se scházíme, víme o sobě, ale čtvrtka lidí určitě je tam dopsaná, abychom měli více hlasů.

4. Jak sestavujete kandidátní listinu?

Oslovili jsme i starší lidi, ale především jsme začali oslovovat nové, mladé lidi, kteří na kandidátce před tím nebyli a chtěli by tam být. Takže já oslovovala ty nové tváře a J. Šťastný občany, kteří se na kandidátce objevovali již dříve.

Setkali jste se s nezájmem ze strany oslovených občanů?

No já si myslím, že hlavním problémem je, že jsou všichni zprvu stydliví. Nebo jak bych to řekla, že se do toho úplně nehrnou. Mnoho z nich o vstupu do komunální politiky před tím neuvažovalo a neprojevovalo ambice v obci něco ovlivňovat. Takže jejich prvotní reakce byly spíše zdráhavé a ostýchavé. Ale po tom, co jsme jim více přiblížili, o co nám jde a nechali jsme jim nabídku rozležet v hlavě, změnili postoj. Takže nelze tvrdit, že by lidé neměli zájem kandidovat, ale potřebují spíše trochu postrčit

5. Jste schopni zaplnit celou kandidátku?

Měli jsme ji plnou, i loni. Ale je to kvůli tomu, že jsou tam napsaný i lidi, kteří chtějí jen podpořit, ale v zastupitelstvu nechtějí být.

Vyskytují se při sestavování kandidátky nějaké spory?

Spory nejsou, naopak. Většina kandidátů chce být napsána až dole.

Snažíte se zohlednit, aby na kandidátní listině byli zastoupeni občané ze všech osad obce?

Ano, o to jsme usilovali. A myslím si, že se nám to i povedlo.

6. Sestavujete volební program?

Volební program jsme rozesílali po celé obci. Osobně si myslím, že lidé detailně jednotlivé programy nezkoumají. Ale je klíčové, že o straně ví a udělají si o ní určitou představu. Zároveň jsme považovali za důležité, leták doplnit o společnou fotografii všech uchazečů. Dále jsme využili sociální síť Facebook. Sestavený program obsahoval několik základních bodů. Cílem nebylo mít nejlepší program a nějakou stranu tím přebíjet. V obci není v podstatě co měnit, všichni víme, že to u nás běží dobře. Naopak jsme chtěli podpořit současné vedení s tím, že bychom se k němu rádi přidali a částečně ho tak omladili.

7. Jaké faktory působí na zvolení v komunálních volbách?

Určitě to jsou předchozí zkušenosti. To znamená, že když už někdo v zastupitelstvu byl a osvědčil se, je hodně pravděpodobné, že bude zvolen opětovně. Velkou šanci mají dále lidé, kteří jsou v obci nějakým způsobem činní, oblíbení a jsou vidět. Voliči dávají hlas osobnostem.

8. Jste členkou nějakého vacovského spolku?

Spolku ne, ale vedu zde pravidelné cvičení pro ženy.

Příloha č. 12: Rozhovor č. 9 s Mgr. Stanislavem Mauricem (zastupitel obce Vacov)

1. Proč jste se rozhodl kandidovat do obecního zastupitelstva?

Byl jsem osloven svým kamarádem, který kandidoval za ODS. A od té doby jsem byl také přesvědčen, že moje názory a zkušenosti by mohly být pro obec potřebné. Poprvé jsem kandidoval v roce 1998 za SNK. To bylo i první období, kdy SNK začalo fungovat. První podnět ale nevzešel ze mě, ale víceméně to byla situace na úrovni zaběhnutých klasických politických stran. Šlo o to, aby se možnost hlasování trochu rozptýlila, protože byla buď levice, nebo pravice, lidovci tu přestávali existovat, ČSSD nic moc. Takže SNK bylo takovou tou alternativou a řekl bych, že to bylo a je to od začátku zaměřený spíš k té pravé části. U zrodu vlastně stál F. Vachel, člen ODS. Jinak nikdy jsem neuvažoval o tom, že bych kandidoval pod hlavičkou jiné strany, SNK mě oslovilo. Hned v tom roce 1998 jsem se stal vacovským radním.

2. Jaké představy jste měl, když jste vstupoval do komunální politiky?

Chtěl jsem jednak pomoci obci a dát k dispozici určité zkušenosti a názory. To bylo to rozhodující.

3. Schází se kandidáti SNK?

Nejsou to žádné pravidelné schůze. Jedná se víceméně o otázku osobního kontaktu zaběhnuté názorové skupiny. Během volebního období si popovídáme o tom, co se děje, co by se mělo apod. Před volbami je ten kontakt samozřejmě intenzivnější, jelikož musíme sehnat podpisy na podporu hnutí. S tím začínáme minimálně půl roku dopředu.

4. Jak sestavujete kandidátní listinu? Vyskytují se při tom nějaké problémy?

Začínáme tedy minimálně půl rok dopředu. Někteří členové jsou naprosto stabilní, někteří se doplňují. Nedožnalo to nějakých zásadních změn. Jinak máme pod čarou nějaké připravené náhradníky, kteří se doplňují. Spory se nevyskytují. Ani ohledně pořadí.

Je zájem kandidovat za SNK?

Při oslovování potencionálních kandidátů jsem se nesešel s vyloženým odmítnutím. Ale je tam ten dvojitý pohled. Ano, lidé nás podpoří, budou na kandidátce, ale nechťejí být umístěni v horní polovině kandidátky.

Takže problémy se sestavením kandidátky nemáme, i když letos se nám poprvé stal individuální případ, že až po odevzdání registrace na odboru vnitřních věcí, jeden kandidát odstoupil.

5. Snažíte se zohlednit, aby na kandidátní listině byli zastoupeni občané ze všech osad obce?

To v každém případě. A myslím, že se nám to daří, že z každé části tam někdo je.

6. Sestavujete volební program? Jak se před volbami prezentujete?

Volební program sestavujeme. V podstatě je to stručný program o základních pěti bodech. Zmiňujeme prosperitu obce a občanů, rozvoj služeb, podporu školství, kultury aj. Snažíme se být co nejupřímnější. Proto občanům neslibujeme, že něco uděláme, či zařídíme. My se o to můžeme pouze pokoušet, jelikož vše se nakonec stejně odvíjí od finančních možností obce a od celospolečenské situace. Program zasiláme lidem do schránek, jiným způsobem se neprezentujeme.

7. Jaké faktory působí na zvolení v komunálních volbách?

O kandidátovi musí určitě voliči vědět, u nás se volí naprosto adresně. Lidé volí obličej, velký vliv hraje, jak se kdo chová v normálním životě. Hlavička politické strany není důležitá.

Myslím si, že i většina lidí zaměřena levicově či pravicově, si v případě obecních voleb vybírá z různých politických stran.

8. Jak dle Vašeho názoru funguje spolupráce mezi zastupiteli z různých volebních stran? Existují témata, v nichž panují rozdílné názory

Spolupráce funguje, protože jde o věcná témata. Věcná témata se řeší tím způsobem, že se musí oprostit od ideologie. Jediným tématem, kde probíhají určité debaty je cena vodného a stočného. Tak tam ta ideologická diskuse bývá asi nejobsáhlejší. Ale jinak žádné rozpory v zastupitelstvu nejsou.

9. Jak hodnotíte zájem lidí o spolkovou činnost, o dění v obci, o samosprávu? (např. jaká je účast občanů na zasedání zastupitelstva, jak se lidé účastní kulturních a společenských akcí apod.)

Na zastupitelstva lidé nechodí, to přijdou tak dva až tři. Zřejmě nemají potřebu něco oficiálně řešit. Myslím si, že občané jsou informovaní, něco se napíše, něco se rozkřikne. I když někdy ty informace bývají hodně zkomolené.

Jinak v oblasti kulturní a společenské si myslím, že se to tady rozjelo. Máme tady hasiče, sportovce, apod.

Komunální volby 2014 Obec Vacov

Vážení spoluobčané,

dovolujeme si Vám představit kandidáty do zastupitelstva obce Vacov pro nadcházející volební období 2014 - 2018.

Jedná se o občany, kteří jsou připraveni své znalosti a zkušenosti využít pro další rozvoj naší obce a z kvalitnějšího života obyvatel.

Řada z nich se již podílela na práci v zastupitelstvu či radě obce.

Dobře jsou nám také známy možnosti obce a z nich vychází i náš volební program. Můžeme též konstatovat, že priority našeho volebního programu na období 2010 - 2014 byly splněny.

Kandidáti do obecní samosprávy

1. Miroslav Roučka, 63 let, starosta, Vlkonice, ODS
2. Ing. Zdeněk Novák, 54 let, podnikatel, Vlkonice, ODS
3. MUDr. Ivana Uhlířová, 46 let, lékařka, Vlkonice, bez polit. přísl.
4. Miroslav Blahout, 49 let, podnikatel, Javorník, bez polit. přísl.
5. Martin Moutelík, 46 let, manažer, Vlkonice, bez polit. přísl.
6. František Čtvrtník, 35 let, obchodní zástupce, Vlkonice, bez polit. přísl.
7. Mgr. Pavlína Kopáčiková, 39 let, učitelka, Přechů, bez polit. přísl.
8. Ing. Vlastimil Frič, 52 let, podnikatel, Javorník, bez polit. přísl.
9. Ing. arch. Karel Poucha, 30 let, podnikatel, Vlkonice, bez polit. přísl.
10. František Česánek, 60 let, podnikatel, Vacov, bez polit. přísl.
11. Ing. Pavel Valta, 52 let, technik, Vlkonice, bez polit. přísl.
12. Mgr. Milan Mészáros, 55 let, lékárník, Vlkonice, ODS
13. MUDr. Zuzana Appeltová, 35 let, lékařka, Vlkonice, bez polit. přísl.
14. Josef Němec Dis., 37 let, vedoucí dopravy, Rohanov, bez polit. přísl.
15. František Ševčík, 63 let, řidič, Vlkonice, bez polit. přísl.

ODS

Náš volební program pro Obec Vacov

Za samozřejmost považujeme:

- samosprávu, která slouží občanům a hájí zájmy obce ve prospěch většiny jejích obyvatel
- odpovědný přístup ke správě majetku obce
- hospodaření obce zakládat na vyrovnaném rozpočtu
- využít veškerých možností pro všestranný rozvoj a zvelebování celé naší obce

Priority volebního období 2014-2018:

- modernizace a rozšiřování vodohospodářské infrastruktury (týká se čistění odpadních vod, vodovodních a kanalizačních řadů, vodojemů atd...)
- další rekonstrukce a modernizace místních komunikací
- rozšiřování a modernizace veřejného osvětlení se zaměřením na snížení energetické náročnosti
- výstavba dětského hřiště dle zpracovaného projektu
- revitalizace horní části náměstí s výstavbou multifunkčního domu

Mezi trvalé úkoly patří:

- vytváření co nejoptimálnějších podmínek pro školství v obci
- personální zajištění zdravotnických služeb
- péče o životní prostředí a vzhled obce
- iniciace a umožnění konání kulturních a společenských akcí, jejich podpora dle možností obce
- spolupráce s farním společenstvím jakožto iniciátorem duchovního života v obci
- s ohledem na pozici a možnosti obce usilovat o zachování nezbytné veřejné dopravní sítě
- podpora podnikatelských aktivit, které přispívají k rozvoji obce a vytváření nových pracovních míst
- podpora drobného podnikání
- vytváření podmínek pro rozvoj cestovního ruchu
- podpora činnosti SDH, organizací, klubů, spolků a zájmových sdružení v obci

ODS

Zdroj: Vlastní archiv.

Příloha č. 14: Volební program TOP 09 a nezávislých

Pojďte s námi k volbám
10. a 11. října 2014

NEZÁVISLÍ A
TOP09

**Kandidáti do zastupitelstva
obce VACOV**

Myslíme na budoucnost!

Žijeme zde,
máme tu rodiny a přátele,
chceme pomoci nadále vytvářet
plnohodnotnou obec pro všechny generace.

Základní pilíře našeho programu:

1. Budeme naslouchat názorům a přáním občanů, jsme vstřícní k potřebám obyvatel přidružených částí.
2. Oceňujeme práci současného starosty a podpoříme jeho činnost i v budoucnu.
3. Podpoříme rozvoj a spolupráci s podnikateli naší obce.
4. Ve sportovní, kulturní a zájmové činnosti chceme zapojit co největší počet občanů.
5. Výrazně se zasadíme o získání finančních prostředků od státu a EU.

Seznam kandidátů

1. **Ing. Veronika Štátná**, 31 let, referentka pro zahraniční styk, t.č. MD Mířetice, bez politické příslušnosti
2. **Ing. Petra Klasová**, 33 let, obchodní referentka, t.č. MD Mířetice, bez politické příslušnosti
3. **Radek Ptáček**, 47 let, dělník ve výrobě, podnikatel Vikonice, bez politické příslušnosti
4. **Jan Štátný**, 58 let, podnikatel, Nespice, bez politické příslušnosti
5. **Milan Bůžek**, 61 let, podnikatel, Beněšova Hora, bez politické příslušnosti
6. **Václav Šturma**, 34 let, podnikatel Vikonice, bez politické příslušnosti
7. **František Rouče**, 50 let, podnikatel Přecín, bez politické příslušnosti
8. **Josef Bláhovec**, 39 let, podnikatel Žár, TOP 09
9. **Jan Randák**, 30 let, geodet Vikonice, bez politické příslušnosti
10. **František Bastl**, 57 let, podnikatel Žár, bez politické příslušnosti
11. **Ing. Miloš Buřil, Ph.D.**, 32 let, vedoucí provozu Nespice, TOP 09
12. **Martin Voják**, 37 let, vedoucí prodeje Mířetice, bez politické příslušnosti
13. **Miroslav Sova**, 59 let, údržbář Žár, bez politické příslušnosti
14. **Jan Ira**, 31 let, údržbář Přecín, bez politické příslušnosti
15. **František Maršák**, 50 let, podnikatel Lhota nad Rohanovem, bez politické příslušnosti

Vaši důvěru bereme odpovědně.

Zdroj: Vlastní archiv.

Příloha č. 15: Volební program KSČM

Kandidátní listina KSČM pro volby do zastupitelstva Obce Vacov

1. MVDr. František Roučka	62 let, veterinární lékař, KSČM
2. Jaroslav Novotný	52 let, odečítač elektroměrů,
bez polit. přísl.
3. Milan Pílný	61 let, učitel odborné výchovy,
KSČM
4. David Smil	29 let, elektromechanik,
bez polit. přísl.
5. Ing. Marie Roučková	60 let, středoškolský učitel,
bez polit. přísl.
6. Ing. Zdeněk Zavázal	71 let, důchodce,
bez polit. přísl.
7. Ing. Josef Zloch	64 let, důchodce, KSČM
8. Věra Zlochová	38 let, účetní, bez polit. přísl.
9. František Ptáček	70 let, důchodce, KSČM
10. Marie Němcová	62 let, důchodce,
bez polit. přísl.
11. Václav Kovářik	68 let, důchodce,
bez polit. přísl.
12. Bohumil Novák	74 let, důchodce, KSČM
13. Stanislav Hadrava	82 let, důchodce, KSČM
14. Karel Kůs	76 let, důchodce, KSČM
15. Božena Skácclová	74 let, důchodce, KSČM

Věříme, že Váš hlas podpoří námi navrhované kandidáty.

Vaši podpory si budeme vážit.

Vážení spoluobčané,

předkládáme Vám seznam našich kandidátů do zastupitelstva Obce Vacov. Jsou to lidé z jejich různých částí, kteří mají zájem o veřejné dění a chtějí se na něm podílet.

A co nabízíme?

- zajištění chybějících lékařských služeb v nově vybudovaném zdravotním středisku (zubní lékař, ženský lékař)
- udržení dopravní obslužnosti pro potřeby zejména našich seniorů (nákupy, návštěvy zdravotnických zařízení)
- podporu další zájmové činnosti dětí a mládeže, vybudování dětského hřiště u bytovek ve Vacově
- soustavnou pozornost věnovat opravám a údržbě místních komunikací a veřejnému osvětlení ve všech částech obce, zajištění bezpečnosti provozu na místních komunikacích (dopravní značení, zpomalovací prvky na nebezpečných místech apod.)
- vybudování čističky odpadních vod pro část obce Vacov – Vlkonice, údržbu a rozšiřování vodohospodářské infrastruktury ve všech částech obce
- podporu podnikání v obci s cílem vytváření nových pracovních příležitostí
- lepší informovanost občanů o dění v obci, jejím hospodaření a přípravě investičních i neinvestičních akcí

m

S LIDMI PRO LIDI

BEZPEČNOST OBČANŮ, ŘEŠENÍ KRIMINALITY

PRŮHLEDNÉ HOSPODAŘENÍ MĚST A OBCÍ

KVALITNÍ DOPRAVNÍ OBSLUŽNOST A PÉČE O MÍSTNÍ KOMUNIKACE

VÝSTAVBA CENOVĚ DOSTUPNÝCH BYTŮ

DOSTUPNÁ A KVALITNÍ ZDRAVOTNÍ PÉČE

MÍSTA V MŠ A ZŠ PODLE POTŘEB RODIN S DĚTMI

ROZŠÍŘENÍ SLUŽEB A ZAŘÍZENÍ PRO SENIORY

ZAJIŠTĚNÍ PRACOVNÍCH PŘÍLEŽITOSTÍ ROZVOJEM MÍSTNÍHO PODNIKÁNÍ

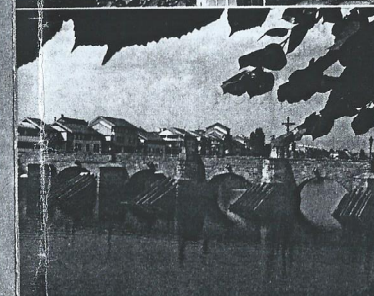
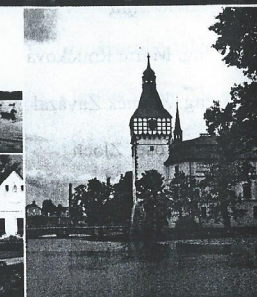
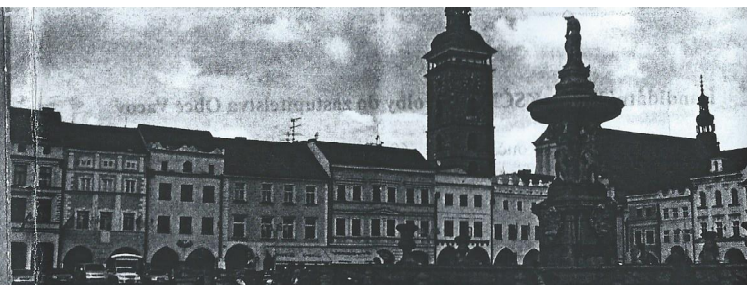
PODPORA OBČANSKÝCH SDRUŽENÍ, PRÁCE S MLÁDEŽÍ A MÍSTNÍCH TRADIC

OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

**DEJTE HLAS
KANDIDÁTŮM KSČM!**

www.kscm.cz

www.kscm.cz

VOLBY DO OBEČNÍCH ZASTUPITELSTEV 2014

Zdroj: Vlastní archiv.

Komunální volby 2014

Sdružení nezávislých kandidátů (SNK) ve Vacově

pro volby do zastupitelstva Obce Vacov konané 10. a 11. října 2014.

Kandidáti SNK nejsou členy politických stran.

Vážení voliči,

kandidátka Sdružení nezávislých kandidátů (SNK) ve Vacově je složena z nestraníků.

**SNK preferuje především princip občanské společnosti
v protikladu k vyhraněné soutěži politických stran.**

Jsme optimisté, kteří neztratili víru v tvůrčí schopnosti lidí.

Jde nám především o včasnou a maximální informovanost občanů,
o co nejintenzivnější komunikaci s veřejností a o koncepční a odborný přístup
ve všech činnostech dotýkajících se chodu a rozvoje obce, zejména:

- zlepšování místních podmínek pro prosperitu občanů i prosperitu obce
- dbát o obnovu a rozvoj služeb v obci i místních částech
- zlepšování úrovně zdravotnických služeb
- podporovat rozvoj školství, kulturních a sportovních aktivit
- dbát na rozvoj a rozumnou péči o životní prostředí

1. **Stanislav Mauric, Mgr.** - 63 let, ředitel základní školy, Vlkonice
2. **Zdeněk Říha, Mgr.** - 61 let, ředitel základní školy, Žár
3. **Jan Pícha, Ing.** - 58 let, podnikatel, Lhota nad Rohanovem
4. **Pavla Valtová** - 51 let, knihovnice, Vlkonice
5. **Miloslav Potužník** - 53 let, podnikatel, Vlkonice
6. **Hana Uhlířová** - 54 let, zdravotní sestra, Vacov
7. **Jaroslav Škopek** - 53 let, hostinský, Vacov
8. **Marek Mészáros** - 25 let, specialista prodeje, Vlkonice
9. **Vladimír Jírovec** - 42 let, náčelník lanové dráhy, Benešova Hora
10. **Josef Appelt** - 35 let, zřizovatel sanitní služby, Vlkonice
11. **Josef Rychtář** - 54 let, údržbář, Rohanov
12. **Jaroslav Krejčí** - 53 let, podnikatel, Vlkonice
13. **Pavel Šťastný** - 55 let, podnikatel, Přečín
14. **František Čtvrtník** - 57 let, řidič sanitní služby, Vlkonice